ÉVES JELENTÉS

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY 2019. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY
2020. MÁJUS

Tartalom

I. Szakmai összegzés, eredmények 4
I.1 A Tempus Közalapítvány feladatköre, az alapító okirat és a kuratórium, ellenőrzések, 2019-es célok teljesülése 4
I.2 A Tempus Közalapítvány tevékenységeinek kapcsolódása a szakpolitikai célkitűzésekhez 9
I.2.1 A felsőoktatás nemzetköziesítése 9
I.2.2 Az oktatás és képzés nemzetköziesítése 11
I.2.3 A tanárok pedagógiai megújulása 12
I.2.4 A korai iskolaelhagyás megelőzése 14
I.2.5 Az idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése 15
I.2.6 Az ifjúsági munka minőségének fejlesztése 16
I.2.7 Társadalmi befogadás 17
I.2.8 Tanulási eredmények 19
I.3 A hazai oktatás, képzés és ifjúságügy számára releváns, kiemelkedő eredmények 21
I.4 Kommunikációs tevékenység összefoglalása 22
I.5 Az Erasmus+ program átfogó bemutatása 23
I.6. TCA Forrásközpont 24
I.7 A Campus Mundi projekt átfogó bemutatása 25
I.8 A Stipendium Hungaricum program átfogó bemutatása 27
I.9 Nyelvtanulási program átfogó bemutatása 31
II. Programok, projektek oktatási alszektoronkénti bontásban 34
II. 1 Köznevelés 34
II.1.1 Mobilitás 34
II.1.2 Nemzetközi kapcsolatépítés 36
II.1.3 Díjazott projektek 41
I.2 Szakképzés 45
II.2.1 Mobilitás 45
II.2.2 Nemzetközi kapcsolatépítés 47
II.2.3 Nemzetközi együttműködések a szakképzés területén 48
II.2.4 Díjazott projektek 50
II.3 Felnőtt tanulás 55
II.3.1 Mobilitás 55
II.3.2 Nemzetközi kapcsolatépítés 56
II.3.3 Díjazott projektek 58

II.4 Ifjúságügy 61
II.4.1 Mobilitás 62
II.4.2 Nemzetközi kapcsolatépítés 65
II.4.3 Nemzetközi együttműködések az ifjúságügy területén 66
II.4.4 Ifjúsági párbeszéd projektek 68
II.4.5 Díjazott projektek 69
II. 5 Felsőoktatás 73
II.5.1 Mobilitás 73
II.5.2 Nemzetközi kapcsolatépítés 88
II.5.3 A felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése 90
II.6 Önkormányzatok és civil szervezetek (Európa a polgárokért) 104
III. Tudásmenedzsment 105
III.1 Szakmai projektek 105
III.1.1 STAIRS – Stakeholders Together Adapting Ideas to Readjust Local Systems to Promote Inclusive Education (Az inkluzív oktatást támogató helyi rendszerek újragondolása) 105
III.2 Képzések 106
III.3 Tudástár 110
III.4 Belső tudásmenedzsment folyamatok 112
III.5 Europass 113
III.6 Eurodesk 114
IV. Kihívások és tervek 116

I. Szakmai összegzés, eredmények

I.1 A Tempus Közalapítvány feladatköre, az alapító okirat és a kuratórium, ellenőrzések, 2019-es célok teljesülése

Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány (TKA) 2019. november 14-től az Innovációs és Technológiai Minisztérium felügyelete alatt működő, közhasznú szervezet, amely nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési **pályázati programokat** kezel, az **oktatás és képzés nemzetköziesítése** érdekében **projekteket** valósít meg, különböző **képzéseket** nyújt a közszféra munkatársai számára, illetve **tudásközpont** szerepet tölt be.

1. ábra: A TKA tevékenységi köre 2019-ben

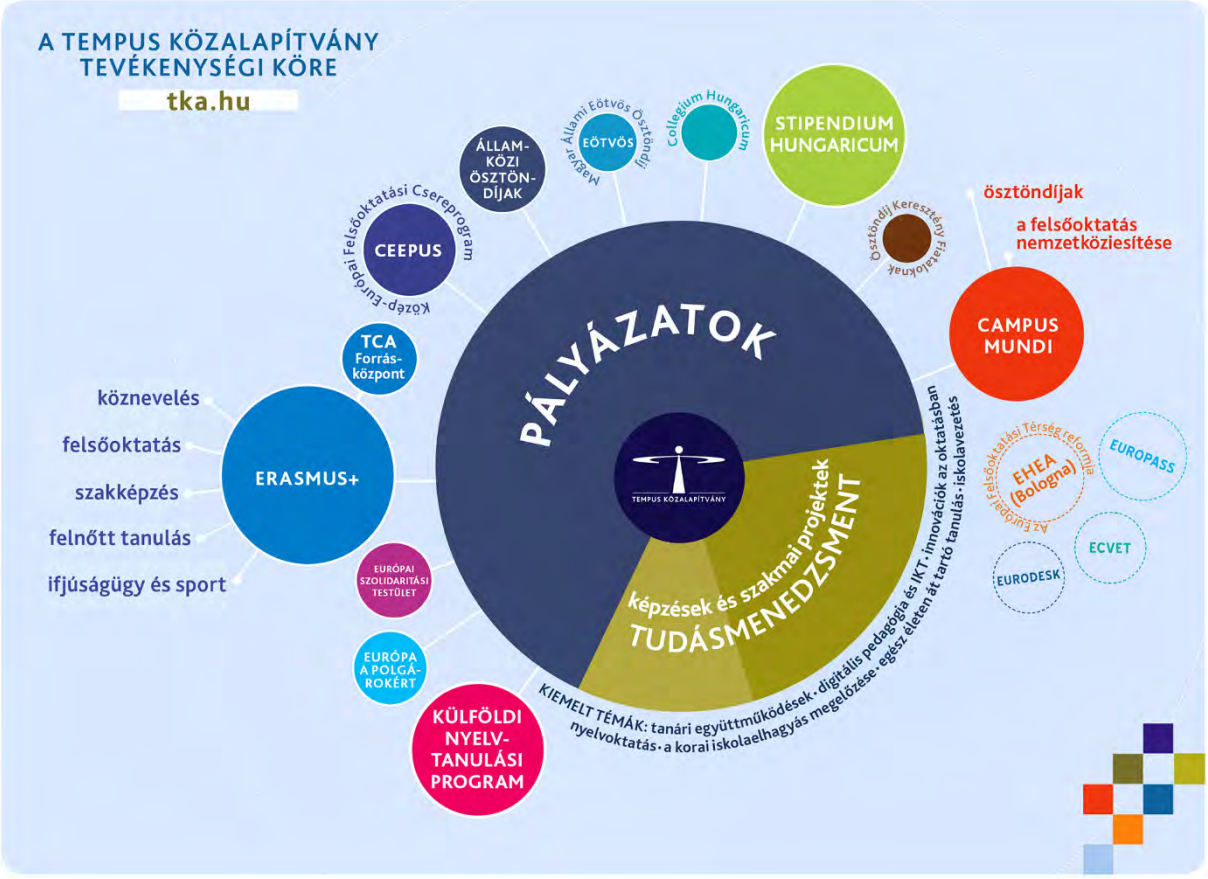

2019-ben tovább erősödött a TKA hazai és nemzetközi szerepvállalása:

- A miniszterelnök 2019. február 10-i évindító beszédében bejelentett, a **9. és 11. évfolyamos középiskolások külföldi nyelvtanulását támogató program** előkészítésére a TKA 2019. június 14-én kapott hivatalos felkérést az EMMI-től. A program kialakításához szükséges széleskörű szakmai egyeztetésekkel párhuzamosan a szervezeten belül is kialakítottuk a feladatvégzés feltételeit (új szakmai egység létrehozása, munkatársak felvétele, irodaterület biztosítása). A program szakmai, pályázattechnikai, pénzügyi, jogi és informatikai hátterének kialakítása és folyamatos egyeztetése a felelős tárcával a rendkívül szoros ütemezés ellenére

nagyságrendileg a pályáztatás tervezett indítási időpontjára megtörtént, a pályáztatás sikeresen elindult. A Covid-19 koronavírus okozta veszélyhelyzet következményeként a pályáztatás 2020. március 11-én azonnali felfüggesztésre és egy évvel történő elhalasztásra került.

- A TKA több szakpolitikai kérdésben is proaktívan lépett fel:
    - A 2019-ben indult Európai Egyetemek pályázat kapcsán szakmai sikerként könyveljük el, hogy az intenzív hazai információs tevékenységünknek is köszönhetően a pályázat első körének nyertesei közé 5 jelentős hazai egyetem is bekerült, ezzel európai szinten a hatodik legsikeresebb ország lettünk. A hazai tevékenységek mellett európai szinten a pályázati forma kialakításában is aktív szerepet vállaltunk.
    - Több feladatunk kapcsán is aktív szerepet játszottunk a vonatkozó kormányelőterjesztések előkészítésében / véleményezésében (Stipendium Hungaricum program fenntarthatósága, Diaszpóra ösztöndíj program előkészítése)

- 2019 folyamán hazai és nemzetközi kapcsolati hálónk is tovább erősödött, szakmai együttműködéseink hazai és nemzetközi partnereinkkel egyaránt elmélyültek
    - a minisztériumok közti feladatátadás következményeként 4 tárcával állunk szoros munkakapcsolatban
        - a felsőoktatási terület ITM hatáskörbe kerülésével együtt a TKA alapítói jogai is ehhez a tárcához kerültek. A felsőoktatást érintő programjainkon kívül az Erasmus+ program szakképzési és felnőttanulási komponensei révén is szoros együttműködést ápolunk a tárcával.
        - a Stipendium Hungaricum program a felsőoktatási terület átszervezésével a KKM hatáskörébe került
        - az Erasmus+ program köznevelési és ifjúsági területe, valamint a Külföldi Nyelvtanulási Program révén továbbra is szoros munkakapcsolatban állunk az EMMI-vel
        - az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak elnevezésű ösztöndíjprogram pályáztatása kapcsán továbbra is a Miniszterelnökséggel működünk együtt
    - a köznevelési terület számára kínált pályázati lehetőségek kapcsán felmerülő kérdésekben folyamatosan egyeztetünk az Oktatási Hivatallal és a Klebelsberg Központtal
    - működésünk nemzetközi vonatkozásait tekintve tovább mélyült együttműködésünk az Európai Bizottsággal, az Erasmus+ nemzeti irodákkal, a Salto központokkal, az ACA (Academic Cooperation Association) tagszervezetekkel, az SH partnerekkel és a külképviseletekkel

Pályázati programok

2019-ben a **TKA által kezelt pályázati programok további intenzív bővülése volt megfigyelhető** úgy a pénzügyi keretek, mint a pályázati aktivitás tekintetében. Szakmai tevékenységeink elvégzéséhez

2019-ben 20.6 milliárd Ft pályázati támogatás állt rendelkezésünkre[1], ez 13.4%-os növekedést jelent 2018-hoz képest.

Az **oktatás és képzés területén** futó programjaink keretében **közel 23.800 kiutazásra ítéltünk meg támogatást** diákok/hallgatók, valamint oktatók/kutatók/egyéb személyzet számára. Ez 16%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ebből csak az **Erasmus+ program keretében több, mint 21.500 fő** kiutazását támogattuk (a mobilitási és stratégiai partnerségi projektek keretében együttesen).

Az **ifjúsági célcsoport** vonatkozásában az **Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület** programok keretében további **közel 6.600 fő** (fiatalok és ifjúsági szakemberek) mobilitását támogattuk.

A Campus Mundi projekt keretében 2019-ben az alábbiakat tettük a felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése érdekében:

- A nemzetközi tapasztalatcserét elősegítő **hallgatói ösztöndíjak** – részképzés, szakmai gyakorlat és rövid tanulmányút pályázattípusok – **keretében 2019-ben a TKA kuratóriuma 2065 fő számára ítélt meg támogatást.**
- A felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése kapcsán **21 alkalommal** vett részt a TKA felsőoktatási intézmények képviselőivel nemzetközi **oktatási vásáron**, valamint **3 alkalommal** vettek részt munkatársaink **nemzetközi szakmai rendezvényen, konferencián**.
- A nemzetközi alumni tevékenységhez kapcsolódóan **folyamatosan frissült, bővült a Magyarországon tanult külföldi hallgatók fórumául szolgáló alumni portál**, valamint folytatódott a korábbi években megkezdett folyamat, új alumni önkéntesek bevonása.

A beutazók tekintetében a pályázati aktivitás növekedése különösen a **Stipendium Hungaricum** programban volt látványos. Az előző évhez képest tovább nőtt az elnyerhető ösztöndíjas helyek mennyisége is. Míg 2018-ban 63 partner összesen 5313 kvótával vett részt a programban, **2019-ben** az érvényes munkatervek alapján **68 relációban összesen 5533 helyet ajánlott fel a program**.

Szervezeti működés

A minisztériumok közti feladatátadással **a TKA alapítói jogai is átkerültek az EMMI-től az ITM-hez**. Az új alapító 2019 év végén bejelentett szándékai szerint **2020. január 1-jével módosításra került a közalapítvány alapító okirata** és **megújult a kuratórium** összetétele is. A felálló új kuratóriumban 7 tagcsere és 4 fő kuratóriumi tagságának változatlanul hagyása mellett a 2018-ban 11 főre bővült létszám nem változott. A Közalapítvány képviselete is módosult, a kuratórium új elnöke Czibere Károly lett.

A kuratóriummal együtt a **Felügyelő Bizottságunk** is megújult, az öttagú testület két fő tagcserével folytatja tovább munkáját. Az FB elnöki teendőit továbbra is Dr. Dubéczi Zoltán látja el.

A megnövekedett feladatkör a kuratóriumi ülések és előterjesztések számán is érezhető volt, **a Kuratórium** 2019-ben **16 alkalommal**, **a Felügyelő Bizottság pedig 9 alkalommal** ülésezett.

A **szakmai feladataink hatékony megvalósítása** érdekében az alábbi előrelépéseket tettük:

[1] A Stipendium Hungaricum programot nem számítva, hiszen annak pályázati támogatásait közvetlenül az KKM fizeti.

- folyamatosan törekszünk a programjaink, kiemelten a felsőoktatási **programok közötti szinergiák** kialakítására (szabályok és eljárások, támogatási összegek közelítése, nemzetközi partnerkapcsolatok menedzsmentje)
- kiemelt területként tekintünk a **kreditelismerés** és a **mobilitási ablak** hazai szakpolitikai és intézményi bevezetésének elősegítésére, a kérdés napirenden tartására
- kiemelt figyelmet szentelünk az **intézmények nemzetközi stratégiai gondolkodásának** előmozdítására
- szerteágazó tevékenységeket végzünk a **hazai felsőoktatás nemzetköziesítésének** előmozdítása érdekében
- folyamatosan bővülő módszertan alkalmazásával **segítjük pályázóinkat** a sikeres pályázatírásban és a projektek megvalósításában
- kiemelt figyelmet fordítunk az általunk kezelt programokban születő jó gyakorlatok bemutatására építő **eredménykommunikáció erősítésére**
- folyamatosan **fejlesztjük a szakértőink munkájának** támogatását
- törekszünk **tevékenységeink folyamatos elemzésére** és a tapasztalatok visszacsatolására
- komoly erőfeszítéseket teszünk a **belső hatékonyságunk növelése** érdekében.

Ellenőrzések

A **belső ellenőrzés** a Felügyelő Bizottság és a Kuratórium által elfogadott munkatervben megfogalmazott ellenőrzési pontokat vizsgálta. Az ellenőrzések megállapításaira intézkedési terv készült a feladatok, felelősök és határidők megjelölésével.

2019-ben is több **külső ellenőrzésre** került sor a TKA-nál:

Ellenőrzés időpontja	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzést végző szervezet
2019. február – március	az Erasmus+ program 2018. évi megvalósításának vizsgálata	EMMI, Consultatio Kft.
2018. november – 2019. február	ESL Plus projekt (időszak: 2016.01.01-2018.10.31) záróbeszámolójának helyszíni auditja	Audit Service Kft
2019. február	EHEA II. projekt (időszak: 2016.06.15-2018.12.14) záróbeszámolójának helyszíni auditja	Audit Service Kft
2019. március	Campus Mundi projekt szakmai és pénzügyi ellenőrzése	EMMI IH
2019. március	55182/2017 támogatási szerződés ellenőrzése	EMMI
2019. március	Felnőttképzési tevékenység külső értékelése – intézményi működés, minőségirányítási rendszer	Adultus Alapítvány
2019. április – július	2015. január 1–2017. december 31. közötti időszaki működésével és	EMMI – TKA FB – Consultatio Kft.

	tevékenységével kapcsolatos átfogó ellenőrzés	
2019. április	ISO 9001:2015 szabvány szerinti megújító audit	International Cert Hungary Kft.
2018 – 2019 (még folyamatban)	Alapítványok/közalapítványok gazdálkodási ellenőrzése 2015.01.01.-2017.12.31. valamint a 2017. évi beszámoló jóváhagyásának tekintetében 2018.06.01-ig tartó időszak	Állami Számvevőszék
2019. szeptember (még folyamatban)	Közpénzekkel való gazdálkodás szabályozási keretei, felhasznált támogatások átláthatósága, elszámolhatóság a 2016-2018 évekre vonatkozóan	Állami Számvevőszék
2019. október	Önkéntes képzések helyszíne (szállás és étkezés) 2019- Megérkezés utáni képzések tárgyú, 22 201 900 Ft értékű, 2019.01.25. napján kötött szerződésükkel kapcsolatos, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 4. § (3) bekezdése és a 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján lefolytatott ellenőrzés	Miniszterelnökség Közbeszerzési Ellenőrzési Főosztály

Valamennyi ellenőrzés szabályosnak és hatékonynak találta a TKA működését.

I.2 A Tempus Közalapítvány tevékenységeinek kapcsolódása a szakpolitikai célkitűzésekhez

I.2.1 A felsőoktatás nemzetköziesítése

Az európai törekvésekkel és célkitűzésekkel összhangban Magyarország Kormánya célul tűzte ki a hazai felsőoktatást érintő mobilitási programok bővítését és a hazai felsőoktatási intézmények hallgatóvonzó képességének és versenyképességének növelését a nemzetköziesítési tevékenységek ösztönzése révén.

A hazai felsőoktatási intézményekben a nemzetköziesedési folyamatok középpontjában elsősorban a hallgatói mobilitás állt és áll még ma is, ám a felsőoktatási intézményi nemzetköziesedésnek azonban ez csak az egyik, bár nagyon fontos eleme.

A felsőoktatás minőségi fejlesztését és nemzetköziesedését célzó programok (Stipendium Hungaricum, Campus Mundi, az Európai Felsőoktatási Térség reformjának támogatása és természetesen az Erasmus+ program számos pályázattípusa) támogatási és ösztönző eszközei révén hatással vannak a nemzetköziesedés olyan lényegi intézményi szintű pilléreire, mint például a tantervek átdolgozása, képzések fejlesztése, vezetői szintű elkötelezettség növelése, a hallgatói szolgáltatások fejlesztése, vagy a nemzetköziesítés itthon szemlélet megerősítése. De számos tevékenységünk célozza a felsőoktatási intézmények innovatív potenciáljának és vállalkozókészségének fokozását, az üzleti élet szereplőivel való együttműködést, a felsőoktatás harmadik missziójának elősegítését. Ugyanakkor mind inkább látszik az, hogy az inkluzív oktatás előtérbe helyezése, IKT eszközök, új oktatási módszerek elterjesztése, a tanítás és a tanulás minőségének növelése szintén nagyon fontos szerepet játszanak a nemzetközi versenyképességben.

A felsőoktatáson belül egyértelműen megindult az a tendencia, hogy a nemzetköziesedéssel kapcsolatos kérdéseket stratégiai szinten kezeli az intézményvezetés, a nemzetköziesedés és a minőségfejlesztés összekapcsolódik. Ennek ellenére a felsőoktatási intézmények meghatározó részében továbbra is súlyos problémák vannak a kreditelismerés, a hallgatók mobilitással kapcsolatos motiválása és támogatása, a nemzetköziesedés szükséges erőforrásainak biztosítása kapcsán. Másik oldalról a külföldi hallgatók számának növekedése is új kihívások elé állítja az intézményeket, illetve egyes intézmények esetében a külföldi hallgatók számának emelkedése nem feltétlenül jár együtt az intézmény képzési, kutatási, valamint szolgáltatási tevékenységének fejlesztésével.

Ezt a hiányt hivatott pótolni a Stipendium Hungaricum (SH) program, mely oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését. Ez utóbbit a programot koordináló TKA elsősorban a Campus Mundi – Felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési című programban végzett, a magyar felsőoktatás nemzetköziesítését támogató, valamint a kifelé és befelé irányuló mobilitást segítő szakmai tevékenységek keretében valósítja meg, a két program eszközeinek összehangolt működtetésével.

A Campus Mundi program által ezen a területen végzett tevékenységekről a vonatkozó fejezetben (2.6.3) részletesen szólunk.

Emellett az SH program megvalósítása további eszközökkel támogatja a felsőoktatási intézmények nemzetköziesedését.

A programra jellemző folyamatos és dinamikus növekedés a fenti célkitűzések megvalósítása érdekében különösen indokolttá teszi a mennyiségi indikátorok (ösztöndíjas létszám, képzések száma) mellett a minőségi mutatók (intézményi felkészültség, monitoring, hallgatói elégedettség, stb.) meglétét és folyamatos fejlesztését.

Annak érdekében, hogy a programot az intézményekkel együttműködve fejleszthessük tovább, évente több alkalommal is sor kerül konzultációs és tájékoztató rendezvényekre, melyek a program aktualitásaival, jövőbeni fejlesztési irányaival kapcsolatban nyújtanak lehetőséget a párbeszédre az intézményekkel.

2019-ben az első információs napra 2019. február 7-én került sor. Az információs napon az Oktatási Hivatal munkatársa tartott tájékoztatót a FIR adatszolgáltatásról, részleteztük a pályázati folyamat aktuális intézményi feladatait, az ösztöndíjszabályzattal kapcsolatos aktualitásokat, bemutattuk a hallgatói elégedettségmérés eredményeit, a nemzetköziesítési tanácsadó értékelő eljárást (IQA).

Április 10-én konzultációs napot szerveztünk a következő témákkal: felvételi eljárás, felvételi dokumentumok hitelességének ellenőrzése, a magyar nyelvi előkészítő és magyar nyelvű képzésekkel kapcsolatos problémák, feladatok, hosszabbítások kezelése, DreamApply fejlesztések, lakhatással kapcsolatos kérdések.

Május 17-én egyeztetést folytattunk az SH programban résztvevő legnagyobb képzőhelyek képviselőivel (DE, ELTE, BME, PTE, SZIE, SZTE) a doktori képzések speciális programbeli helyéről, a felvételi eljárásról, témavezetői kapacitásokról, témavezetői ajánlások esetleges bevezetéséről, az életvitelszerű Magyarországon tartózkodás kérdéseiről.

Második éves információs napunkat október 14-én szerveztük, amelynek fő témája az SH szabályzat módosítása, a kapcsolódó végrehajtási útmutató elkészítése volt. Emellett tájékoztattuk a résztvevőket a pályázati felhívás részleteiről, a pályázati menetrendről, az intézményi beszámolók eredményéről.

November 5-én felkészítést és konzultációt szerveztünk a magyar mint idegen nyelv és kultúra kurzus bevezetésével kapcsolatban.

November 25 és 27. között Győrben, a Széchenyi István Egyetemen megrendezett nemzetközi koordinátori találkozón plenáris előadás és tematikus szekcióülések (kommunikáció, szabályzat, szakmai gyakorlat) formájában esett szó az SH programról.

December 12-én idegen nyelvi munkacsoport-ülést szerveztünk, ahol a magyar mint idegen nyelv és kultúra javasolt kimeneti követelményit állítottuk össze.

Az intézményi SH monitoring látogatások célja a nemzetköziesítési tevékenységek megvalósítása az SH program adta lehetőségek és eszközök kiaknázásával. Az ösztöndíjprogram keretében a 2017/18-as tanévtől kezdődően került sor intézményi monitoringlátogatásokra. A monitoringlátogatás célja az ösztöndíjprogram intézményi megvalósításának megismerése, bizonyos kötelezettségek nyomon követése. 2018-ban a 2017/18-as tanév tavaszi féléve során 2 intézményi monitoringlátogatásra került sor: a Pécsi Tudományegyetemen és a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, majd a 2018/19-e tanév őszi félévében ismét 2 alkalommal, az Óbudai Egyetemen és a Miskolci Egyetemen tett monitoring látogatást a TKA. 2019-ben, a 2018/2019-es tanév tavaszi félévében monitoring látogatást tartottunk a Dunaújvárosi Egyetemen, a Soproni Egytemen és a Károli Gáspár Református Egyetemen, valamint a 2019/2020-as tanév őszi félévében a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. A látogatások alkalmával az ösztöndíjprogram megfelelő megvalósítását tapasztalta a Közalapítvány.

Az intézményi pályázatok szintén kiemelten fókuszálnak az intézmények nemzetközi felkészültségére. A 2018-ban meghirdetett, 3 évre (2019/2020,2020/2021 és 2021/2022 tanévekre) szóló intézményi pályázat több ponton is változott az előző pályázati körhöz képest. Új szempontként került bevezetésre a kari megfelelőség vizsgálata, valamint az intézményi vállalások, melyek a minőségi mutatók mélyreható vizsgálatát teszik lehetővé. A kari megfelelőség vizsgálata abban az esetben releváns, ha az intézmény tartalmi bírálata elérte a 65%-os határértéket. A kari szempontok bírálatánál az egyes karok intézményen belüli nemzetközi felkészültségének vizsgálatára irányultak. A pályázatban szintén új szempontként jelentek meg az ún. intézményi vállalások, melynek keretében az intézményeknek lehetőségük volt a nemzetköziesítéshez kapcsolódó vállalásokat tenni.

A programban résztvevő intézmények a fogadott ösztöndíjasok számára megfelelő minőségű angol nyelvű hallgatói szolgáltatásokat (mentorrendszer, tanulmányi segítségnyújtás, könyvtár használata, stb.) nyújtanak, így az ösztöndíjasok fogadása ezeken a területeken is hozzájárul a nemzetköziesítés folyamatához.

Az ösztöndíjprogramban részt vevő intézmények évente két alkalommal: egy féléves időközi és egy éves záró beszámolóban számolnak be az adott időszakban megvalósult fejlesztésekről, tevékenységekről. A 2018/19-es tanévre vonatkozó záró beszámolók alapján a programhoz kapcsolódó, a minőségi fejlesztést előtérbe helyező kezdeményezések általában mind a tanszéki, mind a vezetői szint támogatását élvezik. Az intézmények részéről benyújtott éves záróbeszámolókat külső szakértők bevonásával bíráltuk el. A beszámolókkal kapcsolatos visszajelzést a bírálat összegzésével, a szakértők által megfogalmazott javaslatokkal együtt küldtük vissza az intézményeknek.

Az Erasmus+ program nemzetköziesítési, hálózatépítési tevékenységeivel kapcsolatban az II.5.2 fejezetben írunk, ám ezen a helyen is érdemes megemlíteni, hogy a TKA kiemelten foglalkozik azzal, hogy különböző programok tevékenységei miként járulhatnak hozzá a hazai, regionális és az európai nemzetköziesítési célkitűzéseihez. A tevékenységeink szolgálják, szolgálták az Oktatás és Képzés 2020 célkitűzéseit, a Bolognai folyamatot, az Európai Felsőoktatási Térség modernizációját, az Európai Oktatási Térség kialakítását és számos más szakpolitikai kezdeményezést. Az E+ programban ezekben a vonatkozásokban a legnagyobb figyelmet az „Európai Egyetemek" kezdeményezés kapott, amely alig két év leforgása alatt eljutott az ötlettől a támogatott projektekig. Az Európai Bizottság célja a most és a jövőben létrejövő európai egyetemi szövetségekkel, hogy korábban példa nélküli és egymással a lehető legszorosabban együttműködő, összefonódó egyetemi együttműködések jöjjenek létre. Ezek a szövetségek hivatottak arra, hogy kijelöljék az európai felsőoktatás fejlődési irányait. A TKA kezdettől fogva figyelemmel követte a kezdeményezést, a kapcsolódó pályázati felhívás sorsát és minden lehetséges eszközzel támogatta a hazai pályázó felsőoktatási intézményeket, ill. a hazai ágazati irányítással és az érintett szervezettel elősegíti a kedvezőbb szabályozási környezet kialakítását. A Győrben megtartott nemzetközi koordinátori találkozón kerekasztal beszélgetés keretében mutattuk be a nyertes konzorciumok hazai képviselőit.

I.2.2 Az oktatás és képzés nemzetköziesítése

Mára kialakult a hazai köznevelési és szakképzési intézményeknek egy olyan, több százas létszámú köre, amelyeknek jelentős és folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolatrendszerük van, és pedagógusaik továbbképzése, szemléletformálása, illetve tanulóik tanulása, külföldi tapasztalatszerzésének támogatása érdekében több-kevesebb rendszerességgel részt vesznek nemzetközi együttműködési projektekben. A köznevelés és a szakképzés területén elsődleges célunk

az intézmények támogatása abban, hogy nemzetközi tevékenységeiket intézményi stratégiájuk szerves részeként, azok intézményi beágyazottságát elősegítve tervezzék és valósítsák meg.

Az Erasmus+ program szakképzési mobilitási tanúsítványa szintén hozzájárul az intézmények nemzetköziesítéséhez. A 2015 óta létező pályázattípusban olyan intézmények pályázhatnak, amelyek több éves projektmegvalósítási/projektmenedzsment tapasztalattal és átfogó nemzetköziesítési stratégiával rendelkeznek. A tanúsítványt elnyerő intézmények könnyített módon pályázhatnak az Erasmus+ mobilitási projektek megvalósítására, mely lehetőséget komplex, fejlesztő „eszközként" tudják felhasználni annak érdekében, hogy a nemzetközi pezsgésbe bekapcsolódva intézményi stratégiai céljaikat megvalósíthassák.

Magyarországon a program hatására már 29 tanúsítvánnyal rendelkező intézmény dolgozik folyamatosan nemzetköziesítési stratégiáján, melyet a 2021-től kezdődő új programszakaszban tovább kívánnak vinni, ezzel is elősegítve a hazai szakképzés fejlesztését.

A Tempus Közalapítvány az oktatás nemzetköziesítéséhez kapcsolódó képzéssel is segíti a szakképző intézmények munkáját, továbbképzését. 2019-ben is folytatódott a nagy sikerű „Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben" című nemzetközi szeminárium az úgynevezett Erasmus+ Transnational Cooperation Activity (röviden: TCA) keretében. A 2019. március 10-13. között megrendezett képzés a magyar, német, finn és holland Erasmus+ nemzeti irodák több éves együttműködése keretében biztosított nemzetközi képzési alkalmat a szakképző intézmények számára az intézményi stratégiaalkotás, nemzetköziesítés témakörében. A képzéseket az irodák munkatársai, valamint külső szakértők tervezik és tartják meg. A 2016-os budapesti, 2017-es finnországi, 2018-as spanyolországi szervezés után 2019-ben Németországban, Bad Neuenahrban került megrendezésre a szeminárium. A rendezvény célja az volt, hogy különböző európai országok szakképző intézményei megismerkedjenek az intézményi stratégia, azon belül pedig a nemzetköziesítési stratégia létrehozásának folyamatával.

Az oktatás és képzés nemzetköziesítése területén kiemelkedő eredményt elérő, jó példaként szolgáló intézmények munkáját a TKA Erasmus+ Nívódíj keretében ismeri el. A Tempus Közalapítvány kuratóriuma 2016-ban alapította meg az Erasmus+ Nívódíjat, mellyel az Erasmus+ program keretében kiemelkedő színvonalú nemzetközi projekttevékenységet végző pályázók munkáját díjazza, illetve biztosítja, hogy a díjjal jutalmazott intézmények szakmai közönség előtt is bemutathassák megszerzett ismereteiket, és megoszthassák tapasztalataikat. A díjazott intézményeket és projektjük rövid bemutatását az Éves jelentés II. fejezetében találja.

I.2.3 A tanárok pedagógiai megújulása

A köznevelésben dolgozók szakmai megújulása

Az Erasmus+ program korszerű, és hatékony formákat kínál a tanárok szakmai fejlődésének támogatására, hiszen a külföldi tanulási alkalmak gyakran itthon el nem érhető szakmai tartalommal, és újszerű, innovatív munkaformákat alkalmazva valósulnak meg. Az esetek nagy részében a tanulási folyamatok, a pedagógiai módszerek megfigyelésére is lehetőség nyílik, ami biztosítja, hogy a résztvevők hazatérve valóban bevált gyakorlatokat adaptáljanak intézményükben. Ugyanezt a célt még intenzívebb formában támogatják a szakmai látogatás (job shadowing) típusú továbbképzések, bár ezek aránya az összes mobilitáson belül még alacsonyabb nálunk az európai átlagnál. Ennek egyik fő oka, hogy a hazai iskolák általában nehezen tudják megoldani a helyettesítéseket év közben, így a külföldi mobilitások túlnyomó többsége csak az egyéni szabadság terhére vagy a nyári szünet alatt, illetve a tanítási szünetekben valósulhat meg.

A köznevelésben dolgozó pedagógusok, illetve a környezetükben munkálkodó szektorközi partnerek, az iskolákhoz szorosabban vagy gyengébben kapcsolódó szervezetek szakmai megújulása és együttműködése nagyon fontos kulcs a tanulói eredményesség szempontjából. Ezért az Erasmus+ program és más szakpolitikai projektek támogatásával számos, ennek a célcsoportnak szóló rendezvényt szerveztünk (*Alma a fán* műhelysorozat és szakpolitikai szeminárium).

A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák fejlesztése az oktatás és képzés minden szintjén kiemelt prioritást élvez az Erasmus+ programban is, hiszen ezek szerepe döntő az állampolgárok önmegvalósítása, aktív társadalmi szerepvállalása és a foglalkoztathatósága szempontjából egyaránt. Ismert, hogy a szinte felfoghatatlan tudományos és technológiai fejlődés következményeként azon foglalkozások nagy része, amelyek a ma iskolát kezdő korosztályokat várják majd, még nem is létezik. Ezek kompetenciaszükségleteinek előrejelzésére ugyan történnek kísérletek, de az egyértelmű, hogy csak olyan állampolgárok tudnak majd helyt állni a munkaerőpiacon, akik készek és képesek is az élethosszig tartó tanulásra, és szakmai pályafutásuk során rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó külső körülményekhez, elvárásokhoz.

A kulcskompetenciák fejlesztése a teljes életútra szóló feladat. Az oktatásban és képzésben dolgozók számára ez a szakmai hitelesség része is, hiszen ők hivatásszerűen ezzel foglalkoznak. A munkatársak számára a tanári kompetenciák fejlődésén túl ezen a területen is nagy segítséget jelent a nemzetközi együttműködésekben való részvétel. A külföldi mobilitások, illetve a külföldi kollégákkal, tanárközösségekkel való együttműködés egyedülálló lehetőséget biztosít számukra a szakmai megújulásra, erősíti a hivatástudatukat, és hatékony eszközt kínál a kiégés ellen is. Ezt támogatják a köznevelési és felsőoktatási ösztöndíjprogramok, mobilitások és nemzetközi partnerségek is.

A digitális és online tanulás

A magyar kormány 2016-ban készítette el a magyar társadalom és nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Program keretében – a Tempus Közalapítványt jó példaként említő – Magyarország Digitális Oktatási Stratégiáját (DOS), melynek indoklásában leszögezi, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése, hanem olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie a 21. században. Ezért a digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe is, de a digitális oktatás szemléletmódjában, módszertanaiban és követelményrendszerében is új megközelítést feltételez. A legfontosabb célok, melyek megvalósítását a stratégia részletesen is tárgyalja, a digitális környezet fejlesztése (a digitális eszközök és hálózat rendelkezésre álljon minden diák és tanár számára), digitális módszertanok és digitális tananyagok elérhetősége (emellett kiemelve a digitálisan felkészült tanárok szerepét is), valamint az oktatás-adminisztráció és a tanárok továbbképzésében is a digitális megoldások fejlesztése.

Ahogy a 2018 januárjában kiadott Digitális Oktatási Cselekvési Terv fogalmaz: Európa digitális átalakulását fel fogja gyorsítani a mesterséges intelligenciához, a robotikához, a felhőalapú számítástechnikához és a blokklánchoz hasonló új technológiák gyors fejlődése. A korábbi jelentősebb technológiai előrelépésekhez hasonlóan a digitalizáció hatással van arra, ahogy az emberek élnek, kommunikálnak egymással, tanulnak és dolgoznak. Óriási jelentőséggel bír a digitális készségekbe való, egész életen át tartó befektetés.

A Tempus Közalapítvány – ahogyan az az Éves Jelentés több későbbi fejezetében részletesebben is kifejtésre kerül – több éve folytat aktív tevékenységet a digitális oktatási módszerek elterjesztésében

és saját pályáztatói, tájékoztatási és disszeminációs feladatainak korszerűsítésében, digitalizálásában. A köznevelésben, szakképzésben, felsőoktatásban és felnőttoktatásban dolgozó pedagógusok és oktatók szakmai módszertani támogatására, az egymástól való tanulás kultúrájának elterjesztésére, jó példák megosztására 2019-ben is több szakmai programot indítottunk el.

A Digitális Módszertár jelenleg már több mint 400 módszertani ötletet kínál pedagógusoknak, melyekben a tananyag feldolgozását a pedagógiai célok mentén megtervezett módon támogatják az IKT-eszközök. 2019-ben is meghirdettük a Módszertárhoz kapcsolódó felhívást, amelynek során több mint 50 ötlettel gazdagodott hazánk egyik legnagyobb digitális módszertani ötletgyűjteménye, repozitóriuma, amely így már kétségkívül az egyik legnagyobb, kereshető, tanároknak szóló adatbázis. A felhíváshoz kapcsolódóan a legjobb ötletek beküldőit Digitális Pedagógus Díjjal jutalmaztuk, amelyeket a Digitális Tér 2019 Konferencián adtunk át. A Digitális konferenciasorozatnak szintén évek óta társszervezői vagyunk, a programbizottság döntése értelmében a konferenciát 2018-tól Digitális Tér néven hirdettük meg.

A népszerű Alma a fán című gyakorlatorientált műhelymunka-sorozatunk és kapcsolódó kiadványaink keretében több alkalommal is foglalkoztunk már az IKT az oktatásban témával. Ezek alapozták meg az *Alma a fán – Az együttműködő tanulás támogatás IKT eszközökkel*, valamint az *A 21. század angolnyelv-tanára* című új pedagógus-továbbképzési programjaink fejlesztését. 2019-ben egy hatvani intézményben további tapasztalatokat szerezhettünk a képzési programok beválását illetően. A jövőben nem csak képzési programjainkban szándékozzuk használni az online tanulási keretrendszerek és egyéb technológiák kínálta lehetőségeket, hanem azok a szakértői felkészítések és a rövidebb ciklusú fejlesztési programok fő színterei is lehetnek.

A 2019-es év nagy újdonsága volt *A tanulás jövője MOOC*, amely Magyarország legnagyobb tanároknak szóló nyílt online kurzusa lett. A MOOC célja, hogy egy platformra hozza a tanulni vágyó pedagógusokat, akikhez a digitális eszközök segítségével így további együttműködési lehetőségeket, pályázati információkat juttathatunk el. A tanulás jövője MOOC közel 2000 regisztrált résztvevőt vonzott be, amely a hazai pedagógus-társadalom több mint 1%-a. A nyílt online kurzus elsöprő sikerrel zárult, a több száz kitöltött visszajelző kérdőív összesítéseképpen megállapítható, hogy egy rendkívül sikeres kezdeményezésről van szó, amelyben több száz új szereplőt tudtunk megszólítani a célcsoportban, amely más programok számára is kiemelten hasznos lehet.

I.2.4 A korai iskolaelhagyás megelőzése

A korai iskolaelhagyás megelőzése – mint kiemelt EU-s és hazai szakpolitikai prioritás – számos ponton megjelenik az Erasmus+ pályázóknak nyújtott támogató tevékenységekben. A 2019-es év második felében a Tempus Közalapítvány egyedi tréning programot szervezett „Enhancing capability of teachers and schools in planning and implementing their projects in order to have positive effect on early school leaving" címmel. A rendezvény az Erasmus+ KA2 csoport köznevelési projektekért felelős munkatársai és a Tudásmenedzsment csoport munkatársai együttműködésében valósult meg, kiegészülve két külső szakértővel. A rendezvény célközönsége olyan tapasztalt és leendő pályázók voltak, akik a köznevelési szektorban terveznek Erasmus+ partnerségi projektet korai iskolaelhagyás (ESL) témában. 13 országból 37 résztvevő – tanárok, Erasmus+ projektvezetők, iskolavezetők, pedagógiai tanácsadók, pályaválasztási tanácsadók – dolgozott együtt a két nap alatt. Összehasonlíthatták tapasztalataikat és gyakorlatukat, megtudták, hogy milyen okok húzódhatnak meg az országok különböző ESL eredményei mögött, megtanulták, hogy hogyan azonosítsák azt a problémát, amire majd a projektjüket építik, hogyan fókuszálják és fogalmazzák meg a projekt célját, milyen más szereplőket vonjanak be a

projektmunkába és, hogy milyen webes források segítségével tudják a szükségletelemzésüket alátámasztani. Szervesen beépültek a programba a Tempus Közalapítvány KA3 centralizált projektjeinek eredményei, amelyek a korai iskolaelhagyással és a pedagógusok kollaboratív tanulásával foglalkoznak. A szakpolitikai témára épülő rendezvény komplex ismeretet adott a korai iskolaelhagyás kérdésének összetettségéről, országspecifikus kihívásokról és gyakorlati segítséget nyújtott ahhoz, hogy a projektmegvalósítók projektjeik korai iskolaelhagyásra gyakorolt pozitív hatásait tudatosan tervezhessék. Továbbá a korai iskolaelhagyás témában kifejlesztett eszközeinkről és tudásportálokról kaptak átfogó képet a résztvevők, melyek támogathatják mindennapos iskolai gyakorlatukat és projektmegvalósításukat. A résztvevők 92,6 %-a jónak, vagy kitűnőnek értékelte a rendezvényt, melyet sikerként könyvelünk el.

I.2.5 Az idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése

Az Erasmus+ program prioritásként rögzíti a nyelvtanulás fontosságát, a nyelvtanulást elősegítő programok megvalósulását. Ahogyan az az egyes fejezetekben a programok eredményeinek bemutatásából is kiolvasható, bármelyik nemzetközi együttműködést támogató program esetében közös nevezőként azonosítható a nyelvtanulás iránti motiváció megerősödése, az idegen nyelven történő kommunikáció során átélt siker és a nyelvtudás kapcsán tetten érhető fejlődés.

Az idegen nyelvek oktatását leggyakrabban a köznevelési szektorban állítják a projektek középpontjába, de természetesen valamennyi szakterületen zajló együttműködés szükséges velejárója az idegen nyelven történő kommunikáció, így kivétel nélkül kiemelt helyen szerepel a nyelvi fejlődés (mind a pedagógusi, oktatói, mind a tanulói, hallgatói színtéren) az eredmények között. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a szakképzési mobilitási projektek keretében a tanulók számára elérhető szakmai gyakorlatok a szaknyelvi készségek fejlesztéséhez is hozzájárulnak a fentieken túl, és a felsőoktatási hallgatók számára elérhető ösztöndíjak is közvetlenül fejlesztik a hallgatók nyelvtudását és szaknyelvi ismereteit.

Az Erasmus+ program az egyéni mobilitásban részt vevő hallgatók és szakképzési diákok legtöbbje számára ingyenes online nyelvi támogatást (Online Language Support – OLS) tesz lehetővé. Az OLS keretein belül a nyelvi szint meghatározásához a kiutazónak ki kell tölteni egy online szintfelmérő tesztet, ami alapján az eszköz személyre szabott kurzust ajánl számára. A hazatérést követően egy második teszt méri fel, milyen fejlődést sikerült elérni.

A program valamennyi szektora tekintetében a TKA az Európai Nyelvi Díj keretében támogatja a kiemelkedő, innovatív hazai nyelvoktatási programokat. Az Európai Nyelvi Díj az Európai Bizottság által indított kezdeményezés, amelynek célja, hogy hivatalos elismerésben részesítse az idegen nyelvek tanítása terén megvalósuló, példaértékűnek minősülő, innovatív programokat, folyamatokat az oktatás és képzés bármely szintjén. Magyarországon az Európai Nyelvi Díjra 2002 óta pályázhatnak nyelvoktatással foglalkozó intézmények. Ezt a pályázati formát Magyarországon a Tempus Közalapítvány Erasmus+ mobilitási programokat kezelő csoportja koordinálja.

A 2019-es határidőre beérkezett 15 pályázatból a szakértői csoport két projektet javasolt az Európai Nyelvi Díjra. Ennek értelmében a 2019-es pályázati fordulóban az Eszterházy Károly Egyetem Anglisztika és Amerikanisztika Intézet Nyelvpedagógia Műhelyének és a Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Karának nyelvi programjai nyerték el a díjat és a vele járó támogatást.

A Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Kar német munkaközösségének célja az volt, hogy a korábban használt, és általuk már elavultnak ítélt tankönyvek helyett olyan tananyagot dolgozzanak ki

az Üzleti nyelv c. kurzusra, amely megfelel a hallgatói elvárásoknak, gyakorlatorientált és emellett hozzájárul a 21. századi munkaerőpiacon elvárt készségek és tudás megszerzéséhez. Ehhez egyrészt új tananyagot készítettek, másrészt új, innovatív elemmel bővítették a képzést: a tárgy keretében a hallgatók félévente 2-3 projekt valósítanak meg. A kurzusba ágyazott projektek gyakorlatorientáltak (interjúk, kérdőívek készítése révén), ezáltal motiválólag hatnak a hallgatókra. A hallgatók a szaknyelven kívül olyan készségeket is elsajátítanak, mint pl. projekttervezés, időgazdálkodás, együttműködés, csapatmunka stb. A projektek egy része kifejezetten arra irányul, hogy a hallgatók kilépjenek az egyetemi keretekből, és pl. felkeressenek különböző cégeket. A pályázatban bemutatott program elemei valóban kreatívak, újszerűek, a többi hasonló nyelvoktatási programhoz képest többletértéket hordoznak.

Az Eszterházy Károly Egyetem Anglisztika és Amerikanisztika Intézet Nyelvpedagógia Műhely kollégái által megvalósított projekt olyan élményközpontú, projektalapú tanórán kívüli foglalkozásokat kínál a középiskolás diákoknak, tanárjelölt hallgatók bevonásával, amelyek növelik a nyelvtanuláshoz szükséges motivációt, formálják attitűdjüket, és ezáltal növelik a KER szerinti B2 szintű nyelvvizsgát, illetve az ezzel egyenértékű, sikeres emelt szintű idegen nyelvi érettségit tevő diákok számát. A program hátrányos helyzetű régiókban található iskolákra is kiterjed, ahol a nyelvoktatás feltételei kevésbé állnak rendelkezésre. A program egy komplex együttműködési rendszerre épül, amelynek fő pillérei és résztvevői a következők: a Nyelvpedagógiai Műhely oktatói, az Intézet tanárjelölt hallgatói, a programban résztvevő középiskolás diákok és mentortanárok. A Műhely egyértelmű szellemi terméke az a tananyagcsomag, amely a középiskolákban a tanórán kívüli foglalkozásokhoz ad tartalmi alapot, és igyekszik kreatív írásra, kritikai gondolkodásra, autonóm tanulásra, prezentációk tartására felkészíteni a hallgatókat és általuk a középiskolás diákokat.

Az idegennyelv-tudás javításához szükséges, a Nemzeti Versenyképességi Tanács által javasolt lépésekről szóló 1446/2018. (IX.18) Korm. határozatban a Kormány kezdeményezte nemzetközi diákcsereprogramok, tanulmányutak, idegen nyelvi táborok ösztönzését, amellyel összhangban az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) a célnyelvi országban történő tanulmányutak megvalósítására vonatkozó javaslatait a kormány elé terjesztette. A Kormány 2019. február 6-i döntése értelmében a **2019/2020-as tanévben nappali tagozatos, gimnáziumi és szakgimnáziumi képzésben, 9. vagy 11. évfolyamban tanulók kéthetes egyéni vagy csoportos nyelvtanulásban vehetnek részt** a Nemzeti alaptanterv alapján tanulható első idegen nyelvek (**angol, német, francia**, kínai) célországaiban, Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban, Máltán, Írországban, Franciaországban és Kínában. A program előkészítéséhez kapcsolódó 2019. évi feladatok az I.9 pont alatt kerülnek kifejtésre.

I.2.6 Az ifjúsági munka minőségének fejlesztése

A Tempus Közalapítvány és az Erasmus+ program ifjúsági fejezetének kiemelt célja a minőségfejlesztés támogatása az ifjúsági munka területén, az ifjúsági tevékenységek nemzetközi dimenziójának, valamint az ifjúsági szakemberek és ifjúsági szervezetek fiatalokat támogató struktúraként betöltött kapacitásának fokozása.

Magyarországon az ifjúsági szakemberek és az őket foglalkoztató szervezetek egyik legnagyobb problémája, hogy szűk anyagi lehetőségeik vagy foglalkoztatásuk körülményei miatt kevesebb lehetőségük van nemzetközi színtérre lépni, új kapcsolatokat kialakítani és tapasztalatot cserélni az európai szakemberekkel. A szektorban ez az igény viszont láthatóan megvan, amit a benyújtott

mobilitási pályázatok nagy száma, jó minősége és a magas forrásigényből és pályázatszámból következő alacsony támogatási aránya is jól mutat.

A Tempus Közalapítvány – a szektor igényeit szem előtt tartva – a pályáztatáson túl képzések és tudásmegosztó alkalmak szervezésével is aktívan hozzájárul a szektor fejlesztéséhez és nemzetköziesítéséhez. A 2019-es munkatervben közel 130 olyan nemzetközi együttműködésben megvalósuló projekthez vállaltunk kapcsolódást, ami lehetőséget ad magyar ifjúsági szakembereknek a külföldi tapasztalatszerzésre, kompetenciáinak fejlesztésére, valamint a megszerzett tudáson keresztül szervezeteik kapacitásainak fejlesztésére is. A projektek közül 16-ban társszervezőként vagy szakmai közreműködőként jelent meg a TKA, 7 projekt pedig Magyarországon kerül(t) megrendezésre ezzel is biztosítva a könnyebb elérést a szakemberek számára.

A projektek témáinak meghatározásakor figyelembe vettük a szektor meglátásait is, minden tervezési időszak előtt kérdőívekkel és munkacsoportokkal mérjük fel a szektor érintett szereplőinek igényét és ezt figyelembe véve állítjuk össze a képzési lehetőségeket.

2019-ben összesen **229 ifjúsági szakember** kapott lehetőséget nemzetközi tapasztalatszerzésre a Tempus Közalapítvány támogatásával.

Tanulási eredmények a nemformális és informális tanulásban

A Tempus Közalapítvány aktívan segíti a nemformális tanulási célú ifjúsági programok során megszerzett tanulási eredmények elismertetését, aminek legfőbb eszköze a *Youthpass tanúsítvány,* melynek segítségével 2007. óta dokumentálhatják a résztvevők a tevékenységek során megszerzett / fejlesztett készségeket és kompetenciákat.

Az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programok minden projektgazdájának külön tájékoztatást nyújtunk a Youthpass-hoz kapcsolódóan, megismertetjük velük a folyamat céljait, az egyes lépéseit és a technikai tudnivalókat. Az itt tartózkodó Erasmus+ és Európai Szolidaritási Testület résztvevőinek szervezett – évente 15-16 alkalommal megrendezésre kerülő – képzések során kiemelt hangsúlyt fektetünk a tanulási folyamat segítésére, nyomon követésére és dokumentálására, aminek eredményeképpen a résztvevők több, mint 80%-a kapja meg a projektje végén a Youthpass tanúsítványt a projektgazdától.

A Tempus Közalapítvány által szervezett ifjúsági nemzetközi együttműködési projektek során is minden esetben külön figyelmet fordítunk arra, hogy a programba beépítsük a tudatos nemformális tanulási folyamatot (tájékoztatás, önreflexiós blokkok, a tanulási eredmények tudatosítása), aminek eredményeképpen 2019-ben minden – összesen 172 – résztvevő részesülhetett ilyen tanúsítványban.

I.2.7 Társadalmi befogadás

Szakpolitikai keret

Az Európai Bizottság támogatja és kiegészíti a szociális védelemmel és a társadalmi befogadással kapcsolatos tagállami szakpolitikákat. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló Európa 2020 stratégia célkitűzéseket határozott meg annak érdekében, hogy legalább 20 millió embert kiemeljen a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségből, a 20–64 év közöttiek foglalkoztatottságát pedig 75%-ra növelje. Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezésekkel – egyebek mellett a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem platformjával és az új készségek és munkahelyek menetrendjével – ösztönzi az e célok megvalósítására irányuló

erőfeszítéseket. Mivel a szociálpolitikák az Európa 2020 stratégia szerves részét képezik, a Bizottság a társadalmi kihívások kezelésére irányuló tagállami erőfeszítéseket is támogatja. Ennek eszköze a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem platformja, a szociális beruházási csomag és az uniós alapok, különösen az Európai Szociális Alap.

Ami az oktatást, a foglalkoztatást és a közösségi létet illeti, kapcsolat van a befogadó nevelés-oktatás és a társadalmi befogadás között. Ugyanakkor azonban úgy tűnik, léteznek egyéb, a társadalmi befogadást elősegítő vagy gátló tényezők is. Ezek közé sorolható a befogadó gyakorlatok minősége, a szociálpolitika, a társadalmi struktúrák és attitűdök, az egyéni életút stb. Az áttekintésben felsorakoztatott bizonyítékok azt sugallják, hogy a szegregált környezetben való lét mind rövid távon, mind pedig hosszú távon (a középfokú oktatás elvégzését követően) csökkenti a társadalmi befogadás lehetőségeit.

A befogadó nevelés-oktatásnak és a társadalmi befogadásnak a tankötelezettség, illetve a felsőoktatás időszakában tapasztalható kapcsolatára vonatkozó megállapításaiból a következők derülnek ki:[2]

- A befogadó nevelés-oktatás fokozza a kortársak közötti kommunikációs lehetőségeket, illetve a fogyatékossággal élő tanulók és a fogyatékosság nélkül élő tanulók közötti szoros barátságok kialakulásának esélyeit.
- Ahhoz, hogy a társadalmi kölcsönhatásokra és a barátságok kialakulására befogadó környezetben kerülhessen sor, megfelelő figyelmet kell fordítani számos, a tanulói részvételt elősegítő elemre (például hozzáférés, együttműködés, elismerés és elfogadás).
- A befogadó környezetben oktatásban részesülő tanulók feltételezhetően jobb tanulmányi és szociális eredményeket érnek el, mint a szegregált környezetben tanulók.
- A befogadó oktatási környezetben való tanulás és támogatásban való részesülés fokozza a felsőoktatásba való beiratkozás valószínűségét.

Közalapítványi tevékenységek

A társadalmi kohézió építésének egyik meghatározó területe a kevesebb lehetőséggel rendelkező társadalmi csoportok támogatása, amely magában foglalja a marginalizálódás és a kirekesztés elleni küzdelmet, valamint az esélyegyenlőség előmozdítását is. Az uniós szintű oktatás- és ifjúságpolitikai célkitűzések megvalósításának egyik legerőteljesebb eszközeként az Erasmus+ program sokat tett az indulás óta ezeknek a céloknak a megvalósítása érdekében: különösen a programszakasz második felében vált hangsúlyossá az európai értékek, az identitás és az összetartozás erősítése. Ennek részét képezi a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése is.

A társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemben kiemelt szerepet kap az iskola, hiszen az oktatás színvonalának javítása erőteljesen hat a foglalkoztatottságra, ezek pedig a társadalmi mobilitás kulcstényezői. Az Európai Unió célja a korai iskolaelhagyók számának 10 százalék alá csökkentése, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának 40 százalék fölé emelése. Magyarországon mindkét mutató tekintetében sok feladat áll még előttünk. Az Erasmus+ program társadalmi integrációs szerepét úgy tölti be, hogy lehetőséget biztosít olyan pályázatok megvalósítására, amelyek vagy formális keretek között, oktatási-képzési lehetőségek révén, vagy informálisabb keretek között, ifjúsági programokon keresztül érik el a veszélyeztetett csoportokat. A Tempus Közalapítvány célja a

[2] Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért, 2018. A befogadó nevelés-oktatás és a társadalmi befogadás közötti kapcsolatra vonatkozó bizonyíték: Összefoglaló zárójelentés. (S. Symeonidou, szerk.). Odense, Dánia.

mobilitási pályázatok, stratégiai partnerségek, az ifjúsági párbeszéd támogatása is, valamint a szakemberek közötti tapasztalatcsere hátterének megteremtése.

Az Erasmus+ 2014-17 közötti szakaszában a mobilitási programokban résztvevők 11,5 százaléka sajátos igényű vagy hátrányos helyzetű volt. Ez az adat azt jelenti, hogy kétszer annyi érintett kapcsolódott be a programba, mint korábban, és ez csak részben indokolható a támogatási források növekedésével, sokkal inkább a pályázók problémafelismerését jelzi. Az ifjúsági célcsoport esetén ez az arány a 30 százalékot is elérte, ami az induláskor tervezett 21.600 fő helyett csaknem 83.400 fő bevonását jelentette. Ha az utóbbi négy évben támogatott projektek témáit nézzük, szembetűnő, hogy az Erasmus+ programban kiemelt szerepet kapott az egyenlőség és a befogadás.

A Tempus Közalapítvány platformot, találkozási pontot is biztosít a társadalmi befogadás elősegítésével foglalkozó szervezetek és szakemberek eszmecseréjéhez, jó gyakorlatainak megismeréséhez. Olyan fejlesztéseknek adtunk helyet az elmúlt években, mint pl. a Croocos projekt, amely tudást és eszköztárat biztosít a korai iskolaelhagyás visszaszorítására államilag kidolgozott javaslatok alkalmazásához. Az ESLPlus tudásportál pedig további segítséget ad konkrét példák, bevált megoldások bemutatásával. Képzések szervezésével, a projektek támogatásával, valamint tanácsadással is segítjük a témával foglalkozó szervezeteket.

Az Európai Bizottság 2018-ban pályázatot írt ki az Erasmus+ program 3. kulcstevékenység keretében a szakpolitikai reform támogatására „Társadalmi befogadás és közös értékek: támogatás az oktatás és képzés területén (2019/C 358/03) címmel, amelyre a Tempus Közalapítvány sikeres pályázatot nyújtott be, így 2019. január 31-én elkezdődhetett a STAIRS projekt. A STAIRS (Stakeholders Together Adapting Ideas to Readjust Local Systems to Promote Inclusive Education) című, az inkluzív oktatást támogató nemzeti rendszerek újragondolása projektje a társadalmi befogadás területén Európa-szerte fellelhető jó gyakorlatok felkutatására és adaptációjára, de leginkább magára az adaptációs folyamat kézzel fogatóvá tételére fókuszál. A Tempus Közalapítvány koordinátorként, és további 6 intézmény partnerként (összesen 6 országból) működik együtt a projekt során. A projektről a III.1.1 pont alatt olvashatnak bővebben.

I.2.8 Tanulási eredmények

Az Erasmus+ program kezdettől fogva élen jár a tanulási eredményeket középpontba állító szemlélet elterjesztésében, hiszen a nemzetközi mobilitás során az oktatási és képzési rendszerek átjárhatóságának, a képesítések összehasonlíthatóságának és hordozhatóságának megteremtése kulcsfontossággal bír. A tanulási eredmények ma már minden szinten meghatározzák az oktatásban és képzésben zajló ismeretszerzést, az egyén képességének és kompetenciáinak értékelését, és e folyamatban a tanulás különböző színterei – a formális oktatás, a nemformális és a mindennapi informális tanulás – egyre inkább egyenrangú szerepre tesznek szert.

A Tempus Közalapítvány 2019 novemberében szakpolitikai szemináriumot rendezett az informális tanulás és a nemformális tanulási módszerek témájában. Az eseményen szakértői előadásokon és gyakorlatorientált projektbemutatókon keresztül ismerhette meg a közönség, hogyan színesítik a nemformális tanulási módszerek az Erasmus+ programot. Hat sikeres Erasmus+ együttműködés mutatkozott be gyakorlatorientált módszertani előadásokkal, amelyek a köznevelés, a szakképzés, az ifjúság, a felnőtt tanulás és a felsőoktatás területén mutatják be a projektekben alkalmazott nemformális módszereket. Az interaktív bemutatók által a résztvevők képet kaphattak a nemformális módszertan használatáról és elemeinek megjelenéséről a projektmegvalósítás alatt.

Az előadások egyik legfontosabb tanulsága volt, hogy maguk a projektek, mobilitások már önmagukban a nemformális, „észrevétlen” tanulás eszközei, hiszen ezek a módszerek teljes mértékben átszövik a projektek világát. A különböző tanulási formák nem különülnek el, egy formális oktatási intézmény sem a formális „oldalával” vesz részt egy Erasmus+ projektben, hanem a tanulás változatos formáival. A projektekben ezek rendszerint szervesen egybeépülnek és kiegészítik, segítik egymást. Szektoronként eltérhet a nemformális tanulás értelmezése, de mindenütt jelen van. A nemformális tanulás participatív és tanulóközpontú megközelítésen alapul; a tanulók önkéntes alapon vesznek részt benne, ezért szorosan kapcsolódik igényeikhez, törekvéseikhez és érdeklődési körükhöz.

Számos olyan célt lehet azonosítani az Erasmus+ programban, amelyek a nemformális tanulás révén valósulhatnak meg. A személyes és szakmai alapkészségek és a kulcskompetenciák megszerzése és fejlesztése jelentős részben ilyen tanulási környezetben történik. A felmérések szerint a mobilitásban való részvétel azoknak a készségeknek a megerősítéséhez járul hozzá, amelyek a gyakorlati problémamegoldáshoz, a mindennapi életben – vagy akár a munkaerőpiacon – való boldoguláshoz szükségesek. Az Erasmus+-programban részt vett hallgatók 80%-a gondolja úgy, hogy fejlődött problémamegoldó készsége, illetve könnyebben találnak megoldásokat konfliktushelyzetekben. Az európai munkáltatók 92%-a a toborzásnál a transzverzális készségeket keresi (problémamegoldás, csapatmunka, kíváncsiság), melyben a külföldön tanult hallgatók jobb eredményt mutattak. A mobilitásban részt vett felsőoktatási hallgatók álláshoz jutásának esélye a diploma megszerzését követő évben kétszer nagyobb, mint a mobilitásban részt nem vett társaiké; háromból több mint egy esetben ajánlottak állást Erasmus-gyakornoknak annál a vállalatnál, ahol szakmai gyakorlatát töltötte, illetve tízből egy gyakornoknak már saját vállalkozása van[3].

Magyar nemzeti irodaként elkötelezettek vagyunk amellett, hogy nem csak működtetjük, hanem operatívan szintetizáljuk és segítjük a nemformális tanulás eredményeinek terjesztését. Szakmai rendezvényeink mellett kiadványokkal, kutatásokkal és disszeminációs tevékenységünk széles skálájával támogatjuk a különböző tanulási módszereken alapuló jó gyakorlatok megismerését.

[3] Európai Bizottság, 2014. Az Erasmus hatástanulmány. (U. Brandenburg, szerk.). Luxembourg

I.3 A hazai oktatás, képzés és ifjúságügy számára releváns, kiemelkedő eredmények

I.4 Kommunikációs tevékenység összefoglalása

A Kommunikációs egység szervezésében 2019-ben összesen **178 szakmai rendezvényre** került sor, melyeken 6582 fő vett részt. Ezen felül 52 külső szervezésű eseményen (jellemzően állásbörzéken, fesztiválokon) is részt vettünk, ahol 5020 főt értünk el.

Magyarország 2019-ben is csatlakozott a nagysikerű európai **Erasmus Days** kezdeményezéshez, a kampány keretében az Erasmus+ projektmegvalósítók októberben három nap alatt 81 eseményt valósítottak meg 26 városban, amelyekből 9 eseményen a TKA munkatársai is aktívan részt vettek. Összesen 48 magyar sajtómegjelenés született a háromnapos rendezvénysorozatról.

2019. április 25-26. között a magyar Nemzeti Iroda kezdeményezésére Budapesten rendeztük meg az **Erasmus+ Nemzeti Irodák kommunikációs munkatársainak találkozóját**. A hiánypótló és hagyományteremtő rendezvény célja a tapasztalatcsere és kapcsolatépítés volt, és itt került sor az Európai Bizottság új disszeminációs stratégiájának bemutatására is. A műhelymunkákon az új pályázók bevonásával, a hallgatói mobilitással és a disszeminációval kapcsolatos kérdéseket vitatták meg a résztvevők, illetve minden nemzeti iroda bemutatta a saját jó gyakorlatait is. Az eseményen 30 ország 52 kommunikációs munkatársa vett részt, akik a kérdőíves visszajelzések alapján szakmailag nagyon hasznosnak találták a kétnapos rendezvényt, így a találkozót a tervek szerint a következő években, más helyszíneken, újra megrendezik majd.

276 féle kiadványt készítettünk, ezek közül **160** jelent meg **nyomtatásban**. Ezen felül számos installáció, molinó és elektronikus grafikai anyag született, köztük a hazai és nemzetközi megjelenésekhez **21 standterv**. Az elmúlt évben egyéni tervezésű **59 infografika** készült a legváltozatosabb témákról, ezek továbbra is népszerű és hatékony eszközt jelentenek az online kommunikációban.

Központi honlapunkat, a **tka.hu-t** összesen 908 089 alkalommal látogatták meg 2019-ben. Ez a szám **456 092 egyéni felhasználó** látogatásaiból adódik össze, akik összesen **4 777 094 oldalt tekintettek meg.** A honlap látogatottsága 16 százalékkal nőtt a 2018-as adatokhoz képest. A tavaszi és őszi időszakban jellemzően több látogató keresi fel az oldalt, a nyári időszakban pedig alacsonyabb az érdeklődés. A tka.hu-ra érkező felhasználóknak csupán 0,8 százaléka hagyta el az oldalt minden további kattintás nélkül, amely kiemelkedően jó eredmény.

A **studyinhungary.hu** honlapon 2019-ben összesen 1 537 485 látogatást regisztrált a Google Analytics, **919 033 egyéni felhasználó** összesen **4 089 497 oldalt tekintett meg**. A tavalyi eredményekhez képest a látogatók száma 6 százalékkal nőtt, a látogatások száma viszont megnégyszereződött.

A 2018-ban elindított **alumninetworkhungary.hu** portálon 23 179 felhasználó összesen 88 286 oldalt látogatott meg 2019-ben. A portál első évéhez képest ez 3,5-szer annyi felhasználót és négyszer annyi oldalmegtekintést jelent.

Sajtó

2019-ben összesen **3498 sajtómegjelenést** regisztráltunk a TKA által kezelt programok kapcsán, ez **34%-kal több,** mint az előző évben.

Az Erasmus+ program egészének hangsúlyosabbá vált a médiajelenléte, 1945 esetben említették meg a programot a sajtóban. A **híradások, beszámolók több mint 61%-a részletesen foglalkozott az Erasmus+ program egészével vagy a különböző pályázattípusokkal**, és ugyancsak közel 60%

konkrétan egy-egy projektet vagy pályázót mutatott be. A tavalyi évhez képest megtöbbszöröződött a felnőtt tanulással foglalkozó cikkek száma (5-ről 24-re), több mint 50%-kal több köznevelési tartalmat regisztráltunk (204-ről 323), emellett 27%-kal nőtt a felsőoktatási és 13%-kal a szakképzési témájú megjelenések aránya. Több mint 30 esetben tettek említést az Erasmus+ Nívódíjjal elismert projektekről, és csaknem 60-szor foglalkoztak az Erasmus Days rendezvénysorozattal, illetve ennek kapcsán a program eredményeivel. Több mint 60%-os emelkedés figyelhető meg az Európai Szolidaritási Testülettel kapcsolatban is. A 97 megjelenés túlnyomó többsége (87%) részletesen foglalkozott a programmal. Több alkalommal említették együtt a programot az Erasmus+ ifjúsági fejezetével, így **az ifjúsági területtel kapcsolatban összesen 224 megjelenésről beszélhetünk**.

Kiemelkedő volt a Stipendium Hungaricum programmal kapcsolatos megjelenések száma is, ami csaknem duplája az elmúlt évinek (275-ről 528-ra nőtt). A cikkek, híradások 70 %-a általánosságban említette a programot, de **ugrásszerűen megnőtt az egy-egy projektről vagy pályázóról szóló beszámolók száma is** (20-ról 121-re). Ez elsősorban a helyi, regionális sajtóorgánumoknak köszönhető.

A 2019-es évben **2 olyan új program jelent meg a palettán, amelyek nagy sajtóérdeklődésre tartottak számot**. A felsőoktatási intézmények számára kiírt Európai Egyetemek szövetségét, illetve az ennek keretében megvalósuló konkrét projekteket több mint 100 esetben említették; a 9-11. évfolyamos diákoknak meghirdetett Külföldi Nyelvtanulási Programmal szeptember óta csaknem 300 alkalommal foglalkoztak a médiában (a korábbi megjelenések közül csak azokat szemléztük, amelyekben a TKA-t is említették).

Évek óta megfigyelhető tendencia, hogy a legtöbb megjelenés a helyi sajtóban, városi, megyei lapokban realizálódik, ami jelenleg a megjelenések 44%-át jelenti (1561). De 2019-ben **emelkedett az országos napilapokban és hírportálokon közzétett cikkek (786), valamint az országos tévés-rádiós szereplések (134) száma is**. Ezen túl több **oktatással foglalkozó szakmai lappal is stabil az együttműködésünk.** Az Új Köznevelésben, a Kirándulj Nálunk! pedagógiai-turisztikai magazinban, az Óvodai Nevelésben, illetve a TanTrend.hu és az Eduline.hu oldalon rendszeresen foglalkoztak a témáinkkal. Emellett megjelentünk a Tanító és az Óvodavezetési Ismeretek című kiadványokban, valamint a ModernIskola.hu és a Sulinet.hu oldalakon is.

I.5 Az Erasmus+ program átfogó bemutatása

Az Erasmus+ az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra szóló oktatási, képzési, ifjúságügyi és sportprogramja. Az Erasmus+ program célja, hogy támogassa a programországokat az emberi tehetség és a társadalmi tőke hatékony hasznosításában, ugyanakkor az oktatás, a képzés és az ifjúságügy területén a formális, a nem formális és informális tanulás támogatásával erősítse az egész életen át tartó tanulás elvét. Az Erasmus+ több mint 4 millió európai polgár számára nyújt lehetőséget arra, hogy külföldön folytasson tanulmányokat, részesüljön képzésben, szerezzen munkatapasztalatot, illetve végezzen önkéntes munkát.

2019 a stabil növekedés éve volt a program számára: a több mint 18%-kal megemelt decentralizált keretet többnyire sikerült jó minőségű pályázatok támogatásával lekötni. Az Európai Bizottság felé vállalt munkatervi céljainkat teljesíteni tudtuk, és a célszámokat elsősorban a mobilitási projektek terén többnyire jelentősen meg is haladtuk. Kihívások a hallgatói mobilitásban jelentkeztek, ahol a volumen további növelése, a leuven-i célok teljesítése irányában csak lassú elmozdulás történt. A stratégiai partnerségek terén komoly sikereket értünk el: a KA2 felnőtt tanulási és köznevelési szektorban tavaly jelentősen nőtt a beadott pályázatok száma, ami jó lehetőséget nyújtott a minőségi

szelekcióra. A KA2 benyújtott pályázatok színvonala összességében hullámzó, a pályázóknak ezért fokozott támogatást nyújtunk a minőségét támogató tevékenységünkkel – szakmai monitoring látogatások, kiadványok, TCA képzések formájában.

A hazai szinten lebonyolított pályázatok eredményei mellett érdemes megemlíteni, hogy a magyar felsőoktatás nemzetközi színtéren kiemelkedő sikert ért el az Európai Egyetemek elnevezésű, 2018-ban meghirdetett centralizált pályázat keretében. A 17 kiválasztott nemzetközi konzorcium között öt magyar részvételű szövetség is támogatást kapott, ezzel hazánk a hatodik legsikeresebb ország lett az Európai Unióban.

A kiemelkedő színvonalú nemzetközi együttműködést végző pályázók munkájának elismeréseként 2019-ben 7 pályázati kategóriában került sor Erasmus+ nívódíj átadására. A nívódíj 2019-ben először magában foglalt az elismerő oklevél és díj mellett egy 150 000 Ft-os támogatást is.

A program hazai beágyazódását elősegítendő, az elmúlt évben is folytattuk a megkezdett együttműködést a célcsoportok elérésében kulcsfontosságú fenntartói, állami felügyeleti szervekkel. Rendszeresen szerveztünk közös eseményeket, illetve részt vettünk ilyen rendezvényeken a Klebelsberg Központtal és a tankerületi központokkal, az NSZFH-val. Jó munkakapcsolatot ápolunk a társhálózatokkal: az eTwinning iroda képviselőivel közös rendezvényeket tartottunk az elmúlt évben is, részt vettünk az EPALE Tanácsadó Testületben, illetve előadóként az éves EPALE konferencián. Ifjúsági területen évek óta jó együttműködés alakult ki a releváns döntéshozókkal, részt vettünk az Ifjúsági Kerekasztal ülésein. A szakmai partnerekkel – Eurodesk szervezetek, átalakult ÚNK (Nemzeti Tehetség Központ és Erzsébet Ifjúsági Alap), NIT stb. – rendszeres együttműködést folytattunk elsősorban kommunikációs területen.

Az év során intenzívvé váltak a 2021-ben induló új programok előkészítésének munkálatai. A TKA lehetőséget kapott az új Erasmus jogszabály-tervezet hazai álláspontjának alakítására, emellett pedig aktívan részt vett az Európai Bizottság által működtetett munkacsoportokban az operatív részletekről szóló konzultációban – több szektorális munkacsoportban, illetve az igazgatók szintjén működő horizontális munkacsoportban is.

I.6. TCA Forrásközpont

Az oktatási és képzési programokat koordináló nemzeti irodáknak nyújtott szolgáltatások 2018-as beindítása után a TCA Forrásközpont (más néven SALTO) a második sikeres évet zárta a tavalyi évben.

A 2019-es évben a SALTO platformon elindult az online regisztráció, megjelentek a lezajlott TCA-k eredményei. Specifikáció szinten kidolgozásra került és az IT fejlesztés folyamatában van a TCA-k értékelését és nyomon követését biztosító modul. Kidolgoztuk a képzési koncepciót és elindultak a nemzeti irodák munkatársainak szóló, TCA-k szervezését támogató képzési tevékenységek. A TCA folyamatot útmutató kidolgozásával is támogattuk. Elvégeztük a 2014-2018 között lezajlott TCA-k összegző elemzését, a tanulságokból az érintett csoportokkal történő konzultációt követően ajánlásokat készítettünk az Európai Bizottságnak.

A 2019-es évben folytattuk a szektorközi együttműködést a SALTO irodák között, melynek fontos állomásai voltak a SALTO Hálózati találkozón való részvételünk, az oktatás-képzési és ifjúsági TCA munkatársak találkozóin való kölcsönös részvétel, illetve több, az ifjúsági SALTO-k által szervezett szakmai eseményen való részvételünk.

Az Európai Bizottság 2019 végén ad-hoc konzultációs munkacsoportot állított fel a nemzeti irodák részvételével a 2021-től induló új program TCA tevékenységének megtervezése céljából, melyben – a Bizottság kifejezett ösztönzésére – jeleztük a részvételi szándékunkat. A munkacsoport jelentőségét az adja, hogy ebben a keretben zajlik majd a nemzeti irodák közötti kooperációban megvalósuló képzéseket, szemináriumokat és kutatásokat támogató tevékenységek szabályrendszerének kialakítása.

I.7 A Campus Mundi projekt átfogó bemutatása

A Campus Mundi felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program az Európai Szociális Alap és Magyarország Kormányának társfinanszírozásával létrejött program. A projekt 2016-ban indult, és 2021-ben zárul. Célja a felsőoktatás minőségének javítása, a magyarországi felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növelése. A projekt egyrészről a nemzetközi hallgatói mobilitás elősegítését, másrészt a hazai felsőoktatási intézmények hallgatóvonzó képességének növelését szolgálja a következő tevékenységcsoportokon keresztül:

Felsőoktatási mobilitás ösztönzése hallgatói ösztöndíj formájában

Az ösztöndíjprogram mintegy 7000 hallgató támogatását teszi lehetővé részképzésre, szakmai gyakorlatokra, rövid tanulmányutakra való pályázati lehetőségek biztosításán keresztül a világ bármelyik országába. A nemzetközi tapasztalatcserét elősegítő **hallgatói ösztöndíjak** – részképzés, szakmai gyakorlat és rövid tanulmányút pályázattípusok – **keretében 2019-ben a TKA kuratóriuma 2065 fő számára ítélt meg támogatást. Összesen 1958 ösztöndíjas szerződést kötöttünk, és 2089 kiutazás zárult le sikeresen**. A szerződéskötés és a kiutazás lezárásának dátuma nem feltétlenül esik egybe a támogatás elnyerésének évével.

A felsőoktatás nemzetköziesítése

A Campus Mundi projekt hozzájárul ahhoz, hogy a hazai felsőoktatási intézmények a hallgatói szolgáltatások és idegen nyelvű képzések tekintetében felkészültebbek legyenek a külföldi hallgatók fogadására, illetve segít a felsőoktatási intézmények nemzetközi láthatóságának növelésében.

Az ehhez kapcsolódó tevékenységeink a következők:

Nemzetközi hallgató és intézményi **oktatási vásárokon** való közös részvétel felsőoktatási intézményekkel szoros együttműködésben a magyar külképviseletekkel és Magyar Kulturális Intézetekkel. 2019-ben a Campus Mundi projekt költségvetéséből finanszírozva 21 nemzetközi vásáron vettek részt munkatársaink felsőoktatási intézményekkel közös standon. A fentieken felül a TKA több esetben nyújtott szakmai támogatást a külképviseleteknek, Magyar Kulturális Intézeteknek további nemzetközi vásárokon való részvételhez.

Szakmai műhelyek, PLA jellegű szakmai együttműködések, képzések szervezése, melyek célja a felsőoktatási intézmények szakmai fejlesztése, orientálása a felsőoktatás nemzetköziesítését érintő kulcsfontosságú kérdések mentén. 2019-ben összesen 7 ilyen rendezvényt szerveztünk a felsőoktatási intézmények nemzetközi munkatársai számára, melyen összesen 304 fő vett részt. Folyamatban van nemzetköziesítési audit (IQA - Internationalization Quality Assessment) tevékenységünk, több felsőoktatási intézményben zajlanak az intézményi eljárások.

Nemzetközi alumni hálózatunk célja, hogy a Magyarországon tanulmányokat végző külföldi hallgatókkal tanulmányi időszakuk után is fenntartsuk a kapcsolatot. Az általuk biztosított kapcsolati tőkének komoly szerepe van magyar felsőoktatás külföldi népszerűsítésében, további hallgatók

toborzásában, illetve nagy érték a gazdasági, turisztikai, tudományos és diplomáciai kapcsolatok megerősítése tekintetében is. Alumni önkénteseink számára orientációs rendezvényt, a felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatársai számára pedig szakmai műhelyt szerveztünk. Az alumni tevékenységnek online fórumot biztosító **alumni portálunkat** folyamatosan frissítettük, bővítettük, új funkciók váltak elérhetővé.

I.8 A Stipendium Hungaricum program átfogó bemutatása

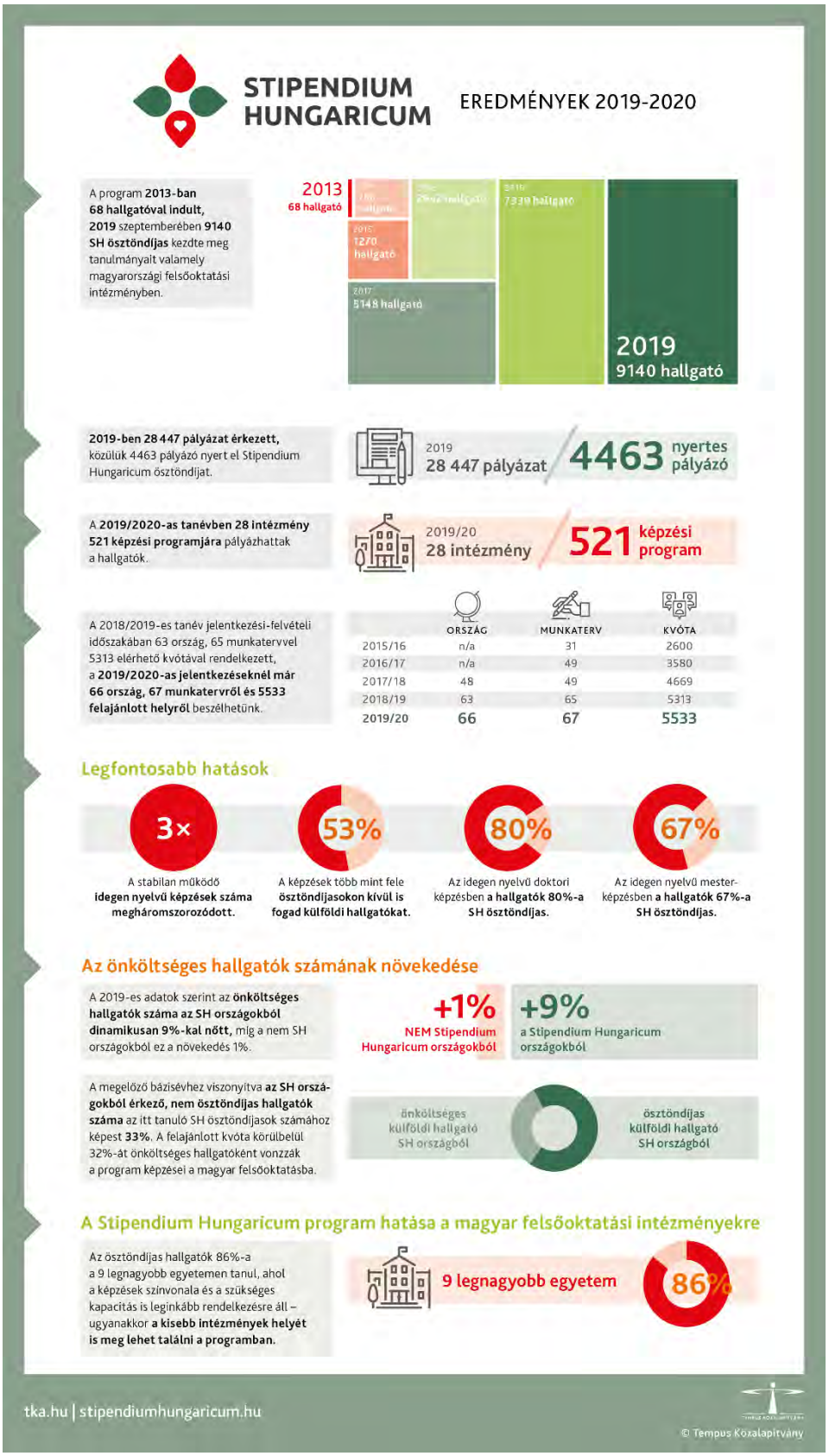

STIPENDIUM HUNGARICUM

EREDMÉNYEK 2019-2020

A program **2013-ban 68 hallgatóval indult, 2019** szeptemberében **9140 SH ösztöndíjas** kezdte meg tanulmányait valamely magyarországi felsőoktatási intézményben.

2013 68 hallgató
2015 1270 hallgató
2017 5148 hallgató
2018 7339 hallgató
2019 9140 hallgató

2019-ben 28 447 pályázat érkezett, közülük 4463 pályázó nyert el Stipendium Hungaricum ösztöndíjat.

2019 28 447 pályázat / 4463 nyertes pályázó

A **2019/2020-as tanévben 28 intézmény 521 képzési programjára** pályázhattak a hallgatók.

2019/20 28 intézmény / 521 képzési program

A 2018/2019-es tanév jelentkezési-felvételi időszakában 63 ország, 65 munkatervvel 5313 elérhető kvótával rendelkezett, a **2019/2020-as jelentkezéseknél már 66 ország, 67 munkatervről és 5533 felajánlott helyről** beszélhetünk.

	ORSZÁG	MUNKATERV	KVÓTA
2015/16	n/a	31	2600
2016/17	n/a	49	3580
2017/18	48	49	4669
2018/19	63	65	5313
2019/20	**66**	**67**	**5533**

Legfontosabb hatások

3× — A stabilan működő **idegen nyelvű képzések száma megháromszorozódott.**

53% — A képzések több mint fele **ösztöndíjasokon kívül is fogad külföldi hallgatókat.**

80% — Az idegen nyelvű doktori képzésben **a hallgatók 80%-a SH ösztöndíjas.**

67% — Az idegen nyelvű mester-képzésben **a hallgatók 67%-a SH ösztöndíjas.**

Az önköltséges hallgatók számának növekedése

A 2019-es adatok szerint az **önköltséges hallgatók száma az SH országokból dinamikusan 9%-kal nőtt,** míg a nem SH országokból ez a növekedés 1%.

+1% NEM Stipendium Hungaricum országokból

+9% a Stipendium Hungaricum országokból

A megelőző bázisévhez viszonyítva **az SH országokból érkező, nem ösztöndíjas hallgatók száma** az itt tanuló SH ösztöndíjasok számához képest **33%**. A felajánlott kvóta körülbelül 32%-át önköltséges hallgatóként vonzzák a program képzései a magyar felsőoktatásba.

önköltséges külföldi hallgató SH országból / ösztöndíjas külföldi hallgató SH országból

A Stipendium Hungaricum program hatása a magyar felsőoktatási intézményekre

Az ösztöndíjas hallgatók 86%-a a 9 legnagyobb egyetemen tanul, ahol a képzések színvonala és a szükséges kapacitás is leginkább rendelkezésre áll – ugyanakkor **a kisebb intézmények helyét is meg lehet találni a programban.**

9 legnagyobb egyetem 86%

tka.hu | stipendiumhungaricum.hu

© Tempus Közalapítvány

A Stipendium Hungaricum program a Kormány keleti és déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A program oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését. A program külpolitikai célja, hogy megalapozza a hazánkban végzett nemzetközi hallgatók személyes és szakmai kötődését Magyarországhoz, elősegítve a magyar nyelv és kultúra, társadalom és gazdaság hazájukban történő megismertetését, illetve megértetését, ezáltal támogatva az országok közötti kulturális és gazdasági kapcsolatok hosszú távú fejlesztését.

A 2019/2020-as tanévre az SH partnerországok köre tovább szélesedett, összesen 68 relációból jelentkezhettek pályázók a megadott határidőig az ösztöndíjra. A 2019-es pályázati határidőig újonnan belépő ország volt Üzbegisztán. Emellett az ösztöndíjprogramba visszatérő ország volt Namíbia és Uruguay. 2019-ben az országoknak felajánlott kvóták, valamint a Kuratórium által megítélt ösztöndíjasok aránya átlagosan 80,6%-os volt. Néhány relációban a jelentkezések száma nem éri el a felajánlott kvótát sem, így a megítélés és beiratkozás utáni kvóta felhasználásuk sokkal alacsonyabb az átlagosnál. Ezek az országok a következők voltak (a zárójelben jelzett százalék a jelentkezők száma a kvótához képest): Kuvait (10%), Uruguay (8%), Kína-Hudec (9%), Kuba (20%), Izrael (76%), Thaiföld (38%), Argentína (92%).

Az ösztöndíjprogram egyéni (hallgatói) pályázati felhívására – mely keretében 2018. november 15-e és 2019. január 15-e között lehetett jelentkezni a 2019 szeptemberében induló képzésekre – összesen 28 447 pályázat érkezett. Az ösztöndíjra pályázók összesen több mint 500 képzési programra nyújthattak be jelentkezést. Az ösztöndíjprogram keretében meghirdetett képzési programok valamennyi képzési területet lefedik, többségük képzési nyelve az angol.
A korábbi akadémiai években meghatározó programon belüli intézményi koncentráció (azaz elsősorban a klasszikus egyetemek meghatározó jelenléte) a 2019. év során is változatlan maradt. A meghirdetett képzések száma, valamint a fogadott hallgatók létszáma miatt kiemelkedő intézmények: DE, BME, BCE, BGE, ELTE, ME, PTE, SZIE, SZTE. Ugyanakkor az ösztöndíjprogram szempontjából meghatározó képzési területeken (pl. műszaki, művészeti, valamint hitéleti) további felsőoktatási intézmények is központi szerepet játszanak (pl. Óbudai Egyetem, LFZE, PPKE).
A hallgatói pályázati folyamat lezárása után a 2019/2020-as tanév őszi félévében összesen 9140 SH hallgató tanult hazánkban. Ebből mintegy 4463 fő volt a 2019. évi eljárásban ösztöndíjat nyertek száma az 5533 felvehető helyre. A 4463 főből 3573 fő kezdte meg tanulmányait 2019 szeptemberében.

A Tempus Közalapítvány intézményi képzési pályázat keretében határozza meg az ösztöndíjprogramban támogatott intézmények és képzések körét. 2018-ban három akadémiai évre pályázhattak felsőoktatási intézmények. A három éves ciklusra vonatkozó főpályázathoz kapcsolódóan a Tempus Közalapítvány 2019. május 31-i beadási határidővel kiegészítő intézményi pályázati felhívást tett közzé, melynek keretében a felsőoktatási intézmények 2020/21 és 2021/22-es tanévekre nyújthattak be pályázatot. A kiegészítő pályázat során olyan új intézmények pályázhattak, amelyek a benyújtás időpontjában nem vettek részt a programban, illetve a korábban már sikeres pályázattal rendelkező intézmények további képzések indítására pályázhattak.
A pályázati határidőre tizenegy intézménytől érkezett be formailag érvényes pályázat: nyolc korábbi nyertes intézmény a programban résztvevő képzési portfólióját tervezte bővíteni, három intézmény (Neumann János Egyetem, Nyíregyházi Egyetem, Wesley János Lelkészképző Főiskola) pedig a programban való részvételre vonatkozó teljes pályázatot nyújtott be. A bírálat során a Nyíregyházi Egyetem nem érte el az összesített és konszolidált bírálat eredményeként a minimum 65% határértéket. Ezért a 2018-as, főpályázatra vonatkozó kuratóriumi döntés elvi alapját követve az intézmény pályázatát egy éves támogatásban részesítette a Kuratórium a 2020/21-es tanévre. A másik két érvényesen pályázó intézmény mindkét pályázott évre megkapta a Kuratórium támogatását.

Az intézmények 38 képzésre adtak be formailag és technikailag érvényes pályázatot, képzési szintek szerint az alábbi megoszlásban: 9 alapképzés, 21 mesterképzés, 4 osztatlan mesterképzés, 2 doktori képzés, 2 magyar nyelvű előkészítő képzés. Ezek mindegyikét támogatta a Kuratórium döntése. A döntés eredményeként elsősorban a bölcsészettudomány képzési terület bővült, 11 alap- és mesterképzéssel, amelyek döntő többsége (8 képzés) idegen nyelvi (bolgár, cseh, ukrán, horvát, szerb, szlovén, szlovák) képzés.

Az ösztöndíjprogramot életre hívó kormányrendeletben is megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban az ösztöndíjprogram megvalósítása során hangsúlyos szerepet kap a hazai felsőoktatási intézményekben a képzések és hallgatói szolgáltatások fejlesztése. Az évente végzett hallgatói véleményfelmérés alapján elmondható, hogy az SH hallgatók általánosságban elégedettek a magyarországi felsőfokú tanulmányaikkal. 2019-ben a hallgatók 78,5 százaléka biztosan, vagy nagy valószínűséggel újraválasztaná a hazánkat. Az intézmények, valamint a képzési program újraválasztásánál a 2019. évi felmérés szerint a válaszadók 61,2 százaléka választaná újra az intézményt, 53,1 százaléka pedig a képzési programot.
A külföldi hallgatók száma évek óta emelkedő tendenciát mutat Magyarországon. A felsőoktatásban megfigyelhető strukturális és demográfiai változásoknak köszönhetően, hosszú távon a külföldi hallgatók összes hallgatóhoz viszonyított aránya is növekvő tendenciát mutat. Ez az arány 2013 és 2018 között 7,2 százalékról 12,6 százalékra nőtt. Az alábbi táblázatból az említett adatok mellett jól látható, hogy az SH hallgatók száma 2015 és 2019 között közel 7,2-szeresére emelkedett, illetve 23,7 százalékra növekedett a külföldi hallgatókon belüli arányuk is. Ez jól mutatja az ösztöndíjprogram szerepét a külföldi hallgatók létszámának növekedésében.

A külföldi hallgatók száma és aránya az elmúlt években, 2013–2019 (Forrás: Oktatási Hivatal Felsőoktatási Információs Rendszer)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Az összes hallgató száma (fő)	320 124	306 524	295 316	287 018	283 350	281461	n/a
Nappali tagozatos hallgatók száma összesen (fő)		217 248	210 103	205 560	202 278	200130	n/a
A külföldi állampolgárságú hallgatók száma (fő)	**23 208**	**24 598**	**26 155**	**28 628**	**32 309**	**35472**	**38422**
A külföldi állampolgárságú hallgatók száma nappali tagozaton (fő)	20 782	22 442	23 967	26 519	30 276	33 358	36090
Magyar nyelvű képzésen tanuló külföldi hallgatók száma (fő)	9488	9022	8825	8651	8639	8801	9338
Stipendium Hungaricum programban részt vevő hallgatók (fő)	**47**	**768**	**1270**	**2942**	**5148**	**7440**	**9140**
SH hallgatók aránya a külföldi hallgatókon belül	**0,2%**	**3,1%**	**4,9%**	**10,3%**	**15,9%**	**21,0%**	**23,7%**
Magyar nyelvű képzésen tanuló SH hallgatók száma (fő)	-	-	333	378	393	488	332
A külföldi hallgatók aránya az összes hallgatóhoz viszonyítva – valamennyi tagozaton	7,20%	8%	8,90%	9,97%	11,40%	12,60%.	n/a

A tavalyi évhez hasonlóan az informatika és mérnök szakok voltak a legnépszerűbbek, majd ezt követik a különböző gazdálkodási szakok. A társadalomtudomány területről kiemelkedően magas számban jelentkeztek nemzetközi tanulmányok szakra. Minden évben az általános orvos képzésre a felvehető hallgatók többszöröse jelentkezik.

Stipendium Hungaricum program keretében jelentkezők száma az első helyen megjelölt 20 legnépszerűbb képzési szak, 2019 (Forrás: Tempus Közalapítvány)		
Képzés	**Képzési szint**	**Fő**
Villamosmérnöki	mesterképzés	1209
Gépészmérnök	alapképzés	952
Nemzetközi tanulmányok	alapképzés	828
Gazdálkodási és menedzsment	alapképzés	760
Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás	mesterképzés	705
Általános orvos	mesterképzés	695
Építőmérnök	alapképzés	686
Szerkezet-építőmérnök	mesterképzés	566
Műszaki menedzser	alapképzés	523
Környezetmérnök	mesterképzés	463
Vegyészmérnök	alapképzés	459
Pénzügy	mesterképzés	406
Vezetés és szervezés	mesterképzés	387
Biológia	mesterképzés	332
Építész	mesterképzés	328
Master of Business Administration	mesterképzés	326
Vállalkozásfejlesztés	mesterképzés	298
Népegészségügy	mesterképzés	295

Az ösztöndíjprogram láthatóságát a Study in Hungary weboldal és a Study in Hungary Facebook oldal alapozza meg a széles körben.

I.9 Nyelvtanulási program átfogó bemutatása

Az idegennyelv-tudás javításához szükséges, a Nemzeti Versenyképességi Tanács által javasolt lépésekről szóló 1446/2018. (IX.18) Korm. határozatban a Kormány kezdeményezte nemzetközi diákcsereprogramok, tanulmányutak, idegen nyelvi táborok ösztönzését, amellyel összhangban az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) a célnyelvi országban történő tanulmányutak megvalósítására vonatkozó javaslatait a kormány elé terjesztette. A Kormány 2019. február 6-i döntése értelmében a **2019/2020-as tanévben nappali tagozatos, gimnáziumi és szakgimnáziumi képzésben, 9. vagy 11. évfolyamban tanulók kéthetes egyéni vagy csoportos nyelvtanulásban vehetnek részt** a Nemzeti alaptanterv alapján tanulható első idegen nyelvek (**angol, német, francia**, kínai) célországaiban, Ausztriában, Németországban, az Egyesült Királyságban, Máltán, Írországban, Franciaországban és Kínában[4].

Az EMMI Köznevelési államtitkársága **2019. április 30-án kérte fel a Tempus Közalapítványt** az általa irányított szakmai munkacsoportban való részvételre, majd júniusban a felkérést a program szakmai végrehajtására (előkészítés, tájékoztatás, pályáztatás, támogatások kezelése és követeléskezelés) is kiterjesztette. A program sikeres megvalósításában a szaktárca számított az érintett fenntartók és oktatási intézmények aktív közreműködésére is, ezért **2019 május 15**-től a munkacsoport folyamatosan ülésezett a nyár folyamán. A munkacsoport a következő kérdéseket tárgyalta a heti megbeszéléseken: a tanulók körét és a program tartalmát célcsoportokra bontva; a pedagógusok körét, feladatait és az intézmény feladatát; a pénzügyi felelősségvállalás kérdését és a pénzügyi kifizetéseket; az informatikai felület jellemzőit és a pályáztatás menetét, ütemezését; az SNI tanulók részvételét a programban; csoportos utazás feltételeit; a légitársaságok kapacitását és az utaztatást érintő kérdéseket; a program biztonságpolitikai kérdéseit és a külképviseletek szerepét a programban.

2019 júniusában elkezdődött a program megvalósításához szükséges munkaerő toborzása, majd a Tempus Közalapítvány a kijelölt feladatok elvégzésére létrehozta a **Nyelvtanulási Egységet**, ennek érdekében az alapító okiratát is módosította.

A Tempus Közalapítvány a nyelvtanulási programmal kapcsolatban a következő folyamatokat dolgozta ki 2019-ben: **pályáztató rendszer specifikációja és fejlesztése, célországi nyelviskolák megkeresése, bevonása a programba; hazai köznevelési intézmények és fenntartók megkeresése és bevonása a programba, előzetes igényfelmérés a köznevelési intézményekben, tájékoztató események szervezése.**

<u>Pályáztató rendszer specifikációja és fejlesztése</u>
A programban **kb. 150 000 tanulóval** számoltunk, akik **három pályázattípus** közül egyben vehetnek részt:

- köznevelési intézmények által benyújtott **csoportos nyelviskolai** tanfolyamon történő részvétel
- **egyéni tanulók részvétele nyelviskolai** tanfolyamon
- **partnerintézménnyel** közösen megvalósított nyelvtanulási célú projekt kidolgozása.

Mivel a program rendkívül nagy létszámú célcsoporttal dolgozik, ezért a pályázati folyamatot és részben a tájékoztatási feladatokat túlnyomórészt online formában lehet végrehajtani. A megfelelő IT rendszer kifejlesztésén és határidőre való elkészítésén egy erre dedikált IT fejlesztő csapat dolgozik.

[4] Kínába kizárólag a Magyar-Kínai Két Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulói utazhatnak nyelvet tanulni.

Megtörtént a pályázati rendszer tervezése, amely során a következő modulok fejlesztése vált szükségessé: regisztrációs modul, hazai intézmények modulja, nyelviskolai modul, jogosult tanulókat kezelő modul, dokumentum ellenőrző modul, nyilatkozatok és okiratok generálását és iratkezelését segítő modul, pénzügyi modul és beszámoló modul.

Célországi nyelviskolák megkeresése, bevonása a programba

A pályázat a minősített nyelviskolákban történő nyelvi képzést támogatja. Ezért az előkészítő tárgyalások során a támogató (EMMI) felvette a kapcsolatot a célországok magyarországi külképviseleteivel, illetve kulturális intézeteivel, akik ajánlásokat tettek a minősített nyelviskolák kapcsán. A Tempus Közalapítvány az EMMI-től kapott lista alapján állította össze azt az adatbázist, mely a minősített nyelviskolai választékot tartalmazza. A minisztériumtól kapott ajánlások alapján 2019 júniusában a Nyelvtanulási Egység megkezdte egy adatbázis kiépítését, amelyet a célországi nyelviskolák nyilvánosan elérhető kapcsolati adataiból állítottunk össze. Az adatbázis kialakításával egyidőben szükséges volt feltérképezni a nyelvtanfolyamok és kapcsolódó szolgáltatások jellemzőit annak érdekében, hogy a közös jellemzők alapján összeállítsuk a tanfolyami ajánlatok begyűjtéséhez szükséges kritériumrendszert. A nyelvtanfolyamok és kapcsolódó szolgáltatásaik (szállás, ellátás és repülőtéri transzfer) mellett megvizsgáltuk, hogy melyek azok a járulékos költségtényezők, amelyek befolyásolják egy tanfolyami csomag árát. Ilyenek jellemzően a regisztrációs díj, tankönyvcsomag ára, főszezon kiegészítő díj, a kárbiztosítás letéti díja, szintfelmérő teszt és a tanfolyam elvégzését igazoló dokumentum kiállításának díja.

A minisztérium által meghatározott követelményeknek megfelelő kurzusajánlatok rendszerezett formában történő beszerzéséhez egy, a külföldi nyelviskolák számára elérhető online felületet (CourseBase) készítettünk. 2019 szeptemberében az összeállított nyelviskolai kapcsolati adatbázis alapján ajánlattételre hívtuk a külföldi nyelviskolákat egy, a programot bemutató levél kíséretében, a CourseBase elérhetőségével kiegészítve. **Angol nyelvterületen, az Egyesült Királyságban 431 nyelviskolát, Írországban 81 nyelviskolát és Máltán 36 nyelviskolát** kerestünk meg levelünkkel. Ugyanezt német nyelvterületen, **Németországban 112 nyelviskola, Ausztriában 15** nyelviskola esetében tettük meg. **Franciaországban 76** nyelviskolát kerestünk fel. Annak érdekében, hogy a magyar program ismertsége segítse a Külföldi Nyelvtanulási Program sikerességét, a külföldi nyelvi intézetekkel, az akkreditáló szervezetekkel és hatóságokkal is felvettük a kapcsolatot. Ezek a lépések is nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy kiépítettünk egy kapcsolati hálót, amely a program biztonságos lebonyolításának és sikerességének kulcsa lehet.

A pályázati felület és a program tájékoztató weboldalának kialakítása érdekében **2019 júliusától** folyamatosan dolgoztunk a rendszer specifikációján és az IT fejlesztésen, melynek eredményeként **2019 december 16**-án megnyílt a Külföldi Nyelvtanulási Program tájékoztató felülete (www.knyp.hu), az a nyilvános weboldal, amely többek között a pályázati felhívások és a kurzuskínálat elérhetőségét biztosítja a pályázók számára. A *Kurzuskereső* mutatja be az elérhető külföldi nyelviskolai kínálatot, az akkorra validált nyelviskolai adatok alapján: **angol nyelvterületen 149, német nyelvterületen 26, míg francia nyelvterületen 21 nyelviskola** kurzusai voltak elérhetők az érdeklődő magyar tanulók számára. A külföldi nyelviskoláknak lehetőséget adtunk, hogy folyamatosan csatlakozzanak a KNyP adatbázisához, ha megfelelnek a minőségi elvárásoknak.

Hazai köznevelési intézmények és fenntartók megkeresése és bevonása a programba

A Nyelvtanulási Egység a program indításától kiemelt figyelmet fordított arra, hogy az érintett köznevelési intézményeket a program előrehaladásáról, az intézmények feladatairól megfelelően tájékoztassa. A nyelvtanulási program kapcsán **Bartos Mónika miniszteri biztos** asszony, az EMMI

Köznevelési Államtitkársága és a Tempus Közalapítvány a program kereteinek meghatározása után intenzív tájékoztatási tevékenységet és konzultációt folytatott a programban érintett **köznevelési fenntartók, hazai köznevelési intézmények és szakmai érdekszervezetek körében.**

Az első kapcsolódó feladat **az érintett köznevelési intézmények adatbázisának összeállítása** volt. Ehhez a KIR intézményi adatbázist vettük figyelembe, ennek megfelelő szűrésével lehetett azonosítani azokat a gimnáziumokat és szakgimnáziumokat, amely 9. és 11. osztályos tanulóknak nappali tagozatos képzést nyújtanak a 2019/20-as tanévben.

Az EMMI jóváhagyásával 2019 szeptemberében valamennyi fenntartónak és érintett köznevelési intézménynek kiküldésre került a nyelvtanulási programról az átfogó tájékoztatás, illetve a felhívás a kedvezményezett tanulók igényeinek, illetve a köznevelési intézmények kapacitásainak felmérésére. A tájékoztató anyagok és az igényfelmérés megküldése után a köznevelési intézmények és fenntartók érdeklődése jelentősen megnőtt a program iránt. Az igényfelmérés 2019. október 10-én zárult. Ez idő alatt **az érintett 738 köznevelési intézmény közül 531 töltötte ki az online igényfelmérő kérdőívet, amelyben csoportos kiutazásra 81 228 tanuló, egyéni kiutazásra pedig 8696 tanuló kiutazását jelezték előre.**

Tájékoztató események szervezése

A Tempus Közalapítvány **a pályázati felhívások tervezetének egyeztetését és a kuratóriumi elfogadását követően 2019 novemberében tájékoztató rendezvényt tartott az érintett fenntartók és intézmények számára**, ahol bemutatásra kerültek a pályázati felhívások, a program tájékoztató honlapja, a célországi nyelviskolák és kurzusok. **A rendezvényen összesen 851-en vettek részt, az intézményi fenntartók, gimnáziumok és szakgimnáziumok részéről, az érdeklődő nyelvszakos tanároknak pedig külön szakmai műhelyt szerveztünk.**

A Tempus Közalapítvány az érintettek részéről felmerült szakmai javaslatokat minden esetben miniszteri biztos asszonnyal és a Köznevelési Államtitkársággal egyeztette, és azokat lehetőség szerint beépítette a program végrehajtásába (tájékoztatási tevékenység, pályázati rendszer kialakítása).

II. Programok, projektek oktatási alszektoronkénti bontásban

II. 1 Köznevelés

II.1.1 Mobilitás

- **Erasmus+**

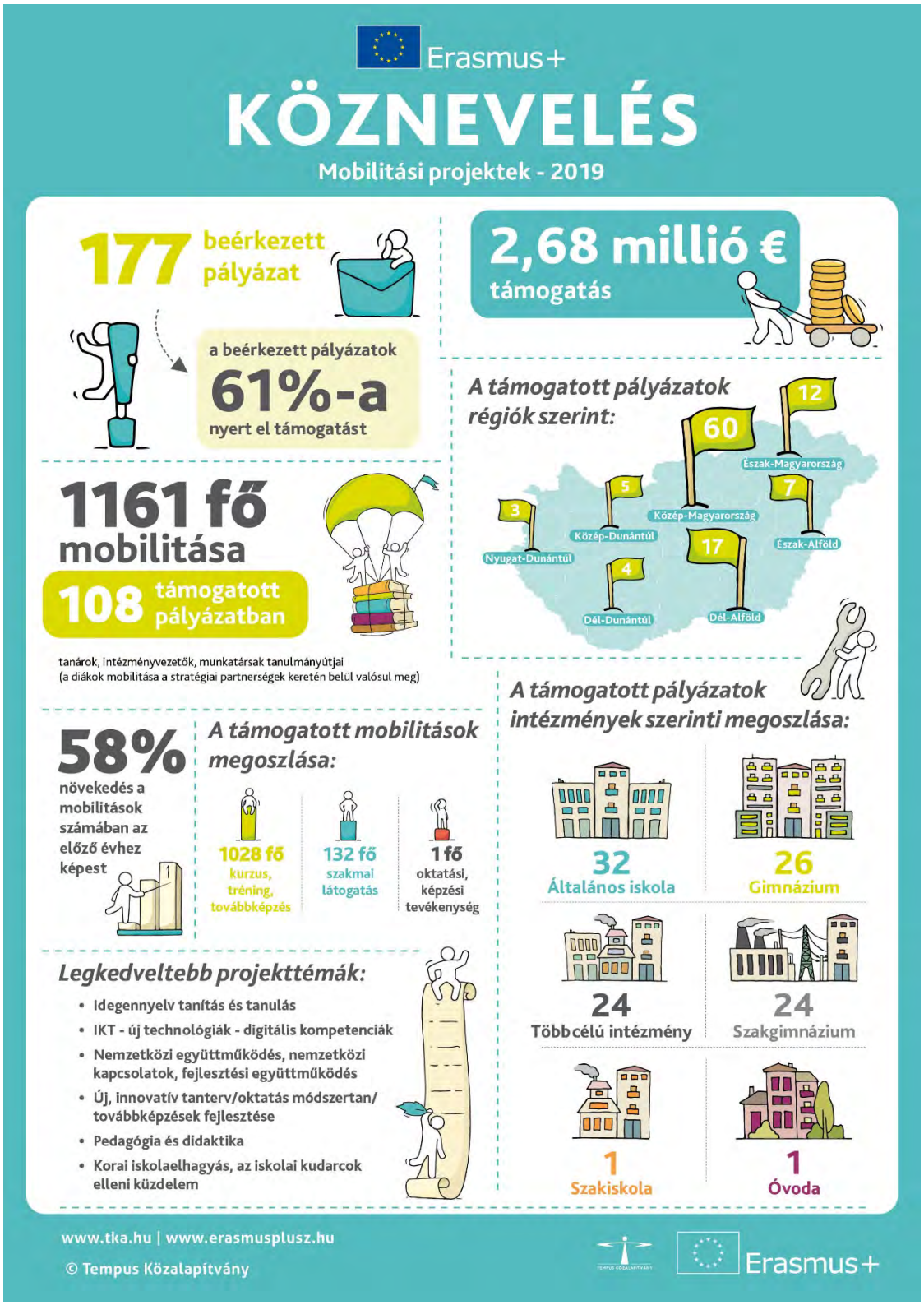

Az Erasmus+ program keretében megvalósuló köznevelési mobilitási projektek célja, hogy támogassák az oktatás színvonalának emelését a pályázó intézményekben a munkatársak szakmai fejlődése és megújulása révén. A program kizárólag olyan külföldi mobilitásokat támogat, amelyek összhangban állnak az intézményi igényekkel és szükségletekkel, így a projektek révén elért tanulási eredmények hasznosítása biztosított. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló források fenntartható hatást érjenek el, az intézményeknek *Európai fejlesztési tervet*, azaz egyfajta intézményi stratégiát kell készíteniük. Ebben olyan hosszú távú célokat és várt eredményeket határoznak meg, melyeket az Erasmus+ program támogatásával, egymásra épülő projektek révén kívánnak elérni. A fejlesztési tervben kitűzött céloknak összhangban kell állniuk az intézményi sajátosságokkal és szükségletekkel, illetve a program prioritásaival.

A külföldi mobilitások keretében az intézmények munkatársai:

- oktatási tevékenységet végezhetnek, azaz taníthatnak egy külföldi partneriskolában,
- szervezett kurzuson, továbbképzésen, nyelvtanfolyamon vehetnek részt,
- szakmai látogatás (job shadowing) tevékenységet valósíthatnak meg egy partner iskolában, illetve egyéb olyan releváns szervezetnél, amely a közoktatás területén működik.

A program keretében nagy hangsúlyt kap az európai oktatási innovációk és bevált gyakorlatok cseréje, az együttműködésre épülő tanulási formák, az egymástól tanulás, de olyan továbbképzéseken való részvétel lehetőségét is kínálja, amelyek itthon nem vagy csak korlátozottan elérhetők.

2019-ben **177 intézmény nyújtott be pályázatot**, ami 11%-os növekedés 2018-hoz képest. A támogatott intézmények számában ez 29%-os növekedést jelentett az előző évhez képest. A pályázattípus jellegzetességeiből fakadóan a támogatott mobilitások száma bizonyos szempontból fontosabb mutató a támogatott intézmények számánál. 2019-ben 58%-kal nőtt a támogatott mobilitások száma az előző évhez képest, ami túlszárnyalja a 2018-ban elért kiemelkedően magas 40%-os növekedést is. 2019-ben **összesen 2.675.395 euró forrás állt rendelkezésünkre** (2018: 1.707.355 euró), amelyből **108 intézmény 1161 mobilitása** valósulhat meg.

Támogatott tevékenység típus	**Mobilitás szám**
Szervezett kurzus, továbbképzés, nyelvtanfolyam	1028 fő
Szakmai látogatás (job shadowing)	132 fő
Oktatási tevékenység	1 fő

2019-ben a pályázó és a támogatott köznevelési intézmények között a gimnáziumokat találjuk a legnagyobb számban (71 pályázó/55 támogatott), ezeket az általános iskolák követik (46/24), a harmadik helyre a szakképző intézmények kerültek (27/11), majd a sort az óvodák követték (17/8). A beadott pályázatok számát tekintve az ötödik helyet a szakgimnáziumok foglalják el (13/10). A képet árnyalja, hogy a szakképzésben érintett intézmények a szakképzési mobilitási projektek keretében is kaphatnak támogatást képzési tevékenységük fejlesztésére.

A program kiemelt prioritása az **idegennyelv-tanulás és tanítás fejlesztése** a közoktatási intézményekben módszertani kurzusok, illetve nyelvtanfolyamok keretében, ezért nem meglepő, hogy az intézmények nagy része is ezt a területet állította a **projektek középpontjá**ba. A pályázó iskolák esetében ez a nemzetközi kapcsolatok intézményi beágyazottságát is jól szolgálja, hiszen a nyelvtudás hiánya az egyik fő oka annak, hogy gyakran csak kevés kollégát tudnak bevonni a nemzetközi együttműködésekbe, a nemzetköziesedési folyamatokba. A **digitális kompetenciák fejlesztése** szintén olyan terület, ahol a hazai iskolák igényei egybeesnek az európai prioritásokkal. Az előző évben harmadik helyen szereplő **minőségbiztosítá**s ezúttal csak a hetedik helyre került. 2019-ben sokkal

inkább közkedvelt témák voltak a **pedagógiai és didaktikai módszertani továbbképzések**, a **nemzetközi együttműködések fejlesztése**, az **oktatási innovációk** vagy a **korai iskolaelhagyás megelőzése**. Örömünkre szolgál, hogy egyre nagyobb hangsúlyt kapnak ezek a témák is a pályázatokban. A támogatott mobilitásoknak 11%-a volt szakmai látogatás (job shadowing), mely kissé csökkenő tendenciát mutat az előző évhez képest. A pályázók nagy része 2019-ben is inkább továbbképzéseken kívánta fejleszteni szakmai kompetenciáit, illetve nyelvtudását.

A 2019-ben lezárt pályázatok esetében a **legtöbb tanulási célú mobilitás** az Egyesült Királyságban valósult meg (216 fő), majd Olaszország (85), Írország (68) és Málta (65) következett.

Ami a pályázatok **regionális megoszlás**át illeti, az előző évekhez hasonlóan a közép-magyarországi régió dominált (51%). Ezen felül 2019-ben újra az ország keleti felében működő iskolák mutatkoztak egyértelműen aktívabbnak. A beadott pályázatok esetében Dél-Alföld (17%) és Észak-Magyarország (10%) „végzett" a 2. illetve a 3. helyen. Észak-Alföld (8%) 2019-ben is negyedik helyre került e tekintetben, de pozitív, hogy több mint 2 százalékkal emelkedett a térség intézményeinek a pályázási kedve 2018-hoz képest. A legkevesebb projektterv ezúttal a Nyugat-Dunántúlról (3%) érkezett, ebből a régióból összesen 6 intézmény nyújtotta be mobilitási pályázatot. A támogatott intézmények 55,5%-a közép-magyarországi régióban található. A tavalyi évhez képest néhány százalékkal csökkent e régió súlya és nőni tudott a támogatott vidéki intézmények száma. Nagy számban kerültek ki támogatott intézmények a dél-alföldi régióból (16%) és Észak-Magyarországról (11%).

Amennyiben a **megye szintű eloszlást** is megvizsgáljuk, örömmel konstatáljuk, hogy 2019-ben Magyarország összes megyéjéből nyújtottak be terveket mobilitási projektekre. A budapesti és Pest megyei (összesen 51,4%) intézmények mellett Csongrád (8,4%), Heves (6,7%) és Bács-Kiskun (6,2%) megyékből érkezett a legtöbb pályázat. A támogatott pályázatok megoszlása esetében is hasonló a helyzet: Budapest (36,1%) és Pest megyét (19,4%) követi Csongrád megye (10,1%), majd Heves megye (7,4%), Hajdú-Bihar megye (4,6) és Bács-Kiskun megye (3,7%).

A Tempus Közalapítvány, annak érdekében, hogy a kevésbé aktív régiók és megyék is bekapcsolódhassanak a programba, regionális pályázatíró szemináriumokat szervez minden évben. 2019-ben a budapesti pályázatíró rendezvények mellett Nyíregyházán, Fehérgyarmaton, Balassagyarmaton, Szigetszentmiklóson, Szolnokon és Zalaapátiban mutattuk be a pályázattípus nyújtotta lehetőségeket.

II.1.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- **Erasmus+ Stratégiai partnerségek**

Az Erasmus+ Stratégiai partnerségi projekteken belül alapvetően két féle pályázattípus érhető el a köznevelésben érdekelt pályázók számára. Ezek egyike az **Iskolai, óvodai partnerségek (KA229)**, a másik pedig a vegyes intézményi összetételű **Köznevelési stratégiai partnerségek (KA201)** pályázattípus. Előbbi kizárólag iskolák-óvodák nemzetközi együttműködését teszi lehetővé, az utóbbi pedig olyan projektek támogatására szolgál, amelyekben vegyes intézményi kör, azaz állami-non-profit és üzleti szektorokban működő intézmények/szervezetek kapcsolódnak össze a köznevelés területén érzékelhető oktatási-társadalmi problémák megoldására.

Iskolai, óvodai partnerségek (KA229)

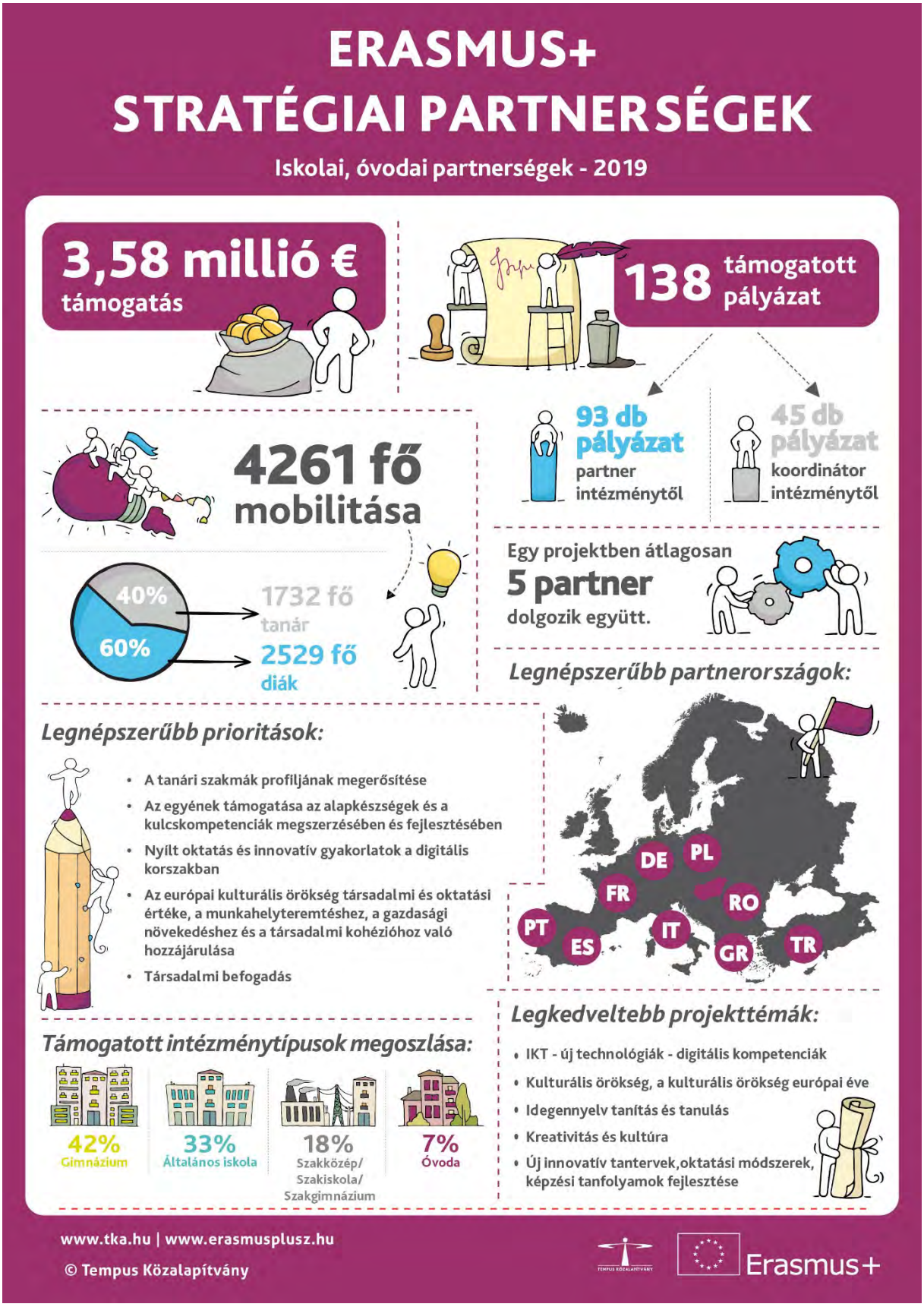

A pályázattípus célja, hogy erősítse az európai dimenziót az óvodákban és az iskolákban, illetve hogy 21. századi készségekkel és kompetenciákkal ruházza fel a köznevelési intézményeket. Az Iskolai, óvodai partnerségek pályázattípus kiváló lehetőséget biztosít a résztvevőknek arra, hogy:

- megismerjék külföldi köznevelési intézmények napi működését, azt, hogy hogyan tanítanak és foglalkoznak a gyerekekkel,
- ötleteket, jó gyakorlatokat és módszereket osszanak meg egymással, melyeket aztán akár saját intézményükben is használhatnak,
- tovább fejlesszék már meglévő jó gyakorlataikat, új környezetben próbálják ki azokat
- a gyermekek, a pedagógusok és az intézmények nemzetközi kapcsolatokra tegyenek szert, vagy erősítsék már meglévő kapcsolataikat, melyekből hosszú távon profitálhatnak,
- gyakorolják idegen-nyelv tudásukat, vagy új nyelvvel ismerkedjenek meg,
- különösen a gyerekek, de akár a tanárok alapkészségeit, kompetenciáit fejlesszék,
- projektszerű tevékenységeket valósítsanak meg,
- diákok és munkatársak külföldi partnereikhez utazzanak.

2019-ben az előző évhez viszonyítva 24%-kal több magyar koordinációjú **Erasmus+ Iskolai, óvodai partnerségek pályázat (KA229)** érkezett a Tempus Közalapítványhoz. A KA229 pályázattípus népszerűsítése érdekében négy alkalommal, két budapesti, valamint nyíregyházi és szegedi helyszíneken szerveztünk a pályázást támogató pályázatíró szemináriumokat. Az eseményeken összesen 168 résztvevő volt jelen.

A pályázattípushoz tartozó megnövekedett költségvetésnek köszönhetően (4.486.158 EUR) a pályázó magyar iskolák és óvodák által koordinált projektek 58%-át tudtuk kiválasztani, így a nyertes pályázatok száma az Erasmus+ program kezdete óta a legmagasabb. Régiós megoszlása alapján Közép-Magyarország és Észak-Alföld bizonyult a legaktívabbnak. A benyújtott magyar koordinációjú pályázatok közül 2019-ben a középfokú oktatási intézmények emelkednek ki 57%-os részvételi aránnyal. Fontos kiemelni, hogy a korábbi 20%-ról, 28%-ra nőtt az általános iskolák részvételi aránya a pályázattípusban, továbbá az óvodák 14%-os részvételi arányban vettek részt. A pályázatokból közvetlenül 2529 diák/gyermek és 1732 pedagógus profitálhatott.

A pályázó intézmények a **társadalmi befogadás**, valamint a **releváns, magas színvonalú készségek és kompetenciák fejlesztése** horizontális prioritásokat jelölték meg kiemelt célkitűzésként.
Továbbá, szektorspecifikus prioritásként a **készségek és kompetenciák megszerzésének elősegítését**, valamint a **pedagógus szakma profiljának erősítését** határozták meg.
A témák kiválasztásánál az **új technológiák, digitális kompetenciák**, valamint a **kulturális örökség / a kulturális örökség európai éve** mutatkoztak a legvonzóbbnak a pályázók körében. Fontos megjegyezni, hogy a pályázatokban növekvő tendencia figyelhető meg a sajátos nevelési igényű tanulók/gyermekek részvételi aránya tekintetében.

Az Iskolai, óvodai stratégiai partnerségek pályázati lehetőség sajátossága a többi stratégiai partnerségek pályázati formához képest, hogy a partnerségek partner intézményei nem a támogatott pályázatot benyújtó koordinátor intézményen keresztül jutnak hozzá a nekik megítélt támogatáshoz, hanem a saját nemzeti irodájukon keresztül, azokkal szerződést kötve. 2019-ben összesen 138 támogatott Iskolai, óvodai partnerségek projektre kötöttünk szerződést 3 586 216 euró összegben a magyar iskolákkal és óvodákkal.

Vegyes intézményi összetételű köznevelési stratégiai partnerségek (KA 201)

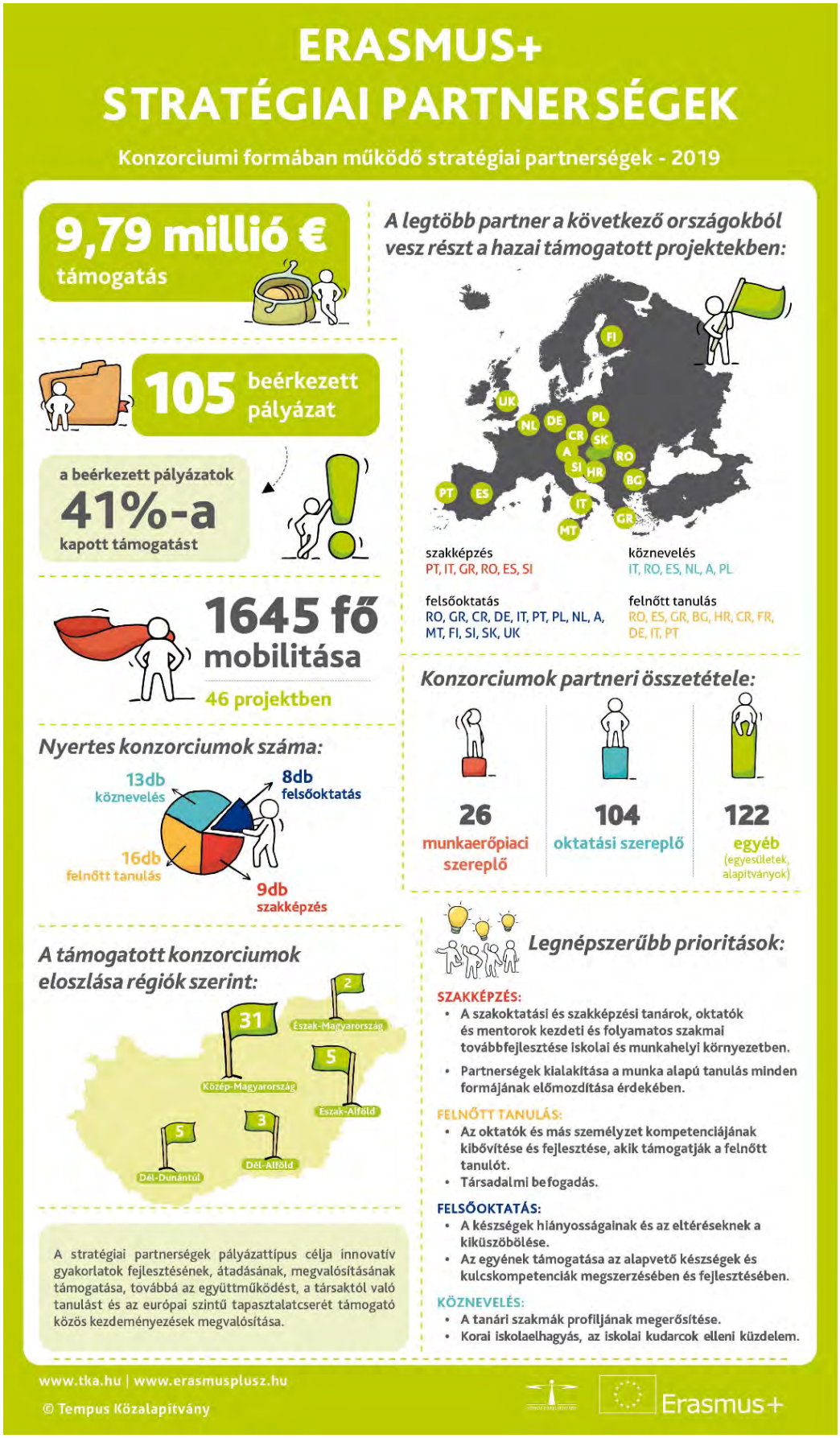

A vegyes intézményi összetételű **Köznevelési stratégiai partnerségi projektek** jellemzően olyan projektek, amelyek esetében **nem elegendő az oktatás területén elérhető tudás, hanem szükség van más ágazatok, szakmák tudására is**. A pályázattípuson belül kétféle projekttípus megvalósítására nyílik lehetőség: egyrészt a köznevelési területen újszerű tartalmi/módszertani tudást jelentő szellemi termékek fejlesztését célzó projektekre, másrészt a felek közötti jó gyakorlat cserét célzó projektekre lehet pályázatot benyújtani.

A 2016-os pályázati év 26 benyújtott pályázata és a 2017-es év 27 benyújtott pályázata után a 2018-as évben csak 21 db pályázatot nyújtottak be, de a csökkenés után, 2019-ben rekordszámú, összesen 28 db pályázatunk érkezett a vegyes intézményi kört megmozgató köznevelési stratégiai partnerségi pályázattípusban.

A 2019-es nyertes projektek alapvetően a köznevelésben szükséges pedagógusi és tanulói készségek és kompetenciák fejlesztéséhez és a korai iskolaelhagyás megelőzésének kérdésköréhez kapcsolódnak a megjelölt prioritásokkal. A pályázatok konkrét témáit illetően pedig az látszik, hogy **a pályázó projektcsapatok döntően a következő három nagy kulcstéma/-probléma megoldásának szolgálatába állítják a projektjeiket:**

- társadalmi befogadás és hátránykompenzáció;
- a természettudományos tárgyak tanulásának és tanításának módszertani korszerűsítése;
- az iskolai-óvodai, pedagógusi, tanulói közösségek légkörének javítása - mentálhigiénés jellegű projektek.

A támogatást nyert 13 projektből 11 fejlesztési fókuszú projekt, azaz a köznevelés területén újszerű tartalmat/módszertant jelentő szellemi termékek fejlesztését vállalták benne a nemzetközi projektcsapatok, míg a fennmaradó 2 támogatott projekt a felek közötti tapasztalatcserét célozza. Ez a megoszlás jellemző ebben a pályázattípusban, évek óta tipikusan magasabb a szellemi terméket fejlesztő projektek aránya (2016: 87% 2017: 63% 2018: 88% 2019: 85%). A projektekbe beépített nemzetközi tanulási célú mobilitások népszerű ismeretszerzési alkalmakat jelentenek a pályázók számára. A nyertes pályázatok 85%-ban terveznek rövid távú munkatársi képzést, ami a teljes intézmények komplex fejlesztéséhez hozzá tud járulni, lévén, hogy az intézmények minden dolgozója részt vehet rajtuk, beleértve az oktatási, adminisztratív és a háttértámogató (pl. konyhai, élelmezési) személyzet tagjait is. Ebben a pályázattípusban a pályázók kevésbé érzik relevánsnak a tanulók beépített mobilitását, inkább a munkatársak fejlesztésére helyezik a hangsúlyt, mindössze a projektek 38%-a szervez a tanulóknak rövid távú vagy vegyes nemzetközi tanulási lehetőséget. Összességében mintegy 700 ember kap majd lehetőséget a nemzetközi tapasztalatszerzésre a 2019-ban induló projektek esetében, a teljes projektidőszak alatt.

A projekteket kezdeményező és koordináló intézmények a KA201-es pályázattípus ágazat- és szakmaközi jellegénél fogva jellemzően olyan szervezetek, amelyek a közoktatás területén aktívak, tevékenységükkel erre az oktatási szegmensre hatnak, viszont tipikusan nem köznevelési intézmények, hanem non-profit szervezetek, kis- és középvállalkozások, esetleg állami intézmények. Földrajzi eloszlás szerint ebben az évben is döntően közép-magyarországi intézmények vették magukra a projektkoordinátori szerepet, ahogy az az elmúlt években is jellemző volt.

Tanulságok a 2019-es pályázati év eredményei kapcsán:

A korábbi években és a 2019-ben benyújtott pályázatok és nyertes projektek alapján azt szűrtük le, hogy az ideális/tipikus KA201-es pályázói, projektkoordinátori profillal az az intézmény/szervezet rendelkezik, amely a köznevelési területre van hatással, erős problématudatossággal és misszióval rendelkezik, projektek kezdeményezésében és megvalósításában tapasztaltabb és nemzetközi együttműködésekben is van már (némi) gyakorlata. Ők azok, akik képesek ágazat- és szakmaközi projekteket kezdeményezni és koordinálni, olyan oktatási-társadalmi problémák kezelését vállalják fel, amelyek megoldásához/kezeléséhez nem elegendő az oktatási területen elérhető tudás, hanem

szükség van arra is, hogy más szakterületeken elérhető tudást vonzzanak be. Az eddigi évek tapasztalata alapján úgy tűnik, hogy az iskolák-óvodák ebben a projekttípusban döntően partnerként tudnak haszonélvezők lenni.

Annak érdekében, hogy a célcsoportjaink számára világossá váljon, hogy milyen szakmai lehetőségek rejlenek az ágazatközi és szakmaközi együttműködéseket lehetővé tévő vegyes intézményi összetételű köznevelési partnerségi projektekben, szükség van a pályázattípus erőteljesebb szakmai megjelenítésére, elkülönítésére a csak iskolai-óvodai nemzetközi együttműködéseket lehetővé tevő pályázattípustól.

Ezeket a konkrét tanulságokat a 2019-es őszi információs kampányba is beépítettük:

1) a célcsoport meghatározásánál elmozdultunk a korábbi iskolai-óvodai körtől és a köznevelésre ható, ám köznevelésen kívüli, misszióvezérelt, tapasztaltabb non-profit-állami-üzleti szereplők elérését tűztük ki célul;

2) a köznevelésre ható, ám köznevelésen kívüli intézményeket/szervezeteket az Erasmus+ pályázatokban való korábbi tapasztalatuk, a program prioritásaihoz való kapcsolódásuk és az eddigi pályázói aktivitás terén mutatott alulreprezentáltság alapján szegmentáltuk. A kiválasztott intézményeket/szervezeteket direkt, személyes megkereséssel, e-mailes megkereséssel, vidéki oktatási szakmai rendezvényeken való promócióval, az Erasmus+ tanárok Facebook oldalon megjelent, célzott tartalmakkal (projektpéldák, projekttervezést/pályázatírást segítő szakmai tartalmak), valamint személyes, tréning jellegű projekttervező és pályázatíró szemináriumokkal tettük érdekeltté a pályázásban és készítettük fel sikeres projektek tervezésére.

II.1.3 Díjazott projektek

Erasmus+ Nívódíj

Minden támogatott intézmény projektje automatikusan részt vett a nívódíjra irányuló bírálatban, amennyiben a szerződésben vállalt határidőig benyújtották a záróbeszámolót. Külön pályázat benyújtására nem volt szükség.
Kizárólag olyan projektek nyerhették el a nívódíjat, melyek kapcsán az intézmény a szerződésben vállalt határidőig záróbeszámolót nyújtott be, és a záróbeszámoló értékelése során az adható pontok legalább 90%-át elérte.
A kiválasztott projekteket pályázattípusonként független, külső szakértők értékelték és tettek javaslatot a nívódíjak odaítélésére.
Évente egy pályázattípusban csak 1 díj kerülhet kiosztásra, annak érdekében, hogy megőrizzük annak rangját.

A Nívódíj magában foglal:
- egy elismerő oklevelet,
- a nyilvánosság biztosítását, megjelenést a kiadványainkban, holnapunkon:
  - https://tka.hu/docs/palyazatok/magazin-2018-tavasz.pdf (44-47 old.)
  - https://tka.hu/hir/9949/nyolc-magyar-projekt-kapott-erasmus-nivodijat
  - https://tka.hu/tudastar/148/nivodijasok
- támogatást eszközbeszerzésre 150 000 Ft értékben

A Kuratórium döntése alapján a nívódíj odaítélése az alábbiak szerint történt.

Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Köznevelési intézmények munkatársainak mobilitása

Nívódíj elismerésben részesült:	**Szegedi SZC Vasvári Pál Gazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma**
A projekt címe:	*Szakmódszertani, digitális és nyelvi kompetenciák fejlesztése a Vasváriban*
Az iskola honlapján a pályázat bemutatása:	http://www.vasvari.hu/sites/default/files/etanari/index.html
Projekt bemutatása:	Az iskola átfogó, hosszú távra felvázolt Európai Fejlesztési Tervének meghatározó alappillére a tervezett és megvalósult, 14 mobilitást magában foglaló projekt, mely az intézményi igényeknek maximálisan megfelelő tanulási eredményeket tűzött ki célul, megvalósítva a teljes tanári kart érintő intézményi szakmai-módszertani-nyelvi megújulást és nemzetköziesítést. A résztvevők kiválasztásának folyamatát jellemző precíz szakmaiság és nyíltság, a tevékenységek logikus és átlátható ütemezése, a feladatok delegálásának kiegyensúlyozottsága egyértelműen tükrözi a projektmenedzsment professzionalizmusát, valamint az intézmény vezetésének támogató hozzáállását. Ez egyaránt vonatkozik a projekt egyes szakaszainak nyomon követésére és értékelésére is. A projekt tudás-transzfer hatása nem pusztán az intézményen belül, tehát a munkatársakat és tanulókat érintve érvényesült, hanem szélesebb körben, regionális dimenziókban is, melyet az alaposan és részletesen átgondolt és megtervezett disszeminációs tevékenység tovább erősített. A projektcsapat különösen ügyelt arra, hogy a mobilitások révén megszerzett szakmódszertani, nyelvi és digitális kompetenciák, tudás és tapasztalatok szerves részévé váljanak az intézmény stratégiai fejlesztésének, valamint, az intézményi dokumentumokba beépülve, mintául szolgáljanak hasonló profillal rendelkező iskolák reformjához. Mind az átfogó intézményi stratégia, mind pedig az annak megvalósulását előmozdító projekt kiváló összhangban van az Erasmus+ program alapvető prioritásaival: jó gyakorlatok széleskörű terjesztését valósítja meg, hangsúlyt fektetve az új, modern nevelési-oktatási módszerek, IKT eszközök, 21. századi készségek, alternatív tanulási formák és az idegennyelv tudás európai dimenziókban történő elsajátítására. A projekt kézzelfogható eredményeinek transzparenciáját tovább erősítette a felkészülési tevékenységek, valamint a bemeneti és kimeneti mérések széles skálája. A disszeminációs tevékenységek és azok produktumai nem csupán az intézmény közvetlen partnereit, a diákokat és szüleiket érintették, hanem regionális szinteken és online platformokon is elérhetővé váltak, mindezzel tovább növelve a projekt értékét. Az intézmény projektjének kiválósága a projekt záróbeszámolójából is egyértelműen kitűnik: a projekt elvárt hatásai és eredményei rövidtávon már a megvalósítási szakaszban megmutatkoztak, sőt láthatóan az iskola mindennapi gyakorlatába, pedagógiai programjába is beépültek, ami figyelemre méltó siker annak tudatában, hogy mindez az iskola első ízben megvalósított mobilitási projektjének hozadéka. Reális esély mutatkozik a projekt közép- és hosszú távú céljainak teljesülésére is, melyre garancia a projektmenedzsment intézményvezetéssel

	együttműködésben történő stratégiai tervezése, folyamatosan szem előtt tartva az Európai Fejlesztési Tervben megfogalmazott, átfogó intézményi igényeket.

Pályázattípus: Iskolai, óvodai partnerségek

Nívódíj elismerésben részesült:	Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium
A projekt címe:	No Stereotypes But Diversity
Az iskola honlapján a pályázat bemutatása:	http://www.nostereotypesbutd.com/
Projekt bemutatása:	A Budapesti XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium, valamint a három partnerszervezet (román, spanyol és török intézmények) kétéves projektjének célja, hogy a tanulókban tudatosítsák a sztereotipikus gondolkodás és viselkedés azonosítását, támogassák a tolerancia, az elfogadás, az európai demokratikus értékek, az európai polgárság és a béke kultúrájának fogalmát. A téma az európai oktatás- és társadalompolitikának fontos pillére, s a partnerek egy nagyon szenzitív időszakban, az általános és középiskolai átmenetben ragadták meg a lehetőséget a fiatalok érzékenyítésére. Az intézmények az oktatás különböző szintjeit képviselték, volt közöttük közép- és általános iskola is, de mindenhol megtalálták azokat a közös évfolyamokat, (11-15 éves diákok) melyek életkoronként specializált feladatok végrehajtásával vettek részt a projekt tevékenységekben. Ez a különbözőség izgalmas perspektívaváltási lehetőséget nyújtott, a különböző korosztályokkal dolgozó kollégák a tapasztalataikat izgalmas módon ötvözhették a munkafolyamat során. A program alkalmával egymástól és számtalan civil szervezettől tanulva, jó gyakorlatokat átvéve fejlődtek az intézmények, változatos tevékenységekkel és módszerekkel segítették elő a prioritások megvalósulását. A diákok tevékeny társadalmi részvételére, a sztereotípiák és a kirekesztés leküzdésének elősegítésére számos szakmai látogatás, terepgyakorlat, kampány, hatóságok képviselőivel való találkozó, az elfogadást erősítő program valósult meg. Nagy hangsúlyt helyeztek az innovatív módszerek alkalmazására, ilyenek voltak például a szerepjátékok, projekt logó festése az iskola falára, projekt szlogen festése az iskola udvarára, plakátkészítés és kiállítás, kreatív versírás. A diákok kapcsolatba kerültek külföldi társaikkal, részt vettek kulturális rendezvényeken és multikulturális csapatokban is dolgoztak, rengeteg új ismerettel, élménnyel, tapasztalattal lettek gazdagabbak. Fejlődött angoltudásuk és kommunikációs készségük, sőt még önismeretük, önértékelésük és szociális érzékenységük is. A pedagógusok a projekttalálkozókon megismerkedhettek a partnerintézményekkel, valamint előadásokon és megbeszéléseken vettek részt, melyek során a gyakorlatban is láthatták a partnereik

	által használt pedagógiai módszereket, stratégiákat; személyesen is megtapasztalhatták azok hasznosságát, és beépíthették ezeket a saját oktató-nevelő munkájukba. Így a találkozók során a különböző műhelyekben a pedagógusok magas színvonalú képzése valósulhatott meg. A projekt minden résztvevőre kiemelkedő hatást gyakorolt, az eredményességet Europass bizonyítvánnyal ismerték el. A megvalósításba számos külső partnert bevontak. Közülük a legfontosabbak a civil szervezetek voltak, de rajtuk kívül a szülők, valamint a helyi önkormányzat és a fenntartó képviselői is részt vettek egyes programokon. Innovatív módon a környék más Erasmus+ projektet megvalósító intézményeivel is kapcsolatot tartottak és közös rendezvényt szerveztek a tapasztalatok megosztása és egymás segítése érdekében. A projekt innovatív és példaértékű eredménye a témában érintett civil szervezetekkel való együttműködés kialakítása volt, melyben a négy országból összesen 34 szervezet vett részt. Emellett az elvégzett munka tapasztalatait- több mint 30 módszert – tartalmazó, kiemelkedően gazdag, minőségi és hiánypótló módszertani gyűjteményt hoztak létre "NINCS GYŰLÖLET - a sztereotípiáktól és a megkülönböztetéstől mentes élet" címmel, amely különböző tantárgyak óráin hasznos segédanyag lehet és felhasználható más intézmények számára is. Az anyag interaktív játékok, óratervek és különböző más módszertani anyagok kiváló gyűjteménye. A projekteredmények fenntarthatóságát fontos szempontként kezelték a partnerek: a módszertani gyűjteményt a Twinspace-en szerkeszthető formában osztották meg, hogy további új ötletek kerülhessenek bele, valamint megállapodást kötöttek a tematikus napok (Európa Nap, Erasmus+ Nap) éves megrendezésről. A felmutatott eredmények jóval túlmutatnak az iskola keretein. A disszemináció hagyományos és modern eszközök igénybevételével, sokrétűen valósult meg. A projekttel kapcsolatos információk a weboldalon és Facebook oldalon is megjelennek, ezzel biztosítva az áttekinthetőséget és a nemzetközi terjesztést. A célcsoportoktól függően az intézmények közvetlen környezetükben is népszerűsítették a projektet, de a városaik és régióik lakosai is tájékoztatást kaptak a sajtón, a helyi rádión és rendezvényeken keresztül is. Projekthonlapot készítettek, mely legalább további 5 évig elérhető lesz, így biztosítva a további széleskörű tájékoztatást. A módszertani gyűjtemény a TwinSpace oldalon elérhető. Összességében a projekt magasan kiemelkedik a pályázatok sorából, a mindenkit érintő, mégis kihívást jelentő témaválasztással, a partnerválasztással, az átgondolt és pontos tervezéssel, a fenntarthatóságra törekvéssel, a disszemináció kivitelezésével és a külső szervezetek példaértékű bevonásával. Kiemelkedő volt a közös munka folyamatos önreflexiója, értékelése. A partneriskolák együttműködése mintaszerű volt.

I.2 Szakképzés

II.2.1 Mobilitás

- **Erasmus+**

A pályázattípus keretében a program a szakképzésben részt vevő tanulók munkahelyi szakmai gyakorlatát, tanulók szakképző intézményekben történő szakmai képzését, oktatók esetében pedig oktatási/képzési tevékenységet, munkatársak képzését, munkahelyi gyakorlatát vagy job shadowing/megfigyelését támogatja.

A pályázattípus célja célcsoportonként eltér: a tanulók esetében cél a résztvevők kompetenciáinak (tudásának, készségeinek és attitűdjeinek) támogatása a személyes fejlődés, a munkavállalói esélyek és az európai munkaerőpiacon való érvényesülés megkönnyítése érdekében. A munkatársi mobilitás pályázattípus célja az oktatásban, képzésben dolgozók szakmai fejlődésének támogatása, a tanítás és képzés minőségének fejlesztése és megújítása érdekében. A mobilitások további eredménye az idegen nyelvi kompetenciák javulása, más kultúrákkal és országokkal kapcsolatos tudatosság, az aktívabb társadalmi és európai identitás ösztönzése. Intézményi szinten a mobilitások elősegítik a formális és a nem formális oktatást, tanulást és támogatják a külföldi tanulási időszak során szerzett kompetenciák elismerését, illetve lehetőséget teremtenek a szakképzés és a vállalkozások közötti együttműködésre.

2019-ben összesen 241 szakképzési mobilitási pályázatot nyújtottak be a Tempus Közalapítványhoz, ebből 23 olyan pályázat volt, amelyet szakképzési mobilitási tanúsítvánnyal rendelkező intézmények adtak be. A tanúsítvány lehetővé teszi az arra jogosult intézmények számára, hogy egyszerűsített formában pályázzanak mobilitási tevékenységekre és előre tervezhetően juthassanak európai uniós forrásokhoz nemzetköziesítési stratégiájuk megvalósításának érdekében.

A mobilitási pályázattípus erősíti a szervezetek stratégiai fejlődését a tanúsítvánnyal nem rendelkező pályázók esetében is, hiszen az ő esetükben is szükséges a projektidőszakon túli távlatokban is gondolkodni, mivel a pályázatban elvárás az Európai fejlesztési terv készítése.

A 2018-as pályázati fordulóhoz képest több mint 1,6 millió euróval megnövekedett teljes forrást (9.847.308 euró) közel 100%-ban felhasználva, 159 intézmény részesült támogatásban, összesen 9.847.149 euró értékben. A pályázattípus 5538 fő mobilitását tudta támogatni, melynek nagyobb része tanulói (3961 fő) kisebb része oktatói (999 fő) mobilitás. Ehhez adódik még 578 kísérő személy mobilitása is.

A pályázatokban egyre inkább megfigyelhető az intézményi stratégiában gondolkodás, sokkal kevésbé válnak el egymástól az egyes tevékenységek, integráltabb megközelítés látható.

Az intézménytípusok tekintetében a korábbi trend folytatódott: döntő többségben a szakképző intézmények képviseltetik magukat (93%-ban) – mellettük néhány civil szervezet, alapítvány, kamara, illetve nagyvállalat jelenik meg.

A regionális eloszlást tekintve a támogatott pályázatok 26%-át közép-magyarországi intézmények nyújtották be. Őket szorosan követi a sorban Dél-Alföld, majd Észak-Magyarország. Meglepetést okozott Közép-Dunántúl, mert országos szinten innen került ki a legkevesebb támogatott pályázat. Örvendetes, hogy a korábban kevésbé aktív Észak-Alföld a 4. helyre jött föl a rangsorban: ebben az évben a támogatott pályázatok 11%-át ebből a régióból nyújtották be. Megyék szerinti bontást tekintve egyedül Baranya megyéből nem érkezett támogatásra javasolt pályázat.

- **<u>Erasmus+ szakképzési mobilitási tanúsítvány</u>**

Azok az intézmények, amelyek jelentős sikereket tudnak felmutatni a szakképzésben tanulók és dolgozók magas színvonalú mobilitásának szervezésében, szakképzési mobilitási tanúsítványt nyerhetnek el az Erasmus+ programban. A tanúsítvány nem jár konkrét anyagi támogatással, de lehetővé teszi tulajdonosai számára, hogy a tanúsítvány elnyerése utáni évtől egyszerűsített formában pályázzanak mobilitási tevékenységekre. A tanúsítvánnyal rendelkező intézmények várhatóan egyszerűsített módon tudnak akkreditációhoz jutni a következő programszakaszban, így az elmúlt években összeállított nemzetköziesítési stratégiájukat tovább tudják vinni, fejleszteni a következő években is.

Tanúsítványra olyan szakképző intézmények pályázhatnak, amelyek

- tanulóknak és munkatársaknak szerveznek külföldi mobilitást,
- sikeresen lezártak legalább összesen 3 Leonardo da Vinci és/vagy Erasmus+ szakképzési mobilitási projektet,
- a lezárt három mobilitási projekt támogatás felhasználási aránya minden esetben elérte a 80%-ot.

A mobilitási tanúsítvány elnyeréséhez az intézményeknek nemcsak magas színvonalon kell megtervezniük és megvalósítaniuk mobilitási projektjeiket, de ezeket a projekteket átfogó stratégiai célok szolgálatába is kell állítaniuk. A pályázatokban nagyon fontos szerepet kap az intézmény nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő céljainak, nemzetköziesítési stratégiájának elkészítése és bemutatása. A tanúsítványt elnyerő szakképző intézmények tehát a magas színvonalú projektmegvalósítás mellett a szakképzés nemzetközivé válásának jó példái is lehetnek.

2019-ben 6 tanúsítványi pályázat érkezett a nemzeti irodához. Mivel a kritériumoknak megfelelő projektek köre kötött és ez volt a programszakasz utolsó pályázati éve, ezért a várakozásainknak megfelelő számban érkeztek be a pályázatok. A 6 formai szempontból is megfelelő pályázat tartalmi értékelését két-két külső szakértő végezte el, melynek során 4 intézményt találtak alkalmasnak arra, hogy elnyerje a tanúsítványt. A szakértők csak azokat a szakképző iskolákat támogatták, melyek átfogó stratégiával rendelkeznek (a nemzetközivé válásuk szerves részét képező mobilitási projektekkel), magas színvonalú projektek végrehajtásával. A pályázatok átlag minőségi pontszáma egy kicsit magasabb volt, mint az előző évi pályázati körben. Ennek oka lehet az, hogy 2 olyan intézmény is pályázott, amelyeket tavaly a szakértők nem támogattak, de újra benyújtva és javítva stratégiájukat sikerrel indultak a 2019. évi fordulóban. A 4 nyertes közül három intézmény budapesti, egy intézmény székhelye pedig vidéken található. Az intézmények profilja alapján nagy számban foglalkoznak hátrányos helyzetű tanulókkal. Két nyertes intézmény korábban részt vett a „Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben" elnevezésű nemzetközi TCA képzésen, mely a magyar, német, finn, holland nemzeti irodák által kifejlesztett közös képzés a stratégiaépítés terén. A szemináriumon való részvétel segítette az intézmények stratégiai szemléletének formálását és a tanúsítványi projektek megalapozását is. Az összes támogatott intézményről elmondható, hogy nem kizárólag a szakképzési mobilitási projektek jelentik számukra a nemzetközi együttműködéseket, hanem egyéb változatos nemzetközi vonatkozású programmal is színesítik iskolai életüket, fejlesztik a tanulókat és a pedagógusokat. A pályázatokhoz elkészült nemzetköziesítési stratégiák a tanúsítvány átadása előtt külön szakértői értékelésre kerültek (preventív monitoring), melynek célja egyfajta konzultáció, párbeszéd kezdeményezése az intézményekkel annak érdekében, hogy stratégiájuk megfelelő tervezésével, finomhangolásával céljaik megvalósításában segítsük munkájukat.

II.2.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- **Erasmus+ Stratégiai partnerségek**

A szakképzés minőségének fejlesztése érdekében vállalt célok, a várt hatás, a partnerségben részt vevő szervezetek függvényében a projektek méretükben és tevékenységeikben is különbözőek lehetnek. A projektek spektruma széleskörű. **A bevált gyakorlatok cseréjét támogató stratégiai partnerségek**ben jellemző az egymástól tanulás, a jó gyakorlatok cseréje, a nemzetközi együttműködések megalapozása és kibővítése, kisebb volumenű eredményeken való közös munka és az elért eredmények terjesztése, illetve magában foglalhatja a résztvevők és szűkebb-tágabb környezetük képzését is. **Az innovációt támogató stratégiai partnerségek**ben a partnerek a nemzetközi együttműködés keretében vállalják a projekt céljaihoz kapcsolódó, kiváló minőségű, innovatív szellemi termék(ek) átvételét, adaptálását és/vagy fejlesztését a szakképzés terén vagy több szektor együttműködésében.

2019-ban összesen 19 intézmény nyújtott be pályázatot a stratégiai partnerségek pályázattípus keretében a szakképzés területén, és a beérkezett pályázatok mindegyike megfelelt a formai követelményeknek. A beérkezett pályázatok közül 15 innováció fejlesztést, míg 4 jó gyakorlatok

cseréjét célozta. A benyújtott pályázatok 47%-a érte el a támogathatósághoz szükséges minimális pontszámot. A támogatást nyert pályázatok átlagos pontszáma igen magas, 80,5 pont volt (legmagasabb 96 pont, legalacsonyabb 69 pont). A nyertes pályázatok közül 6 innováció fejlesztést, 3 pedig tapasztalatcserét valósít meg.

A pályázati forduló legnépszerűbb horizontális prioritásai a következők voltak: a **magas színvonalú készségek és kompetenciák fejlesztése** és a **nyitott és innovatív oktatás digitális területen**. A szektor specifikus prioritások közül igen nagy számban választották a pályázók a **partnerségek kialakítását a munka alapú tanulás minden formájának előmozdítása érdekében** és **rendszerszintű megközelítések és lehetőségek biztosítását a szakoktatással és -képzéssel foglalkozó tanárok, oktatók és mentorok szakmai fejlődése érdekében** és a nyertes pályázatok is jelentős részben koncentrálnak erre a prioritásra.

Területileg a Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl kivételével minden régióból érkeztek pályázatok, azonban a pályázatok többsége, összesen 11 (58%) a közép-magyarországi régióból érkezett. A nyertes projektek között a közép-magyarországi koordinátor intézmények aránya 55%-os. Az észak-magyarországi régióból 1 pályázat érkezett, azonban ez nem került támogatásra. A két alföldi régióból összesen 6 db pályázat érkezett és ezek közül 3 db kapott támogatást ebben a pályázati fordulóban.

Az intézménytípust tekintve a beadott pályázatok koordinátorainak 26%-a vállalkozás volt, ez az arány a nyertes pályázatok esetében 11%. A beadott pályázatok koordinátorainak 32%-a, a támogatott pályázatok 44%-a volt valamilyen non-profit szervezet vagy egyesület. A beadott pályázatok koordinátorai között 2, míg a támogatottak között 1 felsőoktatási intézmény volt. A beérkezett pályázatok közül 6 koordinátora volt szakképző intézmény. Az innovációt támogató partnerségekben a hazai beágyazottság támogatása érdekében a terület sokoldalú megközelítésének támogatására több, különböző profilú magyar szervezet közreműködése is biztosított.

A projektek minőségi megvalósítását elősegítendő e pályázattípusnál is több, a korábbi években már bevált támogató tevékenységet végeztünk. Egyrészről preventív monitoringgal támogattuk a fejlesztést célzó együttműködéseket, melynek keretében szakértő bevonásával, még a projekt kezdete előtt célzott, a projekt sajátosságait figyelembe vevő iránymutatást nyújtottunk a pályázóinknak. Emellett, mint minden évben az induló projektek részére projektmenedzsment kézikönyvet készítettünk, valamint októberben valamennyi szektor nyertes pályázóival közös projektindító rendezvényt tartottunk.

II.2.3 Nemzetközi együttműködések a szakképzés területén

- **Transnational Cooperation Activities (TCA)**

„Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben" – nemzetközi TCA képzés
A magyar, a finn és a holland Erasmus+ nemzeti irodák több éves együttműködése nemzetközi képzési alkalmakat, szemináriumokat biztosít a szakképző intézmények számára az intézményi stratégiaalkotás, nemzetköziesítés témakörében. A képzéseket az irodák munkatársai, valamint külső szakértők tervezik és tartják meg. Az Erasmus+ program megvalósításáért felelős nemzeti irodák saját országaik résztvevőinek költségeit a TCA együttműködésekre rendelkezésre álló keretből tudják fedezni, ezzel is támogatva a hazai képző intézmények fejlesztését.

A képzés 2016 óta sikerrel zajlik, legutolsó fordulója 2019. március 10-13. között került megrendezésre Németországban, Bad Neuenahrban a német nemzeti iroda szervezésében. A rendezvény célja 2019-ben is az volt, hogy különböző európai országok szakképző intézményei megismerkedjenek az intézményi stratégia, azon belül pedig a nemzetköziesítési stratégia létrehozásának folyamatával. A négy napos, gyakorlatorientált képzés nagy sikert aratott a 15 európai országból (köztük természetesen Magyarországról) érkezett résztvevők között. Magyarországot a Miskolci Szakképzési Centrum Kandó Kálmán Informatikai Szakgimnáziuma, a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum

Varga István Kereskedelmi, Közgazdasági Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, valamint Nyíregyházi Szakképzési Centrum Wesselényi Miklós Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiumának munkatársai képviselték. A szeminárium főbb témái a következők voltak: a globális háttér és a jelen kihívásainak megismerése; intézményi jövőkép és misszió formálása; a működési környezet elemzése; stratégiai célok; akcióterv; a munkatársak motiválása és bevonása. 2019 végén döntés született a képzés 2020-ban történő folytatásáról. A cseh nemzeti iroda új szervező/résztvevőként vállalta a következő képzés helyszínének biztosítását és közös szervezését a finn, holland és magyar nemzeti irodával közösen, a tervek szerint Prágában.

„Az Erasmus+ program hatásának azonosítása és bemutatása európai és nemzeti szinten" (Showing and Identifying Impact of Erasmus+ on EU and National level) – nemzetközi TCA kutatás
A magyar nemzeti iroda társfinanszírozza az osztrák nemzeti iroda által koordinált együttműködést, melynek célja olyan kutatás megalapozása, amely az Erasmus+ program hatását számszerűsítve méri. A rendelkezésre álló adatok feldolgozása, a meghatározott indikátorok lehetővé teszik, hogy a nemzeti irodák erősítsék a program átláthatóságát és népszerűsítését az érdekcsoportok körében.
A 2017-ben indult TCA korábbi eredménye egy olyan modell kidolgozása, amely a résztvevői kérdőívekre adott válaszokat elemzi. Az együttműködés 2019-ben is folytatódott, a modellt véglegesítették, valamint az együttműködésben részt vevő országok szakképzési projektjeinek adatait már ennek használatával vizsgálták a felkért szakértők. Elkészült egy, a résztvevő országok adatait elemző összesítés valamint az egyes országelemzések is. Elkezdődött a modell átalakítása a felnőtt tanulási projektekre.
Az együttműködés 2020-ban a felnőtt tanulási projektek adatainak feldolgozásával, valamint a köznevelési projektek vizsgálatával folytatódik.

- **ECVET**

A mobilitások számának növekedése, továbbá a személyes portfólióként funkcionáló Europass terjedése, az ezek mögött húzódó **oktatási rendszerek és országok közötti átjárhatóság kérdése vetette fel az elsajátított tudás és készségek elismerése iránti igényt. Erre született válaszként 2009-ben az ECVET Ajánlás**: javaslat egy Európa-szerte azonos elveken nyugvó Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer létrehozására. Az azonos elv a **tanulási eredmény, a szakképesítések tanulási eredményekben való leírása és besorolása az átjárhatóság és az elismertethetőség céljából.**

A témában felmerülő kérdések, fejlesztések, dilemmák és a rendelkezésre álló tudás megosztására jött létre a **Nemzeti ECVET szakértői hálózat a TKA koordinálásával 2011-ben.**

A **Nemzeti ECVET Szakértői Hálózat** célja elősegíteni az ECVET eszközök használatát nemzeti szinten, összhangban az európai eszközökkel (EKKR, EQAVET, Europass), támogatva a tanulási eredmény alapú képzés és oktatás módszertanának elterjedését a szakképzés és szakoktatás releváns szereplőivel folytatott párbeszéd, az egymástól tanulás és együtt gondolkodás során. A hálózat megalakítására az Európai Unió korábban pályázatot hirdetett, kifejezetten az Egész életen át tartó tanulás programot koordináló Nemzeti Irodák részére.

2019-ben három alkalommal ült össze a **nemzeti ECVET szakértői csoport**, ahol elsősorban a kapcsolódó európai és hazai fejlesztéseket járták körbe. A szakértők képzések fejlesztésével és megtartásával folytatták az előkészítő munkát az Erasmus+ mobilitási pályázatok tanulási eredmény alapú munkaprogramjai megírásának, értékelésének támogatásában. Az üléseken a szakértők által külföldi rendezvényeken megszerzett tudás megosztása is cél volt.

Az ECVET szakértői hálózat és a TKA közös munkájának eredményeképpen megtervezett **szakképzési mobilitási projektkoordinátoroknak szóló ECVET szeminárium** 2019-ben is megrendezésre került Tanulási eredmények írása és mérése-értékelése címmel. A kétnapos szeminárium fókusza a projektek

minőségének javítása, a tanulási eredmény alapú szemlélet középpontba állítása, illetve a mobilitási programok tanulási eredményeinek megfogalmazása volt.

2019-ben a Szegedi Szakképzési Centrum, illetve a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara biztosított helyszínt a **szakképzést fejlesztő képzésfejlesztők részére szervezett tanulási eredmények írására, értékelésére fókuszáló 2 napos műhelymunkának-képzésnek**, ahol a helyi szakmai partner által megjelölt szakmacsoportokra célzottan történtek a tanulási eredmények írását, értékelését gyakoroltató feladatok.

A Tempus Közalapítvány 2019. november 29-én **egynapos műhelymunkát** szervezett „Fókuszban az együttműködés" – X talks to Zed„ címmel. A rendezvényen a szakképzésben oktató tanárok és diákjaik gondolkodtak közösen a generációk különbségeiről, eltérő igényeikről, a nem-formális tanulási környezet (Erasmus+) tanítási-tanulási módszereiről, illetve a digitális térben történő tanulásról. A műhely kiemelt témája volt a tanulási eredmények, mint az egyéni tanulási utak támogatásának eszköze, valamint a hosszú távú Erasmus+ mobilitások kompetenciafejlesztésre gyakorolt hatása.

II.2.4 Díjazott projektek

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

Erasmus+ Nívódíj

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

Pályázattípus: Szakképzési tanulók és munkatársak mobilitása

Nívódíj elismerésben részesült:	**Miskolci SZC Martin János Szakközépiskolája és Szakiskolája**
A projekt címe:	*Zöld Árnyalatok a szakképzésben és a munkaerő-piacon délen*
Az iskola honlapján a pályázat bemutatása:	http://erasmus.martinjanos.hu/index.php/
Projekt bemutatása:	A megvalósított mobilitások jól szolgálják az intézmény Európai Fejlesztési Tervében megfogalmazott fő célokat: a hátrányos helyzetű, SNI-s tanulók és az őket képző tanárok szakmai képzését és kompetencia fejlesztését. Jó gyakorlat, hogy a projekt lezárása után részletesen, szakterületenként elemezték a kitűzött stratégiai és fejlesztési célok megvalósulását. A projekt tervezésekor az intézmény jól felhasználta az eddig megvalósított hazai és külföldi projektekben megszerzett tapasztalatait. Épített eddigi jó gyakorlataira és innovációira, melyeket a projekt során tovább bővített. A munkatársi és a tanulói mobilitásokat egymáshoz szervesen kapcsolódóan, egymásra épülve szervezték meg. A portugál közvetítő szervezet nagy tapasztalattal és megfelelő kapcsolatrendszerrel rendelkezik, mely garancia volt az intézményre és egyénekre szabott, speciális szakmai gyakorlatok megszervezésére. Az iskolával és a gyakorlati helyekkel történő egyeztetések alapján, olyan jól felépített munkaprogramokat állítottak össze a tanulók és a munkatársak részére, melyek jól illeszkedtek a képzési igényekhez és biztosították a magas szintű

	tanulási eredmények elérését. A szakmai ismeretek bővítése mellett fejlődtek a tanulók alapkészségei és személyes kompetenciái is, mely az SNI-s tanulók tekintetében kiemelten fontos. Az oktatók az új technológiák és környezetbarát, természetes anyagok használatának tanulmányozása mellett, a speciális képzési igényű tanulók elméleti és gyakorlati képzésében jól használható módszereket, valamint a lemorzsolódás csökkentésére alkalmazott technikákat is megismertek. A projekt hozzájárul az SNI-s tanulók társadalmi inklúziójához és munkaerő-piacon történő elhelyezkedési esélyeik javításához. A projektmenedzsment rendkívül alapos, gondos munkát végzett. Nagy hangsúlyt helyeztek a minőségbiztosításra. Valamennyi projekttevékenységet nagyon részletesen megterveztek, s következetesek voltak a végrehajtásban is. A folyamatok minőségének elemzése, a visszacsatolási lehetőségek betervezése kellő rugalmasságot adott a szükséges korrekciók biztosításhoz. Precíz és teljeskörű a projekt dokumentálása. A tanulók szakmacsoportra bontott felkészítési terve jól támogatta az elvárt tanulási eredmények elérését. Jó gyakorlat, hogy a szülőket nem csak a felkészítés, hanem a teljes projekt során folyamatosan tájékoztatták. Nagyon részletesek a tudás-készség-kompetencia alapon megtervezett tanulói munkatervek. Színesek és informatívak a naponta vezetett tanulói munkanaplók. A tanulók munkájának nyomon követését a mentor és a kísérő tanárok részvételével tartott rendszeres heti értékelések is jól támogatták. A munkatársi munkaprogramok tartalmi és módszertani vonatkozásban is jól illeszkednek a tanári továbbképzés igényeihez. Erőssége a projektnek, hogy nem csak a résztvevőkre, hanem az intézmény valamennyi tanulójára és munkatársára érzékelhetően pozitív hatást gyakorolt. A szakképzési centrum munkatársainak bevonásával a hatás a centrum valamennyi iskolájában is jelentkezik. A hatások közül kiemelésre méltó a projekt környezetvédelmi társadalmi hatása. Valamennyi mobilitásnál, minden szakmánál fókuszba állították a környezetvédelmet. (pl. parkgondozó – a biodiverzitás megóvása; asztalos – természetes bútorok trendje; pék – új receptúrák a pékműhelyben). Jól felépített, átfogó disszeminációs terv készült már a pályázathoz is. A megvalósításkor is törekedtek a sokszínű és kreatív megoldásokra. A szakmai közösségekben történő tudásmegosztás lehetőséget kínál a társintézmények felé a tapasztalatok és jó gyakorlatok átadására. Ezt tovább bővítették az EPALE felületen. Az intézmény elkötelezettségét mutatja közösségi fórum és blog megnyitása az Erasmus+ programban rejlő lehetőségek feltárása és kutatása az SNI tanulók tükrében céllal. Az intézmény nemzetközi aktivitását jelzi az eTwinning felületen az egészséges életmód kialakításához – "Mediterrán receptúrák könyve/új receptúrák a pékáruk között/" címmel – indított projekt is. Kiemelkedő minőségű a projekt tapasztalatainak és eredményeinek integrálása az intézmény képzési rendszerébe. A mellékelt anyagok

	alapján komoly elemző munka zajlott az intézményben a projekt lezárása után is. Az elemzés fő pillére a tervezéskor meghatározott indikátorok célértékeinek teljesülése volt. Ehhez jó gyakorlat a tekintélyes méretű, de áttekinthető indikátortábla használata volt. A projekt eredményességét jól mutatja a sikerkritériumok teljesülése. Az eredmények beépítését a szervezeti kultúrába három fejlesztési egységbe sorolva tervezték: tartalmi struktúra változtatása; inkluzív, befogadó, esélyteremtő intézményfejlesztés és a duális szakképzés intézményi fejlesztése. A duális szakképzés fejlesztésében jó gyakorlatnak tűnik a középiskolából a munkaerő-piacra átvezető program beindítása. Az egész fejlesztést áthatja az innovációs szemléletmód. A módszertani megújulásnak fontos eleme az Erasmus+ jó gyakorlatok átvétele. A tevékenységközpontú tanulásszervezés és az innovatív új módszerek alkalmazását célirányosan tematikus projektek keretében is gyakorolták. Ezeknek kézzel fogható eredménye konkrét produktumok formájában is testet öltött (pl. kiállítások, digitális témafüzet, ökos – innovatív termékskála). Nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy a stratégiai és operatív tervekbe a jó gyakorlatok és fejlesztési egységek beépítése az intézményben zajló programok közötti szinergia megteremtésével történjen.

Pályázattípus: Szakképzési stratégiai partnerségek

Nívódíj elismerésben részesült:	**PROMPT-H Számítástechnikai Oktatási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.**
A projekt címe:	*Grandis XXI. - Vocational Education for Interprofessional Elderly Care in the 21st century*
További információk a projektől:	https://www.grandis21.hu/
Projekt bemutatása:	Az idősödő társadalmak az EU országok számára a XXI. század legnagyobb kihívását jelentik, amelyre nemcsak az egészségügyi és szociális ellátó rendszereknek, hanem csaknem minden szektornak, köztük az oktatásnak, és a szakképzésnek is reagálnia kell. A növekvő társadalmi igény az aktív életforma fenntartására, megnövelte a decentralizált, otthoni ápolást segítő munka jelentőségét, és egyre fontosabb az egyedi, otthoni technológiák által is támogatott testi-lelki gondozás, az inter- és intragenerációs kommunikáció megszervezése, az önsegítő hálózatok létrehozása és működtetése. A jelen projekt célja egy gyakorlatorientált, modulrendszerű, kompetenciaalapú továbbképzési program (tematika és tananyag) kidolgozása, a 21. századi szociális gondozók számára, amely megoldást nyújthat az idősödő társadalmak kihívásaira. A képzési program felkészíti a résztvevőket az idős emberek otthonába

	telepített, életfunkciók megfigyelésére, riasztásra alkalmas okoseszközök és az önálló életvitelt elősegítő, interneten keresztüli kapcsolatteremtést, kommunikációt, tanulást támogató IKT-rendszerek hatékony alkalmazására, ezen keresztül pedig támogatja az idős emberek otthoni környezetben való önálló életvitelét. A projekt által tárgyalt témák: IKT - új technológiák - digitális kompetenciák, egészség és jólét, új innovatív tantervek / oktatási módszerek / képzési tanfolyamok fejlesztése. A képzés célcsoportja a szociális szakmákban szakképzésben tanuló diákok, gyakorló szociális gondozók és a hosszú távú idősgondozásba bevont informális gondozók és családtagok. A konzorciumban 5 ország 8 szervezete vett részt, köztük szakképző iskolák, szakképzési szolgáltatók, egyetemek, valamint egy társadalmi tevékenységet folytató egyesület. A konzorciumban a szakképzés és a felsőoktatás, az informatika, a szociális gondozás és a gerontológia szakértői együtt dolgoztak a szellemi termékek kidolgozásában. A partnerek közötti kommunikáció hatékony volt, az együttműködés kereteit a projekt elején egyértelműen meghatározták. A projekt során létrejött szellemi termékek magas színvonalúak és logikusan épülnek egymásra: első körben online kérdőíves felmérést végeztek idős emberek körében 4 országban - többek között Magyarországon is, hogy azonosítsák az olyan IKT eszközökre vonatkozó igényeiket, melyek segítenek az életminőségük javításában. A következő lépésben a "Networked Elderly Caregiver" kurzus tematikáját dolgozták ki a partnerek. Egyetértettek abban, hogy rugalmas és motiváló tananyag létrehozása a cél, és olyan oktatási módszerek alkalmazása, melyek leginkább megfelelnek a célcsoport tanulási igényeinek. Ezt követte a tananyag fejlesztés: az online kurzus 4 moduljának tartalomfejlesztésére került sor ebben a fázisban. A kurzus tananyag tartalma részben ingyenesen elérhető, nyílt oktatási tartalmakból épült fel, részben pedig a szakértő partnerek saját fejlesztése. A tartalomfejlesztést az online képzési felület megtervezése és létrehozása követte Moodle keretrendszerben, valamint a teszt képzések. A tesztképzések egyik fő célja az volt, hogy a résztvevőket olyan kísérlet elvégzésére ösztönözze, melybe bevonják a saját gondozottjaikat. Az értékelések alapján a kurzus résztvevők nagyon elégedettek voltak a tartalommal és a képzés egészével egyaránt. A Moodle platform struktúrája kifejezetten példaértékű, amely a szakképzés különböző területein is alkalmazható. A projekt legfontosabb eredménye a szakképzésben, szociális szakirányban tanuló diákok, az idősgondozás gyakorló formális és informális gondozói számára kidolgozott, és négy európai nyelven kiadott, mindenki számára elérhető online képzés (tematika és tananyag). A képzés tematikája és tananyaga illeszkedik az Európai Unió oktatási ajánlásaihoz. Az eredmények fenntarthatóságát garantálja, hogy a kurzust Magyarországon már akkreditáltatták és a többi partner is tervezi, hogy felhasználja képzési tevékenységeiben.

	A projekt a résztvevők számára magas szintű tanulási eredményeket biztosított. A tapasztalatokat bemutató dokumentumok alapján a képzés, az elkészült szellemi termékek valós gondolkodást és tapasztalatszerzést indítottak el, amelyek ténylegesen alkalmazhatóak az idősekkel való munka során. A képzés innovatív, gyakorlat-orientált módon valósult meg, és mint ilyen, az idősgondozói szakképesítés kiegészítő képzésének tekinthető. Fejleszti a gondozók digitális készségeit, felkészítve őket arra, hogy hatékonyan tudják kezelni az IKT alapú távgondozási rendszereket és webes kommunikációs eszközöket, melyek biztosítják az interneten keresztül történő kapcsolattartást az önálló életvitelt folytató idősekkel. A projekt eredményeinek minél szélesebb körű terjesztése érdekében a partnerek hírleveleket és szórólapokat készítettek, workshopokat és konferencia- előadásokat tartottak - összesen 6 multiplikátor eseményt szerveztek, a fő multiplikátor eseményre pedig Magyarországon került sor a partnerek részvételével. Az informatív projektoldalon kívül Facebook oldal is készült. Az információk átadása a szervezetek között és a szervezeteken belül is megtörtént. Összeségében megállapítható, hogy a konzorcium által előállított szellemi termékek kiváló minőségűek, az innovatív jellegű projektet aprólékos tervezés és megvalósítás jellemezte. Példaértékű a projektmenedzsment felület és eszköztár kialakítása. A projekt fő terméke szintén kiváló minőségű, amely nemcsak Magyarországon, hanem a partnerországokban is hozzáadott értéket adhat a szervezetek további tevékenységeihez. Az elkészült anyagok alapján a nemzetközi kapcsolatokban való gondolkodás és tervezés azonosítható, a későbbi együttműködés előre vetíthető.

II.3 Felnőtt tanulás

II.3.1 Mobilitás

- **Erasmus+**

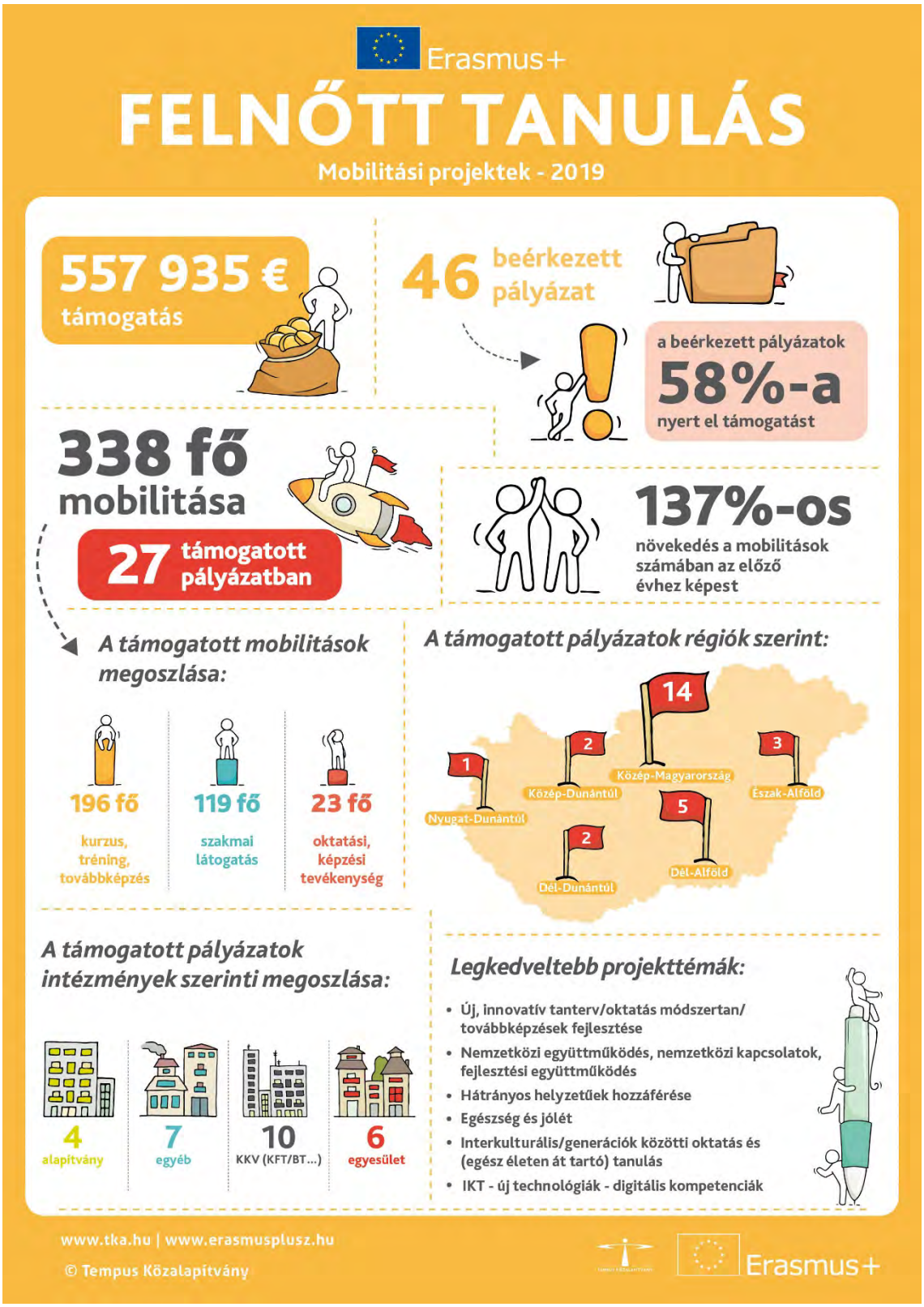

Az Erasmus+ program keretében megvalósuló felnőtt tanulási mobilitási projektekben az alábbi tevékenységek támogatására van lehetőség:

- Oktatási/képzési tevékenység: felnőttkori tanulással foglalkozó intézmények/szervezetek munkatársai végezhetnek oktatási/képzési tevékenységet külföldi partnerintézményben.
- Munkatársak képzése, amely a felnőttkori tanulással foglalkozó munkatársak szakmai fejlődését szolgálja a következő lehetőségeken keresztül:
  - külföldi szervezett kurzusokon vagy tréning alkalmakon való részvétel
  - külföldi felnőttkori tanulási területen működő intézménynél / szervezetnél végzett jobshadowing / tanulmányút (megfigyelés)

A 2019. februári pályázati határidőre összesen **46 db felnőtt tanulási mobilitási pályázat érkezett** a Közalapítványhoz. Ez hússzal több, mint az előző évben benyújtott pályázatok száma, ami annak a következménye, hogy a támogatási keret közel duplájára növekedett az előző évhez képest.

A rendelkezésre álló keretet 100%-ban felhasználva **27 intézmény kapott támogatást, összesen 557.935 euró értékben, ami 338 fő mobilitását teszi lehetővé.** Mindezeket figyelembe véve a Közalapítvány által a 2019-es évre kitűzött mobilitási indikátor számot messzemenőleg sikerült túlteljesíteni, mivel a célkitűzés 130 mobilitás volt.

A mobilitások során végzett **tevékenység típusok eloszlását** illetően, a 2019-ben támogatott pályázatok többségében a szervezett kurzuson/tréning alkalmon való részvétel dominál (196 mobilitás). Ezt követi a job-shadowing típusú mobilitás (119) majd a külföldi oktatási/képzési tevékenység (23).

Az **intézménytípusok** tekintetében a 2019-ben támogatott szervezetek többsége vállalkozás, egyesület vagy alapítvány, de továbbra is szép számmal képviseltetik magukat egyéb, felnőttkori tanulással is foglalkozó szervezetek (pl. múzeumok, egyházi/önkormányzati szervezetek).

Területi eloszlást tekintve örvendetes, hogy mindegyik magyarországi régióból érkeztek pályázatok. A támogatott pályázatok számát tekintve sorrendben a Közép-magyarországi (14db), a Dél-alföldi (5db) és az Észak-alföldi régióból (3db) került ki a legtöbb támogatott pályázat, ami a tavalyi évben is hasonlóképp alakult.

A **pályázói kör** vonatkozásában 2019-ben is bővülés látszik, hiszen a már korábbi években is sikeresen pályázók mellett a felnőtt tanulási mobilitási pályázattípusban elsőként pályázó szervezetek/intézmények is a támogatott pályázók közé kerültek. Az elsőként támogatást nyert pályázók így megkezdhetik nemzetközi kapcsolataik kiépítését és a felnőttkori tanulás külföldi módszereinek megismerését. A korábbi években is sikeresen pályázók pedig a megvalósított projekteket továbbgondolva, fejlesztve újabb tapasztalatokat gyűjtenek külföldön, mely által elősegítik a hazai felnőttkori tanulás fejlesztését.

II.3.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- **<u>Erasmus+ Stratégiai partnerségek</u>**

A felnőtt tanulási Erasmus+ stratégia partnerségi pályázat kétféle tevékenységre irányulhat: a jó gyakorlatok cseréjét támogató partnerségek, amely során az egymástól való tanulást, a tapasztalatcserét helyezik a projekt fókuszába; valamint az innovációt tartalmazó partnerségek, amely során innovatív tartalommal bíró szellemi terméket fejlesztenek vagy adaptálnak hazai környezetbe a projekt megvalósítói.

2019-ben a kétféle pályázattípus között, a szellemi terméket fejlesztő és a tapasztalatcserére irányuló projektek között nem alkalmaztunk költségvetési megosztást. A benyújtási határidőre összesen 38

pályázat érkezett a nemzeti irodához. A beérkezett pályázatok közül 1 formai hibás volt, a további 37 tartalmi értékelésre bocsátott pályázatból 33 innovációt támogató, 5 bevált gyakorlatok cseréjét támogató projekt volt. Ebben az évben összességében jobb minőségű pályázatok születtek, 13 projekt kapott támogatást, 3 tartaléklistás projekt lett, 5 projektet forráshiány miatt kellett visszautasítani és 16 kapott elutasítást tartalmi indoklás miatt. A más pályázattípusból maradt összegek átcsoportosításának köszönhetően a 3 tartaléklistás projekt is támogatást tudott kapni, így összesen 2019-ben 16 felnőtt tanulási pályázat tudott elindulni.

A 2019-es pályázati fordulóra tovább növekedett a felnőtt tanulás célcsoportját célzó támogatási keret, ezért a Tempus Közalapítvány további erőfeszítéseket tett a lehetséges célcsoport elérésére, a program jobb megértése és értelmezése érdekében, és a pályázatok számának növelésére.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a célcsoport meghatározására, amely keveredik a hazai szakképzési és felnőttképzési célcsoporttal. Ennek érdekében tájékoztató, magyarázó infográfikák készültek, pl. a lehetséges felnőtt tanulási tevékenységekről, valamint készült egy leporelló is, amely mindkét felnőtt tanulási pályázattípust bemutatja. Ősszel rendeztünk egy felnőtt tanulási orientációs napot, amely csak arról szólt, hogy megmutassuk az érdeklődőknek, jövendő pályázóknak a szektorban rejlő lehetőségeket, a szektorok közötti esetleges átjárhatóságot.

2019-ben is szorosan együttműködtünk az ifjúsági szektorral, valamint az Európa a polgárokért pályázattípust kezelő kollégákkal, hiszen tapasztalataink szerint mindkét esetben több hasonlóság van a célcsoportok között. A szinergiában rejlő lehetőséget kihasználva több rendezvényen részt vettünk, ahol bemutattuk a felnőtt tanulási szektort.

A pályázattípus relevanciájában továbbra is kiemelkedő szerepet kapnak az EU-s oktatáspolitikai prioritások. Ennek két szintje van, az ún. horizontális, általános oktatási prioritások valamint a felnőtt tanulás saját prioritásai is. A szektor specifikus prioritásokban egyfajta állandóság figyelhető meg így erősítve a felmerülő igényekre adandó lehetséges válaszok, megoldások fejlesztését. 2019-ben a következők voltak a felnőtt tanuláshoz köthető prioritások: az alacsony képzettségű felnőttek igényeire szabott kiváló tanulási lehetőségek fejlesztése és bővítése annak érdekében, hogy fejlesszék írástudásukat, számolni tudásukat és digitális kompetenciáikat, kulcskompetenciáikat és/vagy felgyorsítsák a magasabb fokú képesítések felé történő előrelépést, többek között az informális és nem formális tanulás során megszerzett készségek érvényesítése vagy a magasabb fokú képesítések felé történő előrelépés révén; kompetenciafejlesztési lehetőségekhez való hozzáférés elősegítése, a készségek azonosításának és szűrésének, valamint az egyéni tanulási igényekre szabott tanulási folyamatok biztosításával, az alternatív tanulási módok (pl. nyílt online tanfolyamok: MOOC) elismerésével illetve az informális és a nem formális tanulás során megszerzett készségek érvényesítésével; a felnőttoktatás iránti igény és a felnőttoktatásban való részvétel növelése olyan hatékony tájékoztatási, iránymutatási és motivációs stratégiák által, amelyek arra ösztönzik az alacsony képzettségű felnőtteket, hogy fejlesszék írástudásukat, számolni tudásukat, valamint digitális kompetenciáikat és készségeiket, és/vagy nagyobb előrelépést érjenek el a magasabb fokú képesítések megszerzését illetően; a felnőttekkel foglalkozó oktatók kompetenciáinak bővítése és fejlesztése, különösen az alapkészségek (írástudás, számolás) és a digitális készségek hatékony tanítása az alacsony képzettségű felnőttek körében, a tanulási élmény fokozása érdekében akár IKT eszközök használatával valamint a felnőttek motiválása a non formális tanulásban való részvételre; a felnőttképzési politikák hatékonyságának, illetve a felnőttoktatásban tanulók előrehaladásának nyomon követésére szolgáló mechanizmusok kidolgozása.

Ebben az évben is volt lehetőség nemzeti prioritások meghatározására, amely ugyan nem jelent többletpontot az értékelés során, viszont azonos pontszám esetén a nemzeti prioritást alkalmazó pályázat a támogatási listán előrébb kerül.

Nemzeti szinten kiemelten kezelt prioritások:

- a felnőttoktatás iránti igény és a felnőttoktatásban való részvétel növelése olyan hatékony tájékoztatási, iránymutatási és motivációs stratégiák által, amelyek arra ösztönzik az alacsony képzettségű felnőtteket, hogy fejlesszék írástudásukat, számolni tudásukat, valamint digitális kompetenciáikat és készségeiket, és/vagy nagyobb előrelépést érjenek el a magasabb fokú képesítések megszerzését illetően;
- a felnőttekkel foglalkozó oktatók kompetenciáinak bővítése és fejlesztése, különösen az alapkészségek (írástudás, számolás) és a digitális készségek hatékony tanítása az alacsony képzettségű felnőttek körében, a tanulási élmény fokozása érdekében akár IKT eszközök használatával valamint a felnőttek motiválása a non formális tanulásban való részvételre;

A támogatott pályázatok legtöbb esetben az oktatói kompetenciák fejlesztésére irányuló prioritást választották, valamint az alacsony képzettségű felnőttek igényeire szabott kiváló tanulási lehetőségek biztosítását.

2019-ben is folytattuk a már korábbi években bevált projektmegvalósítást támogató tevékenységeinket: az induló projektek részére minden évben új projektmenedzsment kézikönyvet készítünk és projektindító rendezvényt tartunk, valamint a beszámolást segítendő információs napot tartunk a futó projektek koordinátorainak. A támogatott projektek esetében a szerződéskötés szakaszában ún. preventív monitoring értékelést küldünk a projektek megvalósítóinak annak érdekében, hogy sikeres, jó színvonalú pályázatot valósítsanak meg.

II.3.3 Díjazott projektek

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Felnőtt tanulási stratégiai partnerségek

Nívódíj elismerésben részesült:	**Önkéntes Központ Alapítvány**
A projekt címe:	*CAPACITY BUILDING IN THE SOCIAL SECTOR through the Development of Volunteer Programs at Social Institutions in the CEE Region*
További információk a projektről:	http://sovol.wordpress.com
Projekt bemutatása:	A hat partner (Magyarország, Szlovákia, Románia, Lengyelország, Horvátország és Hollandia) által megvalósított 36 hónapos projekt célja a szociális szektoron belüli kapacitásépítés volt, olyan szabadon hozzáférhető szellemi termékek, kézikönyv sorozat kidolgozása és a gyakorlatban való kipróbálása révén, melyek hozzájárulnak a szociális intézményekben dolgozó alkalmazottak és önkéntes munkavállalók kompetenciáinak fejlesztéséhez. Az önkéntességet a projekt beemeli az élethosszig tartó tanulás folyamatába, amely nemcsak annak a közösségnek jelent hozzáadott értéket, ahol az önkéntes kifejti a tevékenységét, de saját szakmai és személyes fejlődése, munkaerőpiaci esélyeinek növelése tekintetében is. A részt vevő, nagy tapasztalattal rendelkező szervezetek összetartó konzorciumot hoztak létre, valamennyi partner aktív részvételével.

	Céljuk, hogy gyakorlati ismereteket nyújtsanak a szociális intézményeknek az önkéntesség hatásának mérésére és az önkéntességgel kapcsolatos legjobb kommunikációra annak érdekében, hogy felhívják a közvélemény figyelmét az önkéntesek által a szociális intézmények szolgálataira és az egész társadalomra gyakorolt értékről. A megvalósítás első szakaszában minden partnerországban kutatást végeztek a valódi szükségletek felmérése érdekében. Az eredmények értékelése után láttak neki a kézikönyvek kidolgozásának, majd a következő fázisban azok tesztelése következett. A kézikönyveket öt ország (Magyarország, Szlovákia, Románia, Lengyelország és Horvátország) öt szociális intézményében végzett kísérleti képzések során használták. A projekt harmadik fázisában a kísérleti eredmények beépítésével véglegesítették az anyagokat. A következő lépés az eredmények terjesztése volt. A projekt során 4 szellemi termék készült el kiváló minőségben: elsőként egy lépésről lépésre útmutató, amely tartalmazza a legfontosabb útmutatásokat, amelyeket be kell tartani, és biztosítani kell egy sikeres önkéntes programhoz bármely szociális intézményben. A második fázisban képzési tantervek készültek a szociális intézmények alkalmazottai számára, majd ezt követte a szociális intézmények önkénteseinek képzési tanterve, végül pedig a kézikönyvek az önkéntesség társadalmi hatásainak mérésére és kommunikálására. A kézikönyvek elsőként angol nyelven készültek el, de az összes végleges változat elérhető a részt vevő szervezetek nemzeti nyelvein a projekt honlapján, ahonnan ingyenesen letölthetők. A négy tréneri kézikönyv az önkéntesek szervezésének, mentorálásának, fejlesztésének egyes szakaszaira vonatkozó feladatokat részletesen kidolgozva biztosítja a komplex megközelítést, feldolgozva az önkéntes munkával kapcsolatos aspektusok széles körét, érintve olyan kérdéskköröket, mint például az önkéntes munka előnyei az intézmények számára, az önkéntes munka irányításának és működtetésének szempontjai, a programot irányító szakemberek számára szükséges kompetenciák, az önkéntesek képzése, illetve szerepük a gondozási folyamatban. Külön figyelmet érdemel az önkéntes munka hatásának, fontosságának társadalmi kommunikációjával foglalkozó kézikönyv, melynek jelentős szerepe lehet az önkéntesség iránti problémaérzékenység és tudatosság, valamint az e téren való aktívabb szerepvállalás iránti érdeklődés felkeltésében. A projekt hozzájárulhat az önkéntes munka nagyobb társadalmi megbecsüléséhez, elismeréséhez is. A projekt termékei komplexitásukban, tartalmukban, módszertani megközelítésükben, szemléletükben európai szintű innovációt képviselnek, felvállalva egy olyan célcsoport fejlesztését, melynek a szerepe napjainkban felértékelődik a szociális szférában, de az élet más területein is. Így a kidolgozott kézikönyvek, tréning forgatókönyvek, a nyelvi sokszínűség okán is, alkalmasak a szociális szektoron és a projekt partnerség keretein is túlmutató európai szintű felhasználásra. Különösen kiemelhető a civil szféra, amely

	szintén jelentős szerepet vállal a szociálisan rászorulók gondozásában, és jelentős potenciális bevonható célcsoportokkal rendelkezik. Ezen szervezetek megszólítása a projekt által kínált jól felépített, színvonalas képzési program keretében, az említett személyes kompetenciafejlesztés okán is ígéretes eredménnyel járhat. A projekt erőssége, hogy a termékek felhasználási köre a szociális ágazatban megjelenő célcsoportok széles spektrumát fedi le, így az időskorúak, fogyatékkal élők, nevelőintézetben élők, függőségi problémákkal küzdők, hajléktalanok, és ez a kör még tovább bővíthető. A projekt példaértékű nem csak a termékek minősége, de a menedzsment gyakorlat, és a szellemi termékek fejlesztésének folyamata tekintetében is, a képzések gyakorlati tapasztalatai, értékelő folyamatainak eredményei mintaszerűen beépítésre kerültek a termékek végső változatába. A partnerség mindent megtett a projekt eredményeinek terjesztése és a fenntartást elősegítő hálózat megteremtése érdekében. A disszeminációs tevékenységek biztosítják az eredmények optimális felhasználását helyi, regionális, nemzeti szinten. A partnerek multiplikátor eseményeket szerveztek 5 országban, melyek célja az volt, hogy bemutassák a projekt eredményeit valamint a felhasználás lehetőségeit. A projektoldalt szabadon hozzáférhetővé tették, hogy a projekt eredményei elérhetőek maradjanak még a program befejezése után is. Az eredmények további fenntarthatóságát biztosítja, hogy azok a pályázó hosszú távú stratégiai célkitűzéseivel is összekapcsolódnak, így tervezi más projektekbe is beépíteni azokat. Az eredmények szektorközi jelentőséggel is bírnak, európai szintű széles körű terjesztésre, hasznosításra alkalmasak, olyan prioritási területeket ölelnek fel, ahol az önkéntes munka a jövőben még inkább kiemelt fontosságúvá válik. A projekt jól szolgálta a szükséges szemléletformálást, szakmai megvalósítást, ami egyben az egy életen át tartó felnőtt tanulás számára nyitott új irányt a szociális szférában, de azon túlmutató hatással is. A partnerség sikeresen teljesítette az eredeti célokat és prioritásokat, innovatív kezdeményezést dolgozott ki. A projekt hatásaként növekedett az önkéntes programok száma és minősége, valamint új hidakat építettek az önkéntes és a szociális szektor között, amelyek hozzájárulhatnak egy jobban reagáló modern társadalomhoz. A projekt hozzáadott értéket teremtett uniós szinten is.

II.4 Ifjúságügy

Az ifjúsági szektor számára a TKA által kezelt programok közül az Erasmus+ és a 2018 végén indult Európai Szolidaritási Testület program kínál pályázati lehetőségeket szervezetek és szakemberek számára.

Fontos kiemelni, hogy a programban az ifjúsági terület kizárólag a nemformális és informális tanulási lehetőségeket foglalja magába, az oktatási szektorok szereplői kizárólag a formális oktatáson kívül eső programokkal pályázhatnak.

Az Erasmus+ program keretén belül három pályázattípusban nyílik lehetőség támogatást igényelni:

- a **mobilitási projektek** az egyéni kompetenciák fejlesztésére helyezik a hangsúlyt
- a **stratégiai partnerségek** célja a szektor fejlesztése nemzetközi együttműködések keretében megvalósuló innováció fejlesztésen vagy jó gyakorlatok / módszertan cseréjén keresztül
- az **ifjúsági párbeszéd** projektek célja a fiatalok aktív társadalmi részvételének előmozdítása és a véleményük becsatornázása a helyi / regionális / országos döntéshozatalba

Az Európai Szolidaritási Testület programban szintén az egyéni kompetenciafejlesztés kerül előtérbe, ami a helyi közösségek számára hasznos tevékenységek keretében valósul meg. A program az alábbi pályázattípusokban nyújt lehetőséget támogatás igénylésére:

- **önkéntes projektek**, amelyek lehetnek hosszú, illetve rövid távúak, valamint egyéni és csoportos mobilitás keretében megvalósulók
- **munkavállalás és gyakornoki tevékenységek**, amelyek az átlépést segítik a munkaerőpiacra
- **szolidaritási projektek**, amelyek alulról jövő, a fiatalok igényein alapuló helyi kezdeményezések

A fenti pályázattípusokon kívül az ifjúsági területen számos olyan **nemzetközi együttműködés** valósul meg a nemzeti irodák hálózatának szervezésében, ami lehetőséget teremt a szektor szakembereinek arra, hogy nemzetközi képzéseken, találkozókon vegyenek részt. A nemzetközi együttműködések célja a benyújtott projektek minőségének javítása, a részt vevő szakemberek kompetenciáinak, valamint az őket delegáló szervezetek kapacitásainak fejlesztése, továbbá az Erasmus+ program ifjúsági területre gyakorolt hatásainak kutatása – elemzése.

II.4.1 Mobilitás

Erasmus+

Az Erasmus+ program ifjúsági területén a KA1 pályázati kategória keretében nyílik mód a fiatalok és ifjúságsegítők mobilitási projektjeinek támogatására. Ezen mobilitási projektek keretében a következő tevékenységek támogatására van lehetőség:

- Ifjúsági csereprogramok:

Az ifjúsági cserék lehetővé teszik, hogy legalább két különböző országból származó fiatalok találkozzanak, és legfeljebb 21 napot együtt töltve végrehajtsanak egy olyan munkaprogramot, amelyet közösen terveztek meg és készítettek elő. A programnak köszönhetően a fiataloknak lehetőségük van kompetenciáik fejlesztésére; a társadalmi szempontból fontos témák/témakörök tudatosítására; új kultúrák, szokások és életstílusok felfedezésére, főleg a társaiktól való tanulás révén; valamint olyan értékek megerősítésére, mint a szolidaritás, a demokrácia, a barátság. A program során a tanulási folyamat nemformális oktatási módszerekre épül, a rövid távú tevékenység megfelelő lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű fiatalok részvételére, valamint megfelelő teret ad a társadalmi bevonásról és sokszínűségről való gondolkodásra.

- Képzés és hálózatépítés ifjúságsegítőknek:

A tevékenység nemzetközi szemináriumok, képzések, kapcsolatépítési események, tanulmányi látogatások, valamint külföldi szakmai látogatások révén járul hozzá az ifjúságsegítők szakmai fejlődéséhez. Ezeket a tevékenységeket a projektben részt vevő szervezetek tervezik meg és bonyolítják le. Az ifjúságsegítők és szakemberek részvétele ilyen tevékenységben a képviselt szervezet kapacitásfejlesztéséhez járul hozzá. A tevékenységek tanulási eredményeinek terjesztése kiemelt szerepet kap.

Pályázatok

2019-ben összesen **292 Erasmus+ mobilitási pályázat érkezett** be a Tempus Közalapítványhoz, ami több, mint 10%-os csökkenés az előző évi 337 pályázathoz képest és csak részben magyarázható az Európai Szolidaritási Testület indulásával. A benyújtott pályázatokból 201 tartalmazott ifjúsági csereprogramot, ami ezzel a leggyakrabban választott tevékenységtípus maradt 2019-ben is az ifjúsági mobilitások között annak ellenére, hogy a pályázatok száma ebben a tevékenységtípusban is csökkent. Az ifjúságsegítők mobilitása tevékenységtípusra beadott pályázatok száma is tovább csökkent (2018: 118, 2019: 95). A benyújtott pályázatok közül csak 4 tartalmazott többféle (ifjúsági csere, szakemberek mobilitása) tevékenységet vegyesen.

A támogatási arány ifjúsági csereprogramok tevékenységtípusban 44%, a szakemberek mobilitása kategóriában pedig 37% körül alakult, ami összesen **122 projekt támogatásán keresztül 5356 egyéni mobilitás megvalósítását tette lehetővé**. A teljes keret felhasználásával ez **közel 3 millió euró összegű támogatást** jelent a magyar pályázóknak. A tervezett **résztvevők 38%-a** valamilyen szempontból **hátrányos helyzetű és 0,6%-uk pedig speciális igényű** fiatal vagy szakember.

A szakemberek mobilitása tevékenységtípusban a kiemelkedően alacsony támogatási arány a szektor jelentős igénye és az alacsony támogatási keret okozza, bár ez utóbbi kategóriában jellemzően igen magas minőségű projekttervek születnek. A pályázatok számának csökkenése is valószínűsíthetően az alacsony támogatási aránynak tudható be.

A pályázatok minősége általánosságban igen jónak mondható, az adható 100 pontból 80 pont alatti pályázat csak egy esetben kapott támogatást.

Az EU-val szomszédos partnerországok bevonásával kapcsolatos tendencia folytatódni látszik a mobilitási projektekben – a rendelkezésre álló keretet a pályázók közel maximálisan kihasználják. A partnerországokkal megvalósuló projektek a legnagyobb arányban az ifjúsági csereprogramok tevékenységtípusban vannak jelen, ami vélhetően Ukrajna közelségével magyarázható. Szerbia 2019-től programországgá vált saját nemzeti irodával, így a partnerországokra vonatkozó keretkorlátozások már nem jelentettek problémát a minőségi szelekció során.

A pályázók többsége továbbra is civil / non-profit szervezet, akik közül sokan az elődprogramban is rendszeres pályázók voltak. Az új pályázók elsősorban ifjúsági csereprogramokra pályáztak.

Európai Szolidaritási Testület

Az Európai Szolidaritási Testület egy 2018-ban indult európai uniós kezdeményezés, melynek célja, hogy a fiataloknak lehetőséget teremtsen arra, hogy – saját hazájukban vagy más országokban – egyes közösségek vagy a társadalom egészének érdekeit szolgáló önkéntes vagy egyéb projektmunkákban vegyenek részt és egy befogadóbb, kiszolgáltatott embertársainkat felkaroló és a mindnyájunkat érintő kihívásokat jobban kezelő társadalom létrehozásán munkálkodjanak.

A program fő célja, hogy a szolidaritást mint értéket terjessze, elsősorban az önkéntes tevékenységeken keresztül, valamint hogy minél több fiatalnak és szervezetnek adjon lehetőséget, hogy valós társadalmi igényekre választ adva erősítsék a szolidaritást, a társadalmi kohéziót, a demokráciát, az európai állampolgárságot, valamint a közösségeket is.

Decentralizáltan az alábbi pályázati kategóriákban nyílik lehetőség támogatásra pályázni:

- önkéntes projektek,
- önkéntes partnerségek,
- gyakornoki tevékenységek és munkavállalás,
- szolidaritási projektek.

Bár a szolidaritási projektek nem tekinthetőek mobilitásnak, az egyszerűség kedvéért itt ismertetjük ezzel a pályázattípussal kapcsolatos információkat is.

Pályázatok

A 2018 végén indult Európai Szolidaritási Testület programban összesen **126 pályázat érkezett** be. A benyújtott pályázatokból 55 önkéntes, 1 munkavállalási és 70 pedig szolidaritási projekt.

A beérkezett **önkéntes projektek** közül a támogatási határt átlépő pályázatok minden esetben támogatást kaptak, így **48 támogatott önkéntes projekt** összesen **269 tevékenységet** tartalmaz, melyek keretében összesen 140 egyéni és 129 csoportos önkéntes mobilitás valósulhat meg. A mobilitások támogatásával összesen **418 fiatal** kaphat lehetőséget önkéntes tapasztalatot szerezni. A bevonni tervezett önkéntes fiatalok **68%**-a valamilyen szempontból **hátrányos helyzetű**nek minősül.

A magas támogatási arány az önkéntes projektek esetében a pályázatok és az akkreditált szervezetek relatíve kis számából és a támogatási keret jelentős növekedéséből adódik, ami az Európai Szolidaritási Testület indításának köszönhető. Az új program népszerűsítése és minél több új szervezet bevonása a TKA egyik kiemelt jövőbeli feladata az ifjúsági területen.

Érdekesség, hogy a hagyományosan inaktív nyugat-dunántúli régió mellett 2019-ben észak-magyarországi szervezettől sem érkezett pályázat. A dél-alföldi régióban működő szervezeteknek a teljes – mintegy **1,9 milló eurónyi** - megítélt támogatás csupán 6%-a jutott, a többi régió viszont hasonló aktivitást mutatott, így a támogatás 18-29%-a ezekben a régiókban működö szervezetek tevékenységeit segítheti majd elő.

Az önkéntes tevékenységek céljaihoz illeszkedő **foglalkoztatási projekt**ből összesen **egy** érkezett és kapott támogatást kevesebb, mint 10 ezer euró értékben.

A **szolidaritási projektek** – bár új pályázati kategóriáról van szó – hamar népszerűvé váltak, így bár az első két körben csupán 10 és 8 pályázat érkezett, a harmadik körre már **52 pályázatot nyújtottak be**. A beérkezett pályázatok között így a harmadik körben már lehetőség nyílt minőségi szelekcióra, ami alapján összesen **41 pályázatot tudtunk támogatni**. A támogatott pályázatok összesen **226 fiatalnak nyújt lehetőséget** valamilyen helyi igényekre reflektáló projektet megvalósítani. A pályázatok régiós megoszlása is viszonylag kiegyensúlyozott: bár a nyugat-dunántúli régióból nem érkezett pályázat, a dél-dunántúli régióból pedig összesen három és a közép magyarországi régió kissé felülreprezentált a teljes támogatási összeg (közel **270 ezer euró**) 33%-ával, az észak-magyarországi, az észak-alföldi, a dél-alföldi és a közép-dunántúli régiókban a teljes megítélt támogatás 12-20%-a hasznosul majd.

Akkreditáció / minőségi tanúsítvány

Azon szervezeteknek, amelyek pályázatot szeretnének benyújtani önkéntes vagy foglalkoztatási tevékenységek megvalósítására, megfelelő tanúsítvánnyal kell rendelkezniük. A tanúsítvány nem jár konkrét anyagi támogatással, csupán lehetővé teszi, hogy a szervezet résztvevőket küldjön, fogadjon, vagy projekteket koordináljon az Európai Szolidaritási Testületben. A tanúsítvány mutatja azt, hogy a szervezet megfelelően ismeri a program céljait, a szervezet projektben betöltendő szerepét, a résztvevők számára képes megfelelő körülményeket biztosítani, valamint megfelelő kapacitással rendelkezik a feladat ellátására. A korábbi EVS / Erasmus+ önkéntesség akkreditációk az új programban az önkéntes láb minőségi tanúsítványaival egyenértékűek.

Tanúsítványra olyan szervezetek / intézmények pályázhatnak, amelyek megfelelnek az pályázati útmutatóban rögzített formai és minőségi követelményeknek[5]. A pályázatok folyamatosan benyújthatók, vagyis a pályázás nem határidőhöz kötött.

2019-ben az Európai Szolidaritási testületben összesen **50 minőségi tanúsítvány kérelem érkezett**, amit **39 különböző szervezet** nyújtott be. Ezen szervezetek közül **34 kapott tanúsítványt** az év során.

Ezzel jelenleg 97 akkreditált/tanúsítvánnyal rendelkező szervezet vehet részt az Európai Szolidaritási Testület programban Magyarországon.

A 2019-ben akkreditációval/tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek dominánsan a Közép-Magyarország, a Dél-Dunántúl és a Közép-Dunántúl régiókban működnek.

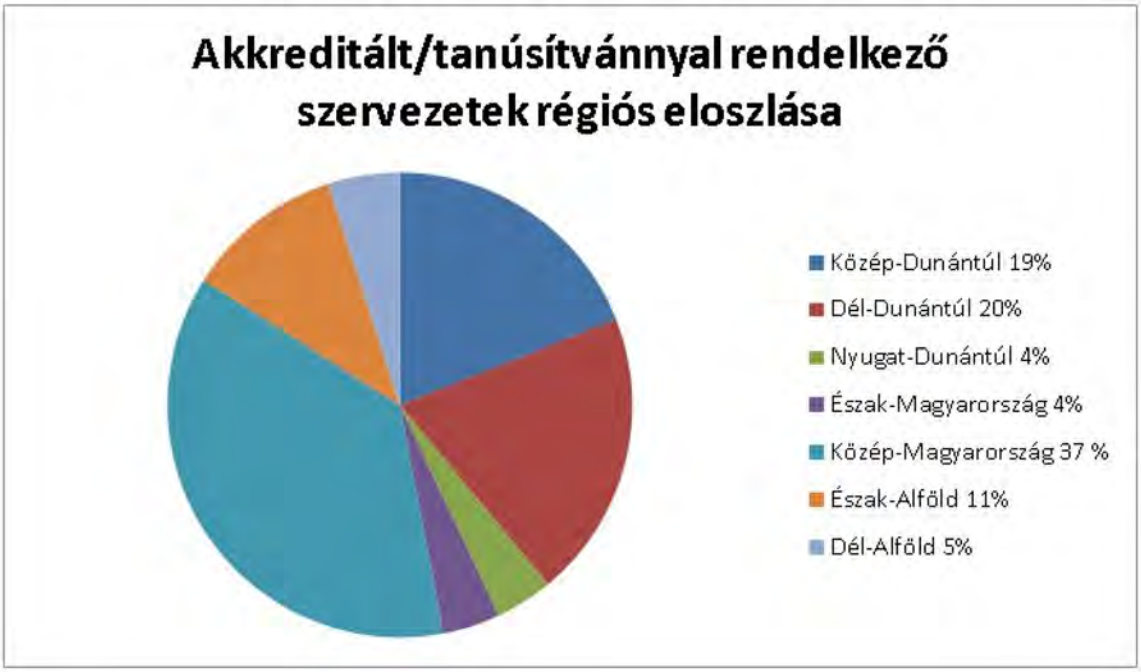

Az akkreditált / tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek száma továbbra is alacsony a növekvő forrásokhoz viszonyítva.

II.4.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

<u>Erasmus+ Stratégiai partnerségek</u>

Az Erasmus+ programban a KA2 pályázati kategória keretében nyílik mód a stratégiai partnerségek támogatására. Ezen pályázattípus célja, hogy lehetőséget biztosítson innovatív gyakorlatok, módszerek kidolgozásával, bevonásával, terjesztésével és alkalmazásával az ifjúsági munka (iskolán kívüli strukturált ifjúsági, nemformális tanulást célzó tevékenységek) minőségének fejlesztésére, akár oktatási szektorok (közoktatás, a szakképzés, a felsőoktatás, a felnőtt tanulás és az ifjúsági szektor) együttműködésével. Az Erasmus+ program támogatást biztosít ahhoz, hogy ifjúsági területen, vagy oktatási, képzési és ifjúsági intézmények / szervezetek között nemzetközi stratégiai partnerségek jöjjenek létre.

Pályázat benyújtására bármely, a munkaerőpiacon vagy az oktatás, képzés és ifjúság területén aktív köz- vagy magánintézmény, illetve vállalkozás jogosult.

[5] https://ec.europa.eu/youth/sites/youth/files/2019-european-solidarity-corps-guide3.pdf

A stratégiai partnerségek kategóriában 2019-ben összesen **38 pályázat érkezett**, amelyeknek egy része alulról jövő ifjúsági kezdeményezésnek tekinthető. **Támogatást** összesen **10 pályázat kapott 1.079.885 euró lekötésével**.

Általános tapasztalat, hogy ez a pályázati kategória igen magas minőségi követelményeket állít a hagyományosan kisebb ifjúsági projektek megvalósításához szokott pályázók elé. 2019-ben a nemzeti iroda a projektek 26%-át tudta támogatni, de a támogatásként kiosztott összegek az igény mindössze 21%-ára voltak elegek.

A tavalyi évhez hasonlóan megállapítható, hogy a benyújtott pályázatok nagy része alacsony minőségű: a 36 benyújtott pályázatból mindössze 10 lépte át a támogathatósági küszöböt. Ennek oka a fent említett kihívások mellett az is, hogy a pályázatok egy részét az ifjúsági területen nem jártas képzési-oktatási intézmények / szervezetek nyújtják be. Ez jól látszik abból is, hogy a nem támogatható pályázatok nagy része a relevancia pontszámban nem érte el a támogathatósági küszöböt, vagyis a pályázat vagy nem az ifjúsági szektor bevonásával valósul meg vagy az eredmények nem ott hasznosulnának.

A jobb minőségű pályázatok jellemzően nagyobb, tapasztaltabb ifjúsági vagy képzési-oktatási profilú szervezetektől érkeznek, amelyek kevés kapcsolódási ponttal rendelkeznek az üzleti vagy az állami szféra szereplőihez, így a valós szektorköziség kevéssé tud érvényesülni a projektjeikben. Az oktatási szektorok közötti együttműködésre törekvés ezzel szemben egyre több projekttervben jelenik meg, ami mindenképp üdvözlendő tendencia.

A támogatások 2019-ben is főleg Budapesten és annak környékén működő szervezeteknél összpontosultak, a kiosztott támogatás közel 80%-a közép-magyarországi régióban működő szervezetek projektjeinek megvalósítását segíti.

II.4.3 Nemzetközi együttműködések az ifjúságügy területén

A nemzetközi együttműködési tevékenységek (TCA és NET) az ifjúsági területen működő nemzeti irodák hálózatnának szervezésében valósulnak meg. Elsődleges céljuk az Erasmus+ ifjúsági céljainak és prioritásainak jobb megismertetésén keresztül a benyújtott projektek minőségének javítása, a részt vevő szakemberek kompetenciáinak, valamint az őket delegáló szervezetek kapacitásainak fejlesztése, továbbá az Erasmus+ programnak az ifjúsági területre és a résztvevőkre gyakorolt hatásainak kutatása – elemzése.

2019. január 1. és december 31. között ifjúsági területen összesen **102 nemzetközi együttműködési tevékenység** (TCA/NET) valósult meg, melyek közül **7 Magyarországon**, az Erasmus+ ifjúsági csoport koordinációjában került megrendezésre. Egész évben összesen **229 résztvevő szakember** nemzetközi tapasztalatszerzését és kompetenciafejlesztését támogatttuk küldő TCA/NET projekteken keresztül.

<u>Küldő TCA/NET projektek</u>

A küldő projektek esetében az Erasmus+ ifjúsági csoport társszervezőként a magyar résztvevők kiválasztását, valamint sok esetben a projekt szakmai tartalommal való megtöltését végezte.

A Magyarországon meghirdetett küldő projektekre 530-an jelentkeztek, tevékenységenként jellemzően 2-4 magyar szakember kaphatott támogatást. A projektek közül - hasonlóan a tavalyi évhez - az alábbi 3 témakörre fókuszáló tevékenységekre jelentkeztek a legtöbben:

- nemformális tanulás megismerése és elismertetése,
- idegen nyelvi támogatás
- az Erasmus+ program ifjúsági projektjeinek minőségfejlesztése.

Fogadó TCA/NET projektek

A hazai rendezésű projektek jellemzően a Budapesi Európai Ifjúsági Központ (BEIK) közreműködésével valósultak meg. A **magyar koordinációjú TCA eseményekre** 2019-ben több, mint **1200 fő jelentkezett**, melyek közül **172 részvétele kaphatott támogatást**. A fogadó tevékenységek témái jellemzően továbbra is az inklúzív ifjúsági munka és a program fejlesztéséhez, új szervezetek / szereplők bevonásához, valamint a szervezetek kapacitásainak fejlesztéséhez kapcsolódtak.

A 2019-ben megvalósult jelentősebb képzések / találkozók az alábbiak voltak:

- ***BiTriMulti – Multilateral Training Course for Newcomers in Youth Exchanges***

A képzés a SALTO-Youth Training and Cooperation forrásközpont koordinálásában, a magyar nemzeti iroda szervezésében valósult meg 2 képző közreműködésével, 24 fő részvételével Budapesten. A projekt fő célja, hogy a nemzetközi ifjúsági cserék szervezésének menetét megismerhessék olyan fiatalokkal foglalkozó szervezetek képviselői, akik még nem szereztek ebben tapasztalatot. A képzés során egy szimulációs gyakorlaton keresztül vezették végig a résztvevőket ezen a folyamaton, aminek a végén visszajelzést is kaptak a szimulációban megalakult partnerségek a projektekre.

- ***Dialogue - English Language Training Course for Youth Mobiltiy***

Az angol nyelvi képzés ötlete a Visegrádi 4-ek országai között született több mint 10 évvel ezelőtt. Korábban a szlovák iroda fogadta a projektet, amire több magyar résztvevőt támogattunk, ebben az évben pedig úgy döntöttünk, hogy a partnerek igényeire válaszolva a nyelvi kompetenciafejlesztés kiemelt szerepet kap a fogadó TCA tevékenységeken belül. Az ifjúsági területen sok olyan jelzést kaptunk, hogy fiatalok, ill. szakemberek részvétele több esetben azért nem tud megvalósulni az Erasmus+ projektekben, mert az idegen nyelvtudásuk nem elégséges. Ezért a képzés fő célja voltak a nyelvi akadályok leküzdése, ill. a résztvevők motiválása E+ projektekben való részvételre. A V4-es országokon kívül a keleti partnerség országaiból is többen vettek részt. A résztvevők a projektmenedzsment különböző lépésein keresztül sajátították el a kommunikációs helyzetekben a szükséges szókincset. Összesen 24 fő vett részt a képzésen, közülük már többen jelezték a nemzeti iroda felé, hogy pályázatot nyújtanak be az Erasmus+ programon belül.

- **What Could Go Wrong? How to Deal With Meestaeks in Erasmus+ projects**

A képzés az egyik 'Training of Trainers' TCA projekt magyar résztvevőjének ötletén és a pályázati munkatársak több éve felhalmozott visszajelzésein alapszik. A fő célja az volt, hogy az Erasmus+ program pályázóit, az ifjúsági vezetőket és projektmenedzsereket abban segítse, hogy azonosítani tudják a projektek szervezése során előforduló leggyakoribb hibákat. A résztvevők a leggyakoribb hibaforrásokat megismerve a projektek megvalósítása során azokat már képesek lesznek megelőzni, ill. a már előfordult hibák esetében alternatív megoldásokat is tudnak majd alkalmazni. A képzés több különleges elemet is tartalmazott: a résztvevők a program előtt és után online segítséget kaptak a képzőktől, a végén egy cselekvési tervet készítettek, ill. a képzők online mentori segítséget is nyújtottak a résztvevőknek.

A képzés 5 napján végig haladtak a gyakran elkövetett hibákon a projektötlettől egészen a disszeminálásig. A hibákat különböző szemszögekből vizsgálták, például a pályázó, a résztvevő, a koordinátor vagy a nemzeti iroda szempontjából is. A tapasztalatokat értékelve mindezt visszafordították elméleti síkra, azaz, hogy mit jelentenek ezek a tanulási pontok egy-egy munkafázisra, munkakapcsolatra átültetve.

- **Nemzetközi kutatások az ifjúsági területen**

A TCA keretein belül az Erasmus+ ifjúsági csoport aktív részt vállal a nemzetközi RAY (Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action) kutatásban is, melynek célja az Erasmus+ ifjúsági programjaiban részt vevő fiatalok kompetencia fejlődésének mérése. Ehhez kapcsolódóan a

2015-ös évben 3 különböző hosszú távú kutatási projekt indult, melyek a nemzeti lekérdezések eredményeit nemzetközi szinten összegzik:

1. Általános kérdőív: a résztvevők profilját, motivációját és kompetenciáinak fejlődését mérik, összesen 35 nemzeti iroda részvételével (RAY MON)
2. Az Erasmus+ program ifjúsági területén belül megvalósult projektek hosszú távú hatásai az aktív társadalmi részvételre és állampolgárságra, 13 nemzeti iroda részvételével (RAY LTE)
3. Kutatási projekt a kompetencia- és kapacitásfejlesztésről az Erasmus+ ifjúsági fejezetéhez kapcsolódóan, 18 nemzeti iroda részvételével (RAY CAP)

Ezekből a kutatásokból 2018-ban kettő lezárult (LTE és CAP), amelyek jelenlegi eredményei az alábbi linken érhetőek el: https://www.researchyouth.eu/results-erasmus-youth-in-action

A két ún. 'special survey' helyén több új kutatási projekt indult, amelyekből kettőben a Tempus Közalapítvány Erasmus+ ifjúsági csoportja is részt vesz:

1. *RAY LEARN – Research project on organisational development and learning organisations in Erasmus+ Youth in Action*

A projekt az Erasmus+ programban résztvevő szervezetek tanulási folyamatait szeretné felmérni, arra kíváncsi, hogy a program hogyan segíti az egyes szervezetek munkáját hosszabb távon. A kutatás 2019-2023-ig tart majd.

2. *RAY INNO – Research project on the impact of Key Action 2: Cooperation for Innovation and the exchange of good practices*

A projekt a KA2-es projektek szerepét és hosszú távú hatását szeretné felmérni. A kutatás 2019-2021-ig tart majd.

II.4.4 Ifjúsági párbeszéd projektek

Az Erasmus+ programban a KA3 pályázati kategória keretében nyílik mód az olyan projektek támogatására, melyek célja a demokratikus közéletben való aktív részvételre ösztönözni a fiatalokat.

Ifjúsági párbeszédnek nevezzük a fiatalok és az ifjúsági szakpolitikai döntéshozók között folytatott egyeztetéseket, amelyek célja a politikai döntéshozatal szempontjából hasznos eredmények elérése. A párbeszéd részeként a fiatalok egymással, valamint a politikai döntéshozók, az ifjúsági szakértők és az ifjúságügyért felelős hatóságok képviselői körében előre megállapított témákat vitatnak meg.

A Szakpolitikai reformok – Fiatalok és döntéshozók találkozói kategóriában **2019-ben összesen 13 pályázat érkezett**, **támogatást 8 pályázat kapott** összesen **159.427 euró értékben**. Ez az előző évhez hasonló **62%-os támogatási arányt** jelent, ami a csökkenő pályázatszámból fakad. A támogatott pályázatok között egy nemzetközi projekt sem szerepel, az összes projekt hazai szinten valósul meg.

Érdekesség, hogy a tavalyi évhez hasonlóan a támogatások idén is jelentősen megoszlanak a régiók között. A legsikeresebb régió a tavalyi nyugat-dunántúli régióval szemben idén a dél-alföldi volt: ebből a régióból érkezett a pályázatok fele, és a támogatási összegek 60%-a a régióban működő szervezetek tevékenységeit támogatja.

A 3. pályázati kategóriához kapcsolódóan a nemzeti iroda továbbra is részt vesz az Uniós Ifjúsági Párbeszéd Nemzeti Munkacsoport munkájában, melynek feladata a magyar fiatalok és ifjúságszakmai szereplők részvételének segítése az uniós ifjúsági párbeszéd hazai és európai szintű mechanizmusában.

II.4.5 Díjazott projektek

A legjobb projektek elismerésére irányuló nívódíj háttere megegyezik a már fentebb leírtakkal.

Erasmus+ Nívódíj

Pályázattípus: Mobilitási projektek az ifjúsági területen

Nívódíj elismerésben részesült:	**Együttható Közösségépítő Egyesület**
A projekt címe:	*Let it be vol. 2 - Shared Wisdom*
További információk a projektről:	http://egyutthato.eu/projektek/Let-it-be-2---Shared-Wisdom
Projekt bemutatása:	A pályázó szervezet ifjúságsegítéssel foglalkozik és már több sikeres programot lebonyolított az Erasmus+ Program keretén belül. A jelen projekt egy tizenegy napos képzésből állt, amelyen kilenc országból vettek részt ifjúságsegítők, országonként 2-2 fővel (Magyarország – innen 5 fő vett részt a programban -, Bulgária, Csehország, Görögország, Olaszország, Macedónia, Hollandia, Lengyelország és Románia). A képzés célja az ifjúsági munka fejlesztése volt, a képzők és ifjúsági szakemberek személyiség- és képességfejlesztésén keresztül. Konkrétan, hogy felkészítse őket a nemzetközi ifjúsági projektek során szerzett tudás és készségek elsajátításának tudatosítására a résztvevőkben. A képzés témája a peer szupervízió módszertanának megismertetése volt. A képzés három elemre épült: nyitott workshopok vezetése és résztvevőként való értékelése, csoportos szupervízió, reflexiós csoportok. A tréning során hangsúlyosak voltak a nemformális elemek, amelyek lehetőséget adtak a résztvevők aktív bevonására, releváns tématerületek közös feldolgozásával támogatták a tanulási folyamatokat. A résztvevők számára szükség esetén személyre szabott támogatást biztosítottak. A projekt tudatosan tervezett és alaposan dokumentált; kipróbált partnerségben valósult meg a szervezetek szoros együttműködésében. A tevékenység a pályázó szervezetek korábban közösen megvalósított projektjeiből nőtte ki magát, ezáltal valós helyzetekre és igényekre reflektált, a projekt eredményei, tapasztalatai pedig beépíthetők a helyi ifjúsági munkába. A tevékenységek és a résztvevők visszajelzései alapján a tervezett tanulási célok megvalósultak, így az önreflexió és szupervízió kapcsán azonnal alkalmazható új módszereket tanultak, amelyeket jövőben a munkájuk során alkalmazni fognak. Emellett pedig kompetenciafejlődésük is tetten érhető, amely szintén támogatja jövőbeli munkájukat, ezáltal is biztosítva a projekt fenntarthatóságát. A projekt eredményének tekinthető, hogy a magyar és holland szervezetben a csoportos peer szupervízió módszer rendszeres használata bevezetésre került és a többi szervezetnek is eszköztárává vált. A projekt eredményeit gazdagon dokumentálták, melyek között elérhetők kvalitatív/kvantitatív értékelések, az utánkövetési

	tevékenységek dokumentációja, videó- és fotódokumentáció, narratív napi beszámoló, kiadvány, valamint egy disszeminációs lista. A lista rengeteg webhivatkozást tartalmaz a magyar fél és a partnerek által közzétett tartalmakról: szervezeti honlapok, Facebook-oldal – amelyen promóciós videó és a projekt fő kimenetelének tartott, a program során feldolgozott esetekből összeállított angol nyelvű digitális kiadvány is található, valamint Youtube- és Twitter-oldalak. Az esettanulmány széles körben terjeszthető, így nemzetközi hatást is generál. Ezen túlmenően mind a résztvevők, mind pedig a szervezetek hivatottak arra, hogy multiplikátorokként tovább terjesszék a projekt eredményeit: a megszerzett tudást és módszert átadták munkatársaiknak, a szakmabelieknek. A disszeminációs tevékenységek változatosak voltak: beszélgetések, workshopok, találkozók, munkahelyen történt tapasztalat-megosztás és módszer-átadás, képzés, cserkészek rendezvényén történt bemutatás, a partnerszervezet önkénteseinek tartott beszámoló. Ezek eredményeképpen az ifjúsági munka minősége tovább javulhat. Magas szakmai színvonalon előkészített és megvalósított, kiválóan dokumentált projekt, amelyet a résztvevők nagyon sikeresnek értékeltek, és amely elérte a meghatározott célt. A projekt innovatív megközelítést alkalmaz az ifjúsági munka fejlesztésére. A képzésen szerzett tapasztalatokat, új módszereket a résztvevők használni kívánják a jövőben. A partnerség további együttműködése várható, amelyben nem csak a projekt témáját tervezik tovább vinni, de új tématerületeket is meghatároztak, amelyek mentén közös tevékenységeket terveznek, így a projekt fenntarthatóságára is garanciát adnak.

Pályázattípus: KA3 Strukturált párbeszéd projektek

Nívódíj elismerésben részesült:	**Bagázs Közhasznú Egyesület**
A projekt címe:	*Párbeszéd a Roma Nőkért*
További információk a projektről:	https://bagazs.org/szakmai-anyagaink/
Projekt bemutatása:	A Bagázs Közhasznú Egyesület két romatelepen végez közösségfejlesztést, emellett társadalmi érzékenyítést. Több sikeres projektet is megvalósított már. Jelen projektjük témája a fiatal roma nők (elsősorban a dányi romatelepen élő nők) helyzete volt, az ezzel kapcsolatos közpolitikai kérdéseket a strukturált párbeszéd módszerével, önkéntesek bevonásával dolgozták fel. A 14 hónapos, mintegy 1171 résztvevővel megvalósított program célja az volt, hogy a roma nőkkel kapcsolatos szakpolitikai kérdések jelenjenek meg a helyi és az országos politikában egyaránt. Ezen felül helyi szinten is változást kívántak elérni, az is cél volt, hogy a helyi intézmények,

	döntéshozók és a dányi romatelepen élő nők között induljon meg a párbeszéd, illetőleg a roma nők érdekérvényesítése kapcsán változást érjenek el. A „Párbeszéd a Roma Nőkért” projekt céljai az ifjúsági területen mind a strukturált párbeszéd, mind európai és hazai ifjúságpolitikai prioritások szempontjából erős relevanciával bírnak, javítva egy nehezen elérhető társadalmi csoport – telepen élő fiatal roma nők – alacsony döntési lehetőségein saját életükben, közösségükben és települési szinten egyaránt. A téma feldolgozása céljából sokféle tevékenységet valósítottak meg: a dányi romatelepen készített narratív interjúk, képzések, terepnapok, esetmegbeszélő alkalmak, kerekasztal-beszélgetések, információs napok, melyek során nagy szerepet kaptak a különféle nemformális pedagógiai módszertani elemek. A narratív interjúk felvétele után a résztvevők maguk határozták meg legfontosabb témaként és fennálló problémaként a drogfogyasztást, a dizájnerdrogok használatát a romatelepen. A projekt során a résztvevők komfortérzetére, biztonságára, a romatelepen élő nőkre vonatkozó hagyományokra egyaránt ügyeltek a szervezők. A megvalósított tevékenységek hozzájárultak a projekt céljainak eléréséhez, hiszen a célcsoport igényei mentén, alapos előkészületeket követően jöttek létre a párbeszéd alkalmak közösségi és települési szinten is, valamint megvalósult a széles körű érdeklődéssel övezett záróesemény is. A projekt eredményei nagyon tanulságosak, kiválóan tükrözik a meglévő nehézségeket és az arra adható válaszokat a célcsoportot képező roma és nem roma fiatalok és döntési helyzetben lévő partnereik esetében. Módszertana és szemlélete, miszerint alulról jövő önszerveződő csoportokként is lehetséges eredményeket elérni felsőbb szinteken is, valamint a döntéshozók szempontjából levont tanulsága, hogy ahelyett, hogy segítség nélkül, magukra hagyatottan próbálják megoldani a mélyszegénység problémáját, kifizetődőbb szövetségeseket keresni, sok hasonló helyzetben lévő település és lakói számára jelenthet követendő példát. A felkészülés és a helyi vitaesemények a visszajelzések alapján nagyban hozzájárultak a fiatal roma nők és a fiatal önkéntesek készségeinek fejlődéséhez, elsősorban önismeret és önbizalom, továbbá vitakultúra terén. A romatelepen élő nők számára világossá vált, hogy tudnak tenni helyzetük javítása érdekében azáltal, hogy hallatják a hangjukat, önszerveződő csoportokat hoznak létre. A település szereplői közül bevont döntéshozók pedig arról számoltak be, hogy javult az együttműködés az érintettek és közöttük, a projektnek köszönhetően képesek lettek beszélni a problémákról és szövetségesekre leltek a női csoportban az addig kilátástalannak tűnő helyzet kezelésében. Közvetlen hatás tekintetében megállapítható, hogy a projekt egy olyan első alkalmat teremtett Dányon a közös gondolkodásra roma és nem roma fiatalok, valamint a bevont döntéshozók között, ami alapot teremt az esetleges további együttműködéshez. Szélesebb körű hatásként értékelhető, hogy a módszer segítségével szerveződő közösségi aktivitás és összefogás a drogprobléma megoldására más települések számára is példaértékűvé vált. A pályázó több

	megkeresést is kapott hasonló problémával küzdő településektől, akik a projektet látva felbátorodtak és támogatókat keresnek, illetőleg a projekt lezárulta után is tovább folynak az egyeztetések helyben, illetve az állami intézményekkel a probléma megoldására. A projekt eredményeinek fenntarthatóságát támasztaja alá, hogy a pályázó bekapcsolódott a drogpolitikai szakmai diskurzusba, nagy hangsúlyt fektetve a szegregátumokban jelen lévő dizájner problémára. Az eredmények megjelenítése nagyobbrészt a zárórendezvényre koncentrálódott, amit intenzív média figyelem övezett. További eredmény, hogy a zárókonferencia kapcsán két szakmai cikk is született, amelyek bekerültek Szécsi Judit tanulmánykötetébe (munkacíme: „Pszichoaktív szerhasználat a peremhelyzetben élők körében – a társadalmi dimenziók meghatározottsága a szenvedélyszerek használatában”). (a tanulmánykötet még nem jelent meg) Összességében elmondható, hogy a pályázó egy kiemelkedő minőségben, magas szakmai színvonalon előkészített és megvalósított projektet valósított meg, amely napjaink kiemelten fontos témájára és társadalmi problémájára fókuszál, keres megoldást. A várt eredmények tekintetében a pályázat nem csak sikeresen zárult, hanem kiterjedtebb hatást is elért, mint azt a pályázó eredetileg remélte.

II. 5 Felsőoktatás

II.5.1 Mobilitás

- **<u>Erasmus+ Programországok közötti mobilitás</u>**

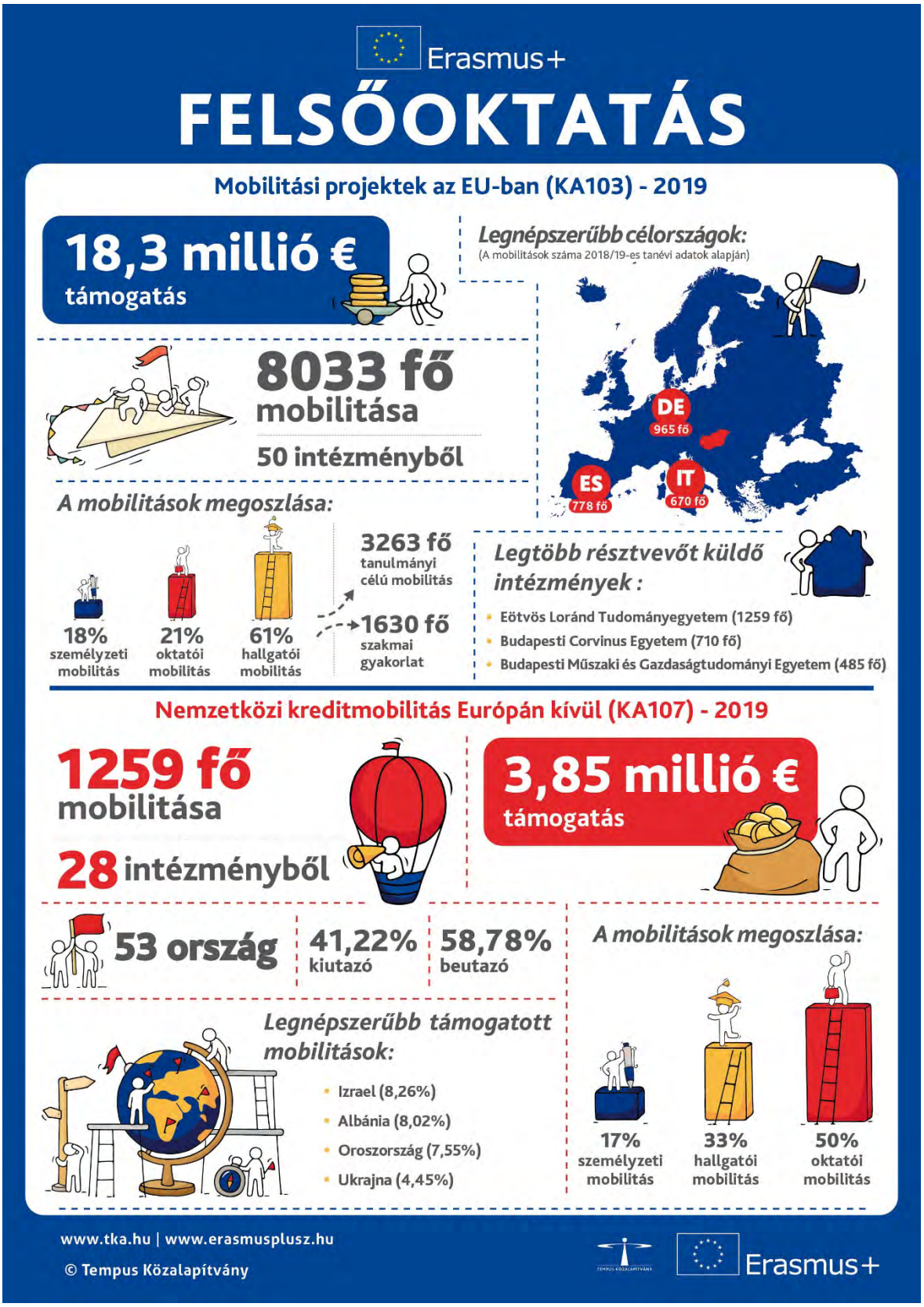

Felsőoktatási intézmények esetében az Erasmus+ programban való részvétel alapfeltétele az, hogy az intézmény rendelkezzen Erasmus Felsőoktatási Chartával. **Magyarországon jelenleg 54 Erasmus Felsőoktatási Chartával rendelkező felsőoktatási intézmény van.**

Az Erasmus+ program **2019-es pályázati felhívása keretében 50 intézmény** részesült támogatásban a klasszikus, 34 Erasmus+ programország (azaz az Európai Unió tagállamai, vagy Izland, Liechtenstein, Macedónia, Norvégia, Szerbia, Törökország) között működő mobilitási program keretében. A 2018-as pályázati felhívás keretében megvalósuló projektek egy része 16 hónapos futamidejű volt, azaz 2019. szeptember 30-án zárultak, azonban 26 intézmény meghosszabbította projektjét 24 hónaposra, így ezen projektek még folyamatban vannak, egy részük 2020. május 30-án fejeződik be, egy részük viszont (az Európai Bizottság döntése alapján, a koronavírus miatt kialakult helyzet miatt) további hosszabbítást kérvényezhetett, és 2021. január 31-én fejezi be projektjét.

Ha a megvalósult mobilitásokat vesszük figyelembe, a legfrissebb statisztikai adatok alapján a **2018-as intézményi projektek keretében 4287 hallgató vett részt Erasmus+ mobilitásban**, melyből **2875 mobilitás tanulmányi célú** mobilitás, **1412 pedig szakmai gyakorlat** volt. Hallgatói mobilitások esetén a legnépszerűbb célországok Németország, Spanyolország és Olaszország voltak. A hallgatói mobilitásokon túl összesen **3050 felsőoktatási oktatási és képzési célú munkatársi mobilitás** valósult meg.

Az Erasmus+ programban 2014-től kezdve a program keretében a kiutazó hallgatók **szociális alapon kiegészítő támogatást** igényelhetnek. A kiegészítő támogatás célja egyenlőbb esélyt nyújtani a felsőoktatási mobilitás területén is a kiutazók számára az Erasmus+ programban. A 2017-es felhívástól kezdve mind a részképzésben részt vevő, mind a szakmai gyakorlatos hallgatók pályázhatnak erre a kiegészítő támogatási formára, melynek összege havi 200 euró résztanulmányok esetén és havi 100 euró szakmai gyakorlat esetén.

A **2018-as pályázati felhíváshoz kapcsolódóan** a Tempus Közalapítvány **712 hallgató** részére biztosított Erasmus+ szociális kiegészítő támogatást, ami a mobilitásban részt vevő hallgatóknak közel **17 %-át** jelenti.

A Tempus Közalapítvány az Erasmus+ programban kiemelt figyelmet fordít a **fogyatékkal élő vagy tartósan beteg hallgatók és személyzet kiegészítő anyagi támogatására**, ösztönözve így részvételüket a programban. A **2018-as pályázati felhíváshoz** kapcsolódóan **40 fő** részére ítélte meg a Kuratórium a kiegészítő támogatást, összesen **16 419,94 euró** értékben.

A jelenleg még folyamatban lévő 2018-as projektek során a tanulmányi célú mobilitásra kiutazó hallgatók átlagosan **4,96 hónapot** töltöttek a partnerintézményben, havi átlagtámogatásuk **336 euró** volt. A szakmai gyakorlati mobilitások átlagosan **3,96 hónaposak** voltak, **495,61 euró** havi átlagtámogatással. Az oktatók és felsőoktatási munkatársak oktatási és képzési célú mobilitásainak átlagos hossza **5,34 nap**, az átlagos napi támogatásuk pedig **186,40** euró volt.

Hallgatói mobilitás esetén a megélhetési költségek alapján három kategóriára vannak osztva a programban részt vevő országok (alacsony, közepes és magas megélhetési költségű országok), ezen belül maximalizálva van a legdrágább országokban adható támogatás összege. A program szabályai és a Tempus Közalapítvány Kuratóriumának döntése alapján a **2018-as pályázati felhívástól kezdve emelkedett az ösztöndíjak mértéke,** így tanulmányi mobilitás esetén célországtól függően a korábbi 400/450/500 euró helyett **420/470/520** euró a havi ösztöndíj mértéke, szakmai gyakorlati mobilitás esetén pedig a korábbi 500/550/600 euró helyett **520/570/620** euró a havi ösztöndíj.

A mobilitásban résztvevők a kiutazást követően egyéni beszámoló keretében online kérdőívet töltenek ki. A 2018-as pályázati felhívásra vonatkozóan a 7386 jelenleg regisztrált kiutazóból a **6817 kitöltött kérdőív** alapján a kiutazók általános elégedettsége a megvalósult mobilitások kapcsán **96,3%.** A 2019-es pályázati felhívásra vonatkozóan a 4764 jelenleg regisztrált kiutazóból a 2389 kitöltött

kérdőív alapján a kiutazók általános elégedettsége a megvalósult mobilitások kapcsán 96,0%. (ezek nem végleges adatok).

Az Erasmus+ programban jelentősen megnövekedett a beutazó hallgatók száma. A **2019-es projektek** során további növekedést tapasztaltunk, összesen 4843 hallgató érkezett, közülük 4225 külföldi hallgató vett részt Magyarországon tanulmányi célú mobilitásban és további 618 fő szakmai gyakorlaton. Ezen felül összesen 996 beutazó oktatási és képzési célú személyzeti mobilitás valósult meg. (A 2019-es projektek még nem zárultak le.)

A 2019-es pályázati évre vonatkozóan a Tempus Közalapítvány Kuratóriuma a benyújtott pályázati igények alapján összesen **8033 kiutazó mobilitás** megvalósítását hagyta jóvá, melyből **4893 hallgatói** és **3140 munkatársi** mobilitás valósulhat meg. Erasmus+ szociális kiegészítő támogatást a 2019-es pályázati felhívás kapcsán 572 fő részére **484 450** euró értékben, illetve fogyatékkal élő vagy tartósan beteg hallgatók és személyzet kiegészítő támogatását 48 fő részére összesen **30 889,50** euró értékben ítélt meg a TKA Kuratóriuma.

- **Erasmus+ Nemzetközi kreditmobilitás**

Az Európán kívüli mobilitások megvalósítására 2015-től van lehetőség az Erasmus+ program nemzetközi kreditmobilitás pályázattípus keretén belül. Pályázható mobilitási tevékenységek: hallgatói tanulmányi mobilitás, hallgatói szakmai gyakorlat (2018-tól), oktatási és képzési célú személyzeti mobilitás. Mind a kimenő, mind a bejövő mobilitásokat az Erasmus+ programországbeli, Erasmus Felsőoktatási Chartával rendelkező felsőoktatási intézmény pályázhatja meg.

Magyarország számára a **2018. évben rendelkezésre álló éves Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitási költségvetési keret 3 737 833,28 euró, míg a 2019. évben 4 138 877 euró** volt.

A 2018-as pályázati évben 25 intézmény részesült támogatásban, melyek keretében összesen 1198 fő mobilitása valósulhat meg. A legtöbb mobilitás Szerbiával (144), Izraellel (138), Oroszországgal (125), és Grúziával (74) valósulhat meg. A támogatott mobilitások 61%-a befelé irányuló, 39%-a pedig kimenő mobilitás. Az oktatói mobilitás aránya 48,66% (583 fő), a személyzeti mobilitás aránya 19,95% (239 fő), a hallgatói tanulmányi célú mobilitás aránya 30,47% (365 fő) és a hallgatói szakmai gyakorlat aránya 0,92 % (11 fő).

A **2019-es pályázati évben 28 intézmény** részesült támogatásban, melyek keretében összesen **1259 fő mobilitása** valósulhat meg. A legtöbb mobilitás Izraellel (104 fő), Albániával (101 fő), Oroszországgal (95 fő), és Ukrajnával (56 fő) valósulhat meg. A támogatott mobilitások 59%-a befelé irányuló, 41 %-a pedig kimenő mobilitás. Az oktatói mobilitás aránya 50,2% (632 fő), a személyzeti mobilitás aránya 17,39% (219 fő), a hallgatói tanulmányi célú mobilitás aránya 30,74% (387 fő) és a hallgatói szakmai gyakorlat aránya 1,67% (21 fő).

A 2018-as pályázati felhívás keretében megvalósuló 25 projekt közül 2 projekt 16 hónapos futamidejű volt, azaz 2019. szeptember 30-án zárult, a maradék 23 projektből, amelynek eredeti időtartama 26 hónapos volt, és 2020. július 30-án zárt volna, egy kivételével mindenki további hosszabbítást kérvényezett (az Európai Bizottság döntése alapján, a koronavírus miatt kialakult helyzet miatt), és 2021. július 31-én fejezi be a projektjét.

- **CEEPUS**

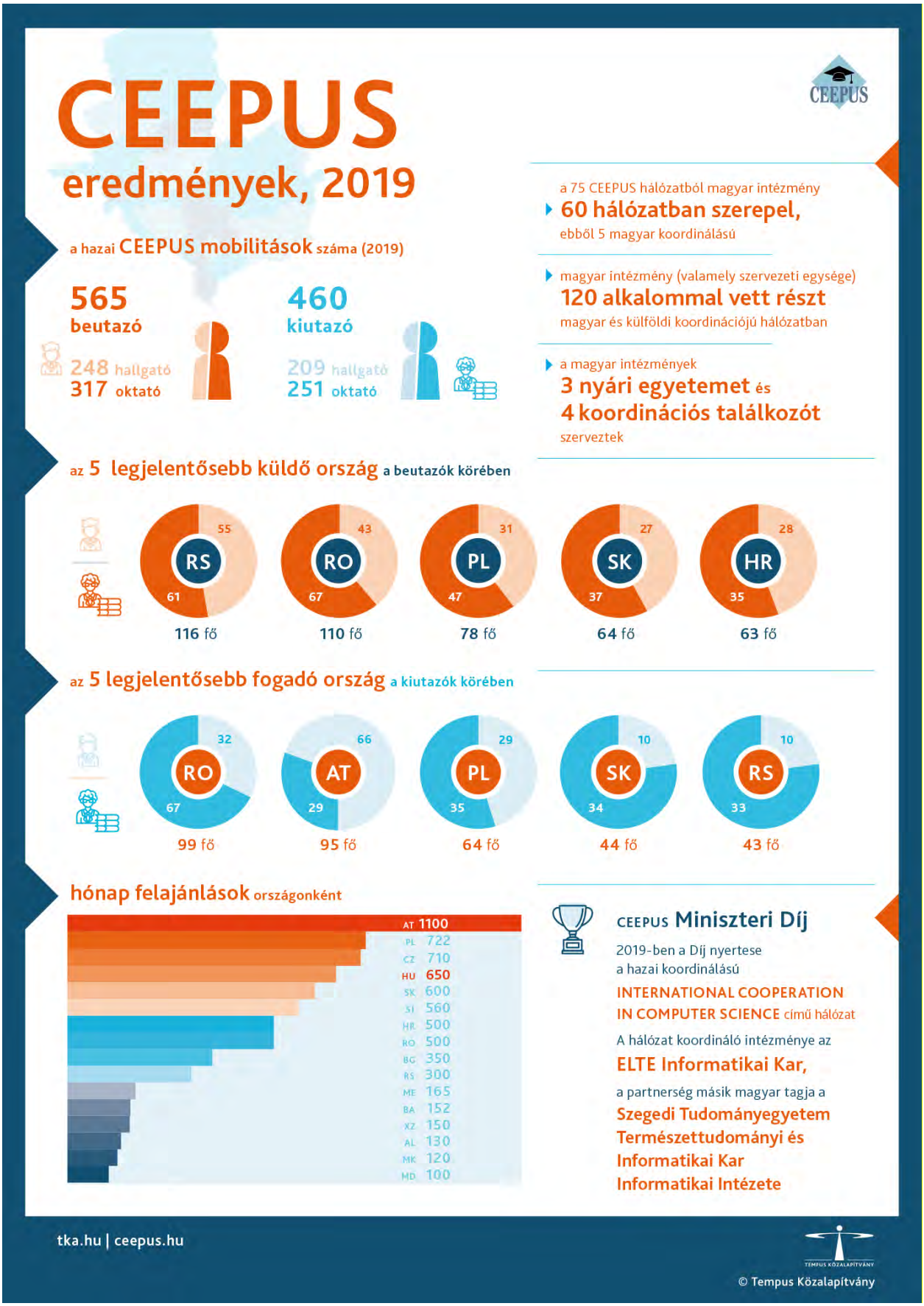
CEEPUS
eredmények, 2019
a hazai CEEPUS mobilitások száma (2019)
565 beutazó
248 hallgató
317 oktató
460 kiutazó
209 hallgató
251 oktató
a 75 CEEPUS hálózatból magyar intézmény
60 hálózatban szerepel,
ebből 5 magyar koordinálású
magyar intézmény (valamely szervezeti egysége)
120 alkalommal vett részt
magyar és külföldi koordinációjú hálózatban
a magyar intézmények
3 nyári egyetemet és
4 koordinációs találkozót
szerveztek
az 5 legjelentősebb küldő ország a beutazók körében
RS 55 61 116 fő
RO 43 67 110 fő
PL 31 47 78 fő
SK 27 37 64 fő
HR 28 35 63 fő
az 5 legjelentősebb fogadó ország a kiutazók körében
RO 32 67 99 fő
AT 66 29 95 fő
PL 29 35 64 fő
SK 10 34 44 fő
RS 10 33 43 fő
hónap felajánlások országonként
AT 1100
PL 722
CZ 710
HU 650
SK 600
SI 560
HR 500
RO 500
BG 350
RS 300
ME 165
BA 152
XZ 150
AL 130
MK 120
MD 100
CEEPUS Miniszteri Díj
2019-ben a Díj nyertese
a hazai koordinálású
INTERNATIONAL COOPERATION IN COMPUTER SCIENCE című hálózat
A hálózat koordináló intézménye az
ELTE Informatikai Kar,
a partnerség másik magyar tagja a
Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Informatikai Intézete
tka.hu | ceepus.hu
TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY
© Tempus Közalapítvány

A Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram (CEEPUS) célja, hogy támogassa hosszú távú szakmai együttműködések kialakulását a térségben, ezzel elősegítve a régió stratégiai szerepének erősödését. A program hiánypótló jellege miatt (regionális, szakmai hálózatok működése; határon túli együttműködések, Duna-régió, V4-es prioritások és nyugat-balkáni országokkal való együttműködés; könnyű és felhasználóbarát pályázati rendszer) évről évre növekszik a pályázói igény, a program egyre népszerűbb a térség felsőoktatási intézményei körében. Ezzel együtt egyre több hazai egyetemi és főiskolai kar, ill. tanszék kapcsolódik be a programba.

A jelenlegi CEEPUS III. programszakasz 2018-ig tartott, amelyet a CEEPUS Egyezmény értelmében további hét évre, 2025. április 30-ig automatikusan meghosszabbítottak. A tagországok illetékes minisztériumi képviselői 2019. december 3-án döntő többséggel megszavazták a program IV., 2025-ben kezdődő új szakaszának az előkészítését, amely biztosítja a kezdeményezés hosszú távú fennmaradását.

CEEPUS támogatást jelenleg Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Észak-Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia akkreditált felsőoktatási intézményeiben lehet felhasználni.

A 2018/2019-es tanévre összesen 101 pályázat érkezett a Központi CEEPUS Irodához, melyből 100 megfelelt a formai bírálaton. A bírálati folyamat során összesen **75 hálózatot** fogadtak el, Magyarország ezek közül **ötöt koordinált**, további **55-ben szerepelt partnerként**, összesen **120 alkalommal**[6] **vett részt magyar intézmény** valamely szervezeti egysége partnerként magyar vagy külföldi koordinációjú hálózatban. A nyertes magyar pályázók 3057 ösztöndíjhónapot igényeltek a beérkező hallgatók és oktatók számára, míg Magyarország a 2018/2019-es tanévre 650 hónap (70.000.000 Ft) támogatást ajánlott fel. A tanév folyamán összesen **24 intézményi CEEPUS támogatási szerződést** kötöttünk meg.

A program keretében a 2018/2019-es tanévben **3 speciális kurzust** (nyári egyetemet) és **4 koordinációs találkozót** szerveztek az intézmények, amelyek iránt egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható. Fontos még, hogy keretet biztosítunk a hálózaton kívüli, ún. freemover pályázatoknak is, ami jó lehetőség a program népszerűségének növelésére és további akadémiai kapcsolatok kiépítésére.

A programban részt vevő hazai felsőoktatási intézmények 2018/2019-ben minden korábbinál több, összesen 565 főt (248 fő hallgató + 317 fő oktató) fogadtak Magyarországon, míg szintén a megelőző évekhez képest több, összesen 460 fő (209 fő hallgató + 251 fő oktató) magyarországi pályázónak nyílt lehetősége, hogy ösztöndíjas időszakot töltsön más CEEPUS országban.

A **2019. évi CEEPUS Miniszteri Díj** nyertese a hazai koordinációjú International Cooperation in Computer Science című hálózat lett, amely a díj 18 éves története során harmadszor részesült a rangos elismerésben. Az együttműködést több mint húsz éve vezető Dr. Horváth Zoltán, az **ELTE Informatikai Kar** dékánja ezzel egyedülálló eredményt ért el, hiszen nem volt még arra példa, hogy egy hálózatvezető koordinátor háromszor is megkapja a kitüntetést. Magyarországról az ELTE mellett a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Informatikai Intézete tagja a partnerségnek.

[6] Egy hálózatban több magyar felsőoktatási intézmény is szerepelhet partnerként, ill. egy intézmény több hálózatnak is tagja lehet.

- **Államközi ösztöndíjak**

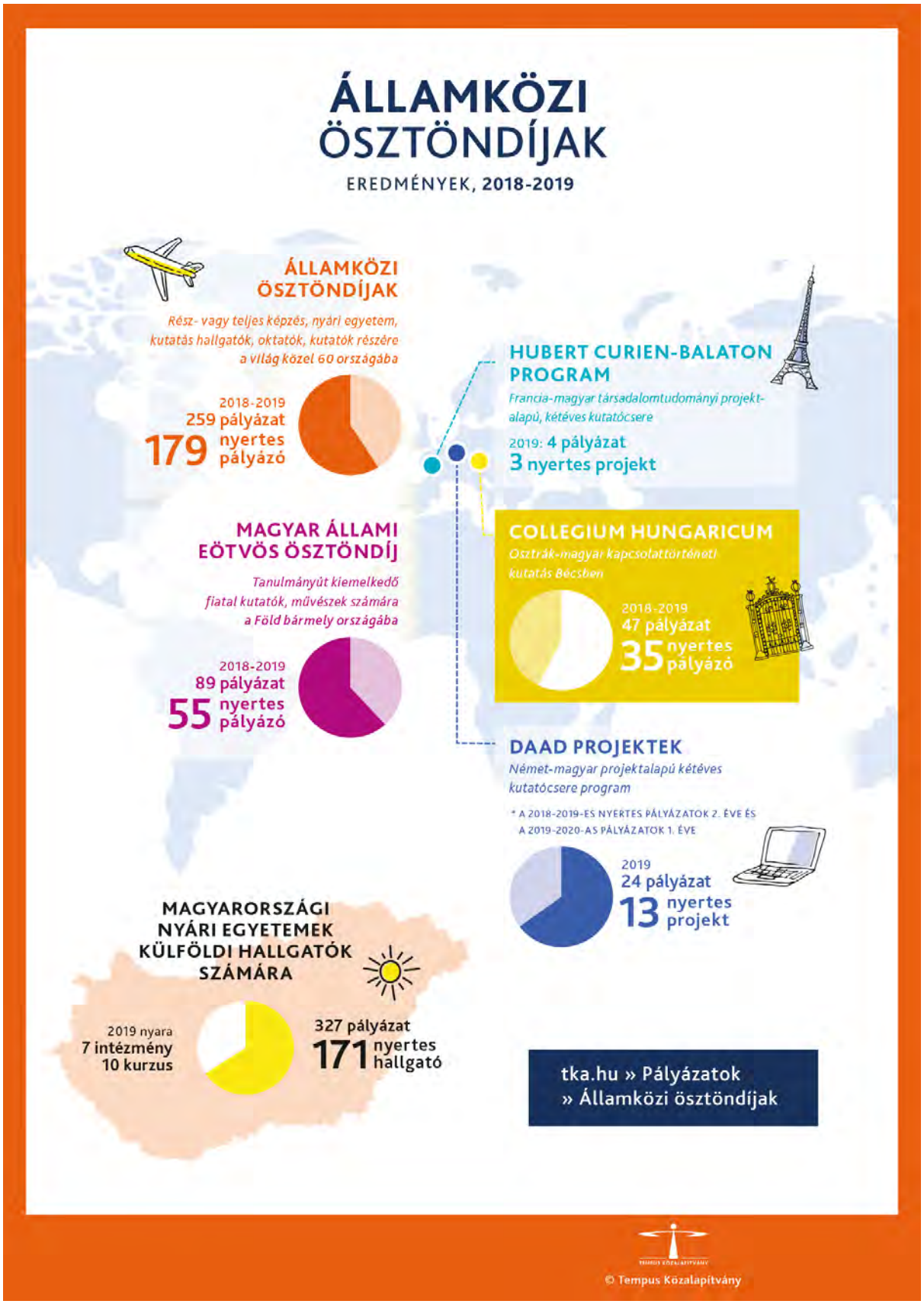

A Tempus Közalapítvány ún. államközi ösztöndíjas területének részét képezik a „klasszikus” államközi, az egyéb államközi, valamint a magyar állami ösztöndíjak.

A klasszikus értelemben vett államközi ösztöndíjak a magyar és egy másik állam kétoldalú megállapodásán alapuló egyéni mobilitások megvalósulását szolgálják felsőoktatási hallgatók, oktatók, illetve kutatók számára, rövidebb-hosszabb időtartamú tanulmányok és tanulmányutak céljából a másik fél országában: rész- vagy teljes képzésre, nyári egyetemi kurzusokra, illetve tanulmányutakra. A két fél e megállapodások keretében a saját pályáztatási folyamata során nyertesnek nyilvánított pályázóit jelöli a külföldi partner számára. A kétoldalú megállapodásokon felül a Magyar Állam külön is felajánl ösztöndíjakat külföldi állampolgárok számára, szintén a fent megjelölt négyféle ösztöndíj-típusra. Az államközi ösztöndíjas lehetőségek országtól és ösztöndíj-típustól függően különbözhetnek. Egyéb államközi ösztöndíj a DAAD és a Hubert Curien- Balaton program is, melyeket lejjebb részletezünk.
Magyar állami ösztöndíj a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj és a Collegium Hungaricum is, ezeket szintén lent részletezzük.

Államközi ösztöndíjak

A klasszikus államközi ösztöndíjakra szóló 2018-2019-es központi támogatási keret jelentős késéssel, az év eleje helyett 2018. vége felé érkezett meg, mely kihívásokat okozott az ösztöndíjak finanszírozásában.

Az államközi ösztöndíjakhoz kapcsolódó ki- és beutazói rész- és teljes képzéses, tanulmányutas és nyári egyetemi felhívásokat 2017 októberétől 2018 márciusáig több lépcsőben pályáztatta a Közalapítvány.

A 2018-2019-es államközi ösztöndíjas hallgatói és oktatói ill. tanulmányutas felhívásokra összesen 259 db pályázat érkezett be, melyből 84 db kiutazói és 95 db beutazói pályázat – összesen 179 db - valósult meg, összesen 75 930 077 forint értékben.

A pályáztató rendszer külső cég által üzemeltetett szerverének 2018. novemberi külső hacker támadás okozta összeomlása arra késztette a Közalapítványt, hogy elkezdje a rendszer újjáépítését, illetve megoldja a pályáztatás folytonosságát. Ezeket mind sikerült rendben megvalósítani, és a rendszer újjáépítése bő egy évvel később, 2020 tavaszán befejeződött. A Közalapítvány a 2019-2020-as tanév pályáztatását egy sürgősen kialakított – és sok leleményességet és nagyobb időráfordítást igénylő - módon oldotta meg.

A 2019. év a felügyelő hatóság személyében is hozott változást az államközi ösztöndíjak területén: a tevékenység felügyelete 2019. november 14-ével az Emberi Erőforrások Minisztériumától átkerült az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz.

Nyári egyetemek külföldi beutazó államközi ösztöndíjas hallgatók számára

A Debreceni Egyetem, az Eszterházy Károly Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete, a Pécsi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara, a Szegedi Tudományegyetem, valamint a Szent István Egyetem nyerte el a szervezés jogát a 2019. évi nyári egyetemi kurzusok szervezésére magyar mint idegen nyelv, hungarológiai és tematikus (nem nyelvi) képzések témakörben, külföldi résztvevők számára. A nyári egyetemi tanfolyamok csaknem mindegyike magyar nyelvi kurzus, kivételt képez a Kodály Intézet zenei témájú képzése, a Debreceni Nyári Egyetem Modern Hungary kurzusa, a Pécsi Tudományegyetem Kulturális örökség kurzusa, valamint a Szent István Egyetem Fenntartható városfejlesztés a budapesti régióban c. kurzusa. 2019 januárjában jelent meg a felhívás külföldi hallgatók számára, ami tartalmazta a választható nyári egyetemi kurzusok listáját. A pályázati határidő

március 14-e volt. A korábbi évekkel ellentétben az online pályázati rendszert ért külső hacker támadás miatt ebben az évben új formában történt a pályáztatás, mely nagyobb odafigyelést és precizitást igényelt, ráadásul rekordszámú pályázat érkezett.

A 2019. évi nyári egyetemi kurzusok szervezésére a 8 intézmény összesen 14 kurzus indítására nyújtott be pályázatot. A Tempus Közalapítvány minden nyertes szervező intézménnyel támogatási szerződést kötött. A Szent István Egyetem a kurzusukra jelentkezők alacsony száma miatt visszalépett a kurzus megvalósításától.

327 külföldi hallgató pályázott, a rendelkezésre álló 44 881 792 forintos költségvetésből 171 fő kaphatott támogatást.

Az elszámolásra a Tempus Közalapítvány részére benyújtott szakmai és pénzügyi beszámoló alapján a kurzusok végét követően került sor.

A 2020-as nyári egyetemek szervezésére a Közalapítvány 2019. szeptember végén tette közzé a pályázati felhívást a kurzusszervező intézmények számára, november 4-i határidővel. 9 intézmény összesen 13 kurzus indítására nyújtott be pályázatot.

DAAD Projektek

A projekt alapú kutatócsere program elindításáról 1997-ben döntött a Balassi Intézet Magyar Ösztöndíj Bizottság (MÖB) és a Német Felsőoktatási Csereszolgálat (Deutscher Akademischer Austausch Dienst, DAAD). A program célja a tudományos együttműködés elősegítése magyar és német felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek kutatócsoportjai között, amelyek egy pontos tudományos kutatási terven dolgoznak. A program a kutatók mobilitását támogatja.

A kutatócsoportokat magyar részről a TKA, német részről a DAAD támogatja legfeljebb 2 éven át. A 2019-2020-as évre szóló pályázati felhívást a Tempus Közalapítvány 2018 májusában tette közzé június 29-i határidővel. A felhívásra 15 db pályázat érkezett, amelyből mindegyik megfelelt a formai követelményeknek, ebből 9 db pályázat nyert támogatást a 2019-es évre 6 741 000 Ft értékben. Időközben az egyik projekt visszalépett a megvalósítástól, így összesen 4 378 000 Ft összegben valósultak meg a projektek az első, 2019-es évben. A 2018-2019-es időszakra pályázott 5 projektből 5 pályázat nyert a második, 2019-es évre és 3 279 000 Ft értékben kapott támogatást. Azonban összesen csak 1 874 000 Ft összegben valósultak meg a 2019-es második évben projektek, a megvalósítás nem sikerült maradéktalanul.

A DAAD Projektek tekintetében naptári évre adjuk a támogatásokat, attól függően, hogy a pályázó 1 vagy 2 évre igényelte-e a támogatást. Az első év végén részbeszámolót kell benyújtania, és ha azt a szakértő elfogadja, akkor a második évre is folytatódik a támogatás.

Collegium Hungaricum

A Collegium Hungaricum program az osztrák-magyar kapcsolattörténet egyetemi diplomával rendelkező kutatóknak kínál lehetőséget a bécsi Collegium Hungaricumban folytatandó kutatásokra. Az ösztöndíjprogram célja általános elméleti, valamint forrásfeltáró, illetve forrásfeldolgozó kutatások végzése - a közös közép-európai múlt, illetve az osztrák-magyar kapcsolattörténet terén.
A 2017. december 20-i határidőre 47 érvényes pályázat érkezett be, melyből 26 pályázat nyert el támogatást 7 200 000 Ft értékben. Rendkívüli forrásnak köszönhetően 9 fő tartaléklistára került pályázó kapott támogatott státuszt, így összesen 9 900 000 Ft értékben valósulhatott meg kutatóút.

Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj

Az ösztöndíj felsőfokú diplomával vagy doktori fokozattal rendelkező fiatal, kiemelkedő tehetségek külföldi kutatómunkáját teszi lehetővé. Pályázni bármely tudományterületen és tudományágban lehet predoktori, illetve posztdoktori kategóriában a világ bármely országába. Az ösztöndíj teljes időtartama, amely 3-8 hónap lehet, kizárólag külföldi kutatóhelyen, alkotóműhelyben tölthető el.

A 2017. november 13-i pályázati határidejű, 2018-2019-as évre szóló pályázati felhívás során a Tempus Közalapítványhoz beadott pályázatok közül 81 pályázat bizonyult formailag megfelelőnek, és 8 pályázat formai hibásnak. A Tempus Közalapítvány Kuratóriumának döntése értelmében 35 fő nyert el támogatást, tartaléklistára 34 fő került. A tartaléklistás pályázatok közül a további felszabaduló forrásnak köszönhetően további 20 fő kapott támogatást. Így összesen 55 fő valósíthatta meg kutatását 118 959 000 Ft értékben.

Hubert Curien- Balaton Program

A Hubert Curien-Balaton Program keretében magyarországi felsőoktatási intézmények tanszékeinek, intézeteinek, kutatócsoportjainak, valamint kutatóintézetek jelentkezését fogadjuk, akik francia partnerükkel közös együttműködést kívánnak megvalósítani. A program célja kiemelkedő kétoldalú kutatási projektek létrehozása. Előnyt élveznek az új együttműködések, valamint a fiatal kutatók és doktoranduszok közreműködésével megvalósuló projektek. A támogatás maximálisan elnyerhető összege a magyar partner részére projektenként évi 500 000 Ft, a két évre összesen 1 000 000 Ft. A projekt első évét követően a pályázó köteles beszámolót benyújtani, amelynek elfogadása esetén a második évi támogatás automatikusan jár a pályázó részére.

A TKA a 2019-es évben 3 pályázat támogatását folyósította. A 2018-2019-es évre vonatkozó pályázatok közül az egyik projekt második évére 500 000 Ft-ot utaltunk; egy másik projekt esetében – rendhagyó módon - egy összegben 2 évi, azaz 1 000 000 Ft támogatást folyósítottunk. A harmadik, 2018-ban a 2019-2020-as évekre támogatást nyert projekt számára 500 000 Ft-ot utaltunk ki.

A 2020-ra és 2021-re szóló, 2019. június 26-i határidővel meghirdetett felhívásra 5 pályázat érkezett be, ezek közül a magyar és a francia fél (ITM- NKFIH -Francia Külügyminisztérium és Felsőoktatási, Kutatási és Innovációs Minisztérium - TKA) által legjobbnak ítélt 2 pályázat nyert támogatást a 2019. október 21-én Párizsban tartott közös értékelő bizottsági ülés döntése nyomán.

- **Campus Mundi**

A Tempus Közalapítvány 2015 decemberében nyújtotta be az EMMI felé a Campus Mundi kiemelt projekt pályázatát és Megvalósíthatósági tanulmányát. A projekt célja egyrészt a hazai felsőoktatás versenyképességének növelése, minőségének javítása, nemzetközi elismertségének és nemzetközi hallgatóvonzó képességének növelése; másrészt a hallgatói mobilitás támogatása a meglévő mobilitási programok közötti szinergiák kiaknázásával, a végzett hallgatók kompetenciáinak és munkaerőpiaci foglalkoztathatóságának növelése, különös tekintettel az önerőből nemzetközi mobilitásra nem képes tehetséges, hátrányos helyzetű hallgatók tapasztalatszerzésére. A projekt a 2009-ben kiadott Leuveni nyilatkozat célkitűzéseinek elérését is támogatja: ösztöndíjai által hozzájárul a nemzetközi tapasztalattal rendelkező felsőoktatási hallgatók arányának növeléséhez (a cél: 2020-ig a végzett hallgatók 20%-a rendelkezzen nemzetközi tapasztalattal).

Az EMMI jóváhagyásával az EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 számú Campus Mundi kiválósági projekt 2016. elején indult. A pályázati felhívást a program szabályai mentén, a többi mobilitási pályázati programmal összehangolva terveztük meg. A pályázati felhívások tervezetét egyeztettük az EMMI-vel. A hallgatók számára a mobilitási ösztöndíjakra vonatkozó pályázati felhívásokat először 2016. január 27-én tettük közzé külföldi részképzésre, szakmai gyakorlatra és rövid távú tanulmányutak megvalósítására. A pályázati felhívások tartalmazzák a bírálati szempontrendszert is, ezzel biztosítható a pályázatok bírálatának átláthatósága. A hátrányos helyzetű hallgatók minél nagyobb arányú bevonása érdekében részképzés és szakmai gyakorlat esetén a szociálisan rászoruló és a tartósan beteg vagy fogyatékkal élő hallgatók kiegészítő támogatást is igényelhetnek.

A hat éves projekt egyéni pályáztatását on-line felületen végezzük: a hallgatók a www.scholarship.hu pályázati felületen jelentkezhettek, ahol a Campus Mundi pályázathoz egy új felületet készítettünk. A pályáztatáson túl a megvalósuló mobilitások teljes ügyintézése is itt zajlott (formai és szakmai értékelés, döntés, támogatási szerződések előkészítése, mobilitási dokumentumok, beszámolás). Részképzés és szakmai gyakorlat esetében a formai és a szakmai bírálatot - egységes irányelvek és pontozási rendszer alapján - a felsőoktatási intézmények kijelölt képviselői végezték. A rövid tanulmányutakra vonatkozó pályázatokat a Tempus Közalapítvány munkatársai és külső szakértők értékelik.

2018. novemberében informatikai támadás érte a pályázati rendszert, így ki kellett dolgoznunk egy új pályázati struktúrát, illetve a mobilitásban résztvevő hallgatók ügyeinek online támogatás nélküli menedzselését. A pályáztatás tekintetében át kellett térnünk a pályázati adatok kérdőívben történő rögzítésére és az e-mailes pályáztatásra, illetve a benyújtott pályázatok bírálatát át kellett vennünk a küldő intézményektől. A támogatott hallgatók ügyintézését e-mailes levelezések útján kezeltük. Az informatikai támogatás megszűnése jelentős többlet terheket rótt az ösztöndíjazás, illetve a pénzügyi és a projektmenedzsment feladatokat ellátó kollégákra, az új helyzet jelentős HR kapacitásbővítést igényelt.

2019-ben jelentős informatikai fejlesztés kezdődött, a mundi.scholarship.hu oldalon a Tempus Közalapítvány informatikai csoportja fejlesztésének köszönhetően egy teljesen új pályázati felület készült, ahol először a pályázatok benyújtása volt lehetséges, a további fejlesztéseknek köszönhetően pedig a mobilitás teljes folyamata végig menedzselhetővé vált. A fejlesztés folyamatosan zajlik, célunk, hogy a korábbi komplex rendszer funkcióit biztosítani tudjuk a projekt hátralévő időszakában.

A Campus Mundi program kedvezményezettjei az Erasmus+ programban részt vevő hazai felsőoktatási intézmények hallgatói lehetnek. A program ösztöndíjazási részét a programban részt vevő intézményekkel szoros együttműködésben valósítjuk meg. Az együttműködés módjára, a feladatok megosztására vonatkozóan együttműködési keretmegállapodásokat kötöttünk az intézményekkel.

Az intézmények Campus Mundi kapcsolattartóinak az évente egy alkalommal megszervezett nemzetközi koordinátori találkozó keretén belül tartottunk tájékoztatást és szakmai kérdésekben konzultációt, valamint a tapasztalatcsere, jó gyakorlatok megismerésének lehetőségét is biztosítottuk 2019. november 27-29. között.

Részképzés és szakmai gyakorlat esetében folyamatosan adhatnak be pályázatot a hallgatók, a benyújtott pályázatok bírálata és a döntés is folyamatos. Külföldi részképzésre minden évben növekedett a hallgatói jelentkezés, 2018-ban és 2019-ben a pályázói létszám a korábbiakhoz képest jelentősen megnőtt. A költségvetési keretek és a projekt hátralévő időszakában felhasználható források folyamatos nyomon követése alapján a 2019.10.24-i kuratóriumi döntés értelmében a 2019/2020. tanévi külföldi részképzés pályázási lehetőséget felfüggesztettük annak érdekében, hogy a projekt következő, utolsó tanévében is pályázható legyen az ösztöndíj. Szakmai gyakorlat esetében a pályázati és támogatotti létszámok az előzetes terveknek megfelelően alakultak.

A rövid tanulmányút pályázattípusra két fordulóban pályázhatnak a hallgatók: tavasszal és ősszel. A benyújtott pályázatok és a támogatott hallgatói létszámok az előzetes terveknek megfelelően alakultak.

Az államközi egyezmények keretében megvalósuló, részképzésre igényelhető Campus Mundi ösztöndíjra vonatkozó pályázati felhívás kiírása évente egy fordulóval történik. A felsőoktatási hallgatók ennek a pályázati típusnak köszönhetően Stipendium Hungaricum partnerek irányába valósíthatnak meg hazai tanulmányaikhoz szorosan kötődő külföldi részképzést. A 2019-2020-as tanévre vonatkozó pályázatot 2018 novemberében hirdettük meg az online pályázati rendszerben, azonban a meghirdetés után a rendszert informatikai támadás érte, így a pályázók végül a limesurvey.tpf.hu online felületen tudták benyújtani pályázatukat. A 2019. február 17-i határidőig összesen 89 pályázat érkezett be, a pályázatok száma így 22-vel elmarad a 2018/2019-es akadémia évre vonatkozó pályázati körhöz képest, de 31-gyel magasabb az azt megelőző évnél. A hallgatók összesen 13 célországot jelöltek meg, melyek közül a legnépszerűbb Kína és Jordánia volt. A kuratórium döntése alapján a költségvetési források minél hatékonyabb felhasználása érdekében a 2 szemeszterre pályázók megítélt időtartamát 1 szemeszterre csökkentettük az olyan célországba pályázók esetén, ahol a kétoldalú együttműködési megállapodásokban meghatározott időtartamok alapján erre lehetőség volt. A 2019-2020-as tanév során összesen 57-en utaztak ki a Campus Mundi program e típusával. A koronavírus járvány okozta helyzetre való tekintettel 1 fő ösztöndíját a 2020/2021-es akadémiai év őszi szemeszterére halasztottuk. A 2020-2021-es tanévre szóló felhívást 2019 novemberében hirdette meg a Közalapítvány, 2020. február 26-i beadási határidővel, azonban ezen részképzés magyar fél által biztosított ösztöndíj-támogatása a továbbiakban nem a Campus Mundi projekt terhére történik majd.

A támogatott hallgatókkal a szerződéskötést a kuratórium döntése után kezdeményezzük, a kiutazások előkészítése, ösztöndíj előlegek utalása, valamint hazaérkezést követően a beszámolás és egyenlegrendezés is a kiutazások időütemezése alapján folyamatos.

A 2015-ben tervezett költségvetést felülvizsgáltuk, mert a jelentkezési létszámok, a hallgatói igény nem az eredeti részképzésre és a szakmai gyakorlatra tervezett létszámok és költségvetési keretek szerint alakult. A támogatási összeg 1/3-át terveztük részképzésre és 2/3-át szakmai gyakorlatra, de az igények alapján az arányok megfordítása vált szükségessé. 2019-ben újabb felülvizsgálat vált szükségessé, mert a terv és tényadatok eltértek az átlag ösztöndíj összegek tekintetében, a tényleges adatok alapján a költségvetési forrásból kevesebb hallgató lesz támogatható. Az indikátorlétszámba nem számító rövid tanulmányutak létszámát a jövőre vonatkozóan csökkentettük, az így felszabaduló forrást az indikátor létszám növelésére fordítjuk.

Tekintettel arra, hogy a projekt 2016-tól 2021-ig tart, az alábbi táblázat a 2016. január elejétől 2019. december végéig megszületett döntések alapján a támogatási szerződéssel rendelkező hallgatók számát és a szerződött ösztöndíj összegeket tartalmazza, a módosított költségvetési arányok alapján.

Költségvetési keretek és pályázati eredmények:

	Költségvetési keret (2016-2021)		2016-2019. támogatott, szerződött pályázatok	
	létszám	összeg	létszám	összeg
Részképzés *(CM-ÁK*-val együtt)*	4 100 fő	5 086 338 376 Ft	3 525 fő	4 307 636 873 Ft
Szakmai gyakorlat	1 900 fő	1 825 192 800 Ft	1 261 fő	1 261 688 700 Ft
Rövid tanulmányút	850 fő	262 468 824 Ft	620 fő	197 635 364 Ft
Összesen	*7 900 fő*	*7 174 000 000 Ft*	*5 406 fő*	*5 766 960 937 Ft*

**A Stipendium Hungaricum programban részt vevő országokba kiutazó hallgatók államközi együttműködési megállapodások keretében pályáznak, az ösztöndíjat a Campus Mundi program biztosítja. A pályáztatás, döntéselőkészítés és az ösztöndíjjal kapcsolatos ügyintézés a Study in Hungary egység feladatai közé tartozik.*

- **Stipendium Hungaricum**

A Stipendium Hungaricum program a Kormány keleti és déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését.

Az ösztöndíjprogram keretében a Magyarországon tanuló hallgatók létszáma dinamikusan növekedett az elmúlt években. 2013/14-ben 47 hallgatóval indult a program, 2014/15-ben 768 hallgató, 2015/16-ban 1270, 2016/2017-ben 2942, 2017/2018-ban 5148, 2019 őszi félévben pedig 9140 ösztöndíjas tanult hazai felsőoktatási intézményben. A korábbi akadémiai években meghatározó a programon belüli intézményi koncentráció (azaz elsősorban a klasszikus egyetemek meghatározó jelenléte) a 2019. év során is változatlan maradt. A meghirdetett képzések száma, valamint a fogadott hallgatók létszáma miatt kiemelkedő intézmények: DE, BME, BCE, BGE, ELTE, ME, PTE, SZIE, SZTE. Ugyanakkor az ösztöndíjprogram szempontjából meghatározó képzési területeken (pl. műszaki, művészeti, valamint hitéleti) további felsőoktatási intézmények is központi szerepet játszanak (pl. Óbudai Egyetem, LFZE, PPKE).

A 2019/2020-as tanévre az SH partnerországok köre tovább szélesedett, összesen 68 relációból jelentkezhettek pályázók a megadott határidőig az ösztöndíjra. A 2019-es pályázati határidőig újonnan belépő ország volt Üzbegisztán. Emellett az ösztöndíjprogramba visszatérő ország volt Namíbia és Uruguay.

Az ösztöndíjprogram egyéni (hallgatói) pályázati felhívására 2018. november 15-e és 2019. január 15-e között lehetett jelentkezni a 2019 szeptemberében induló képzésekre. Összesen 28 447 pályázatot adtak be a jelentkezők. Néhány relációban a jelentkezések száma nem éri el a felajánlott kvótát sem, így a megítélés és beiratkozás utáni kvóta felhasználásuk sokkal alacsonyabb az átlagosnál. Ezek az országok a következők voltak (a zárójelben jelzett százalék a jelentkezők száma a kvótához képest): Kuvait (10%), Uruguay (8%), Kína-Hudec(9%), Kuba (20%), Izrael (76%), Thaiföld (38%) Argentína (92%).

A beadási határidőt követően a pályázatok technikai ellenőrzése kezdődött meg. A technikai ellenőrzésen összesen 28 093 pályázat felelt meg, így a pályázók mintegy 1,2%-a esett ki a technikai

ellenőrzés során. Ezt követően a Közalapítvány a partnerek felé továbbította a technikai ellenőrzés eredményét és kérte, hogy az ellenőrzésen megfelelt hallgatók köréből állítsanak fel jelölőlistát. A partnerintézmények a megadott határidőig 6720 főt nomináltak az ösztöndíjra (jelöltként, illetve tartaléklistán jelöltként).
Ezután következett a jelölt hallgatók felvételi folyamata a felsőoktatási intézményekben. A felvételi eredmények megadása után a Közalapítvány végezte a pályázók végső allokációját a hallgatói pályázati felhívásban és az ösztöndíjprogram szabályzatában lefektetett szempontok szerint. Összességében a 6720 felvételiző közül 4376 új ösztöndíjas helyet ítélt meg a Tempus Közalapítvány kuratóriuma. 2019-ben az országoknak felajánlott kvóták, valamint a Kuratórium által megítélt ösztöndíjasok aránya átlagosan 80,6%-os volt. A döntéseket követően a TKA tájékoztatta a kapcsolódó szervezeteket és a nyertes pályázókat a pályázati eredményről, valamint a további teendőkről. 66 hallgató elhalasztotta tanulmányainak megkezdését 2020 februárjára vagy szeptemberére, illetve 78 hallgató pedig lemondott az ösztöndíjáról.

Az ösztöndíjprogramot életre hívó kormányrendeletben is megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban az ösztöndíjprogram megvalósítása során hangsúlyos szerepet kap a hazai felősoktatási intézményekben a képzések és hallgatói szolgáltatások fejlesztése. Az évente végzett hallgatói véleményfelmérés alapján elmondható, hogy az SH hallgatók általánosságban elégedettek a magyarországi felsőfokú tanulmányaikkal. 2019-ben a hallgatók 78,5 százaléka biztosan, vagy nagy valószínűséggel újraválasztaná a hazánkat. Az intézmények, valamint a képzési program újraválasztásánál a 2019. évi felmérés szerint a válaszadók 61,2 százaléka választaná újra az intézményt, 53,1 százaléka pedig a képzési programot.

A külföldi hallgatók száma évek óta emelkedő tendenciát mutat Magyarországon. A felsőoktatásban megfigyelhető strukturális és demográfiai változásoknak köszönhetően, hosszú távon a külföldi hallgatók összes hallgatóhoz viszonyított aránya is növekvő tendenciát mutat. Az SH hallgatók száma 2015 és 2019 között közel 7,2-szeresére emelkedett, illetve 23,7 százalékra növekedett a külföldi hallgatókon belüli arányuk is. Ez jól mutatja az ösztöndíjprogram szerepét a külföldi hallgatók létszámának növekedésében.

- **Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak**

Az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak (a továbbiakban: Ösztöndíjprogram) program Magyarország Kormánya által az üldözött keresztény vallási kisebbségek iránti szolidaritás politikája jegyében alapított ösztöndíjprogram. A programot a 120/2017.(VI.1) Korm. rendelet hívta életre, amely a beszámolási időszakban kétszer módosult: 2019. március 16-tól ill. május 16-tól elsősorban technikai jellegű, a nemzeti felsőoktatási törvényhez igazodó módosításokra került sor. Az Ösztöndíjprogram működtetéséért a Miniszterelnökség – az Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős Államtitkárság (a továbbiakban: ÜKHUAT) – felel, a program megvalósítása a Tempus Közalapítvány (a továbbiakban: TKA) közreműködésével zajlik.

Az Ösztöndíjprogram célja, hogy olyan, a világ válságrégióiban élő keresztény fiatalok számára biztosítson lehetőséget felsőfokú tanulmányok folytatására magyarországi képzési helyeken, akik hazájában a keresztények vallási üldöztetésnek, fenyegetésnek vannak kitéve, vagy a szabad vallásgyakorlásban korlátozást szenvednek el.

Az Ösztöndíjprogram lebonyolításával kapcsolatban a TKA az alábbi feladatokat látja el:

- a pályázati felhívás elkészítése,
- az Ösztöndíjprogram működési szabályzatának elkészítése,
- az Ösztöndíjprogram számára online jelentkezési felületet biztosítása,
- a pályázatok befogadása, technikai ellenőrzése,
- a pályázatok továbbítása a felsőoktatási intézmények számára,
- a felsőoktatási intézményekkel való egyeztetés, tárgyalási feladatok és kapcsolattartás,
- a pályázat ütemezésével kapcsolatos feladatok
- információszolgáltatás a programmal kapcsolatban
- döntéselőkészítés az ÜKHUAT és a Kuratórium részére
- kapcsolattartás az Ösztöndíjprogramba jelentkezőkkel és az ösztöndíjat elnyert hallgatókkal
- információs rendezvények szervezése.

Az Ösztöndíjprogram harmadik, 2019/2020-as tanévre szóló pályázati felhívását 2019. január 14-én tettük közzé a TKA International Programmes/ Scholarship for Christian Young People oldalon, március 20-i beadási határidővel. Ebben a pályázati körben, az alap- és mesterképzések mellett, most először doktori képzésekre is lehetett pályázni. A doktori képzések beemeléséről 2019. február 28-án döntött a TKA kuratóriuma. A döntés után a Miniszterelnökség (ÜKHUAT) kérte a jelentkezési határidő módosítását, 2019. március 31-re.

A pályázók 22 felsőoktatási intézmény 357, a Stipendium Hungaricum program intézményi pályázatán támogatást nyert képzésére jelentkezhettek. Az intézmények a Stipendium Hungaricum programban megadott kvótán felül biztosítottak bőséges kapacitást a programban résztvevők számára.

Formailag érvényes pályázatot 4546 pályázó nyújtott be, amelyből 3257 főnek fogadta el az ÜKHUAT az egyházi ajánlását. A felsőoktatási intézmények több mint 6000 felvételi vizsgát bonyolítottak le, ebből több mint 3000 vizsga sikeresen zárult.

Az érvényes egyházi ajánlással rendelkező jelentkezők közül összesen 291 fő ért el 100 pontot az első helyen megjelölt intézményben (2018-ban ez a szám 239 volt): 75 fő alap-, 198 fő mester-, valamint 18 fő doktori képzési szinten. Mivel ez a szám jelentősen meghaladta a 2019/20-as tanévre megítélt 100 fős kvótát, valamint a pályázati felhívásban foglalt szempontok szerint nem volt lehetséges további rangsort felállítani, ezért a TKA a Kuratórium 2019. július 11-i döntése értelmében a teljes, 291 pályázatot tartalmazó listát továbbította a Miniszterelnökségnek.

Az ösztöndíjat elnyerő pályázókról a Miniszterelnökségnek a TKA kuratóriuma javaslatát is figyelembe vevő előterjesztése alapján az oktatásért felelős miniszter döntött. 2019. július 27-i döntésének értelmében 99 fő nyert ösztöndíjat, közülük 2 fő miniszteri ösztöndíjat. Ezt követően, 2019. október 4-én érkezett meg a TKA-hoz a miniszteri döntés a pótlistás ösztöndíjasok kapcsán. Ennek értelmében az említett 99 fő mellett további 15 fő nyert el ösztöndíjat.

2019 őszén végül 74 keresztény ösztöndíjas hallgató iratkozott be a magyarországi felsőoktatási intézményekbe, illetve 26 fő kérelmezte tanulmányainak halasztását. 1 fő hiánypótolt dokumentumait nem fogadta el az intézmény, 6 fő nem fogadta el az ösztöndíjat, 1 fő nem kapott vízumot, 5 fő nem iratkozott be, 1 fővel meghiúsult a kapcsolatfelvétel. A **2019/2020-as tanév első félévében** összesen **197 aktív státusszal rendelkező keresztény ösztöndíjas folytatta tanulmányait** a magyarországi fogadóintézményekben.

A megelőző évek, elsősorban a 2019/2020-as tanévre szóló pályázati forduló tapasztalatai a pályáztatás néhány elemének átgondolását tették szükségessé a 2020/2021-es pályázati kiírás megalkotásakor. Az elsődleges problémát a program iránti hatalmas érdeklődés és a rendelkezésre álló

finanszírozott férőhelyek száma közti aránytalanság jelentette. A nagy felvételiztetendő létszám komoly munkaterhet és költséget rótt az intézményekre.

A program kezelhetősége, azaz a felvételiztetendő létszám észszerű keretek közt tartása érdekében a TKA az ÜKHUAT-tal, az ÜKHUAT pedig a partneregyházakkal egyeztetett, és ezen egyeztetések eredményeképpen születtek meg a 2020/2021-es tanévre szóló pályázati felhívás azon módosításai, amelyek a felvételiztetendő létszám csökkentésének irányába hatnak. E módosítások nem csak mennyiségi megalapozottságúak, új, kvalitatív szempontú megközelítések (a küldő térségek munkaerőszükségletét figyelembe vevő kínálat, képzési területi prioritások bevezetése, kvótaszámok csökkentése, stb.) programba kerülésével igyekeznek elérni a kívánt hatást. Az eszközölt módosítások között továbbá technikai, illetve olyan elemek is szerepelnek, amelyek az Stipendium Hungaricum programmal való összhangot hivatottak megteremteni. Az említett módosításokat a következőképp lehet összefoglalni:

1. a pályázásra jogosultak körének szűkítése a mester és a doktori képzés bemeneti feltételeinek megváltoztatásával
2. képzési területi preferenciák bevezetése
3. a doktori témavezetői ajánlás kötelező jellegű bevezetése
4. pályázati dokumentumok változtatása (útlevélmásolat, illetve ennek hiányában nyilatkozat és hivatalos nemzeti azonosító okirat feltöltésére való kötelezettség már a jelentkezéskor)
5. a partneregyházak általi jelölés rendszerének lehetővé tétele.

A TKA kuratóriuma által 2019. november 21-én elfogadott, 2020/2021-es tanévre szóló pályázati felhívást 2019. november 22-én tettük közzé a TKA honlapján, november 25-én az online pályázati felületet is megnyitottuk. A 2020/2021-es tanévre 21 intézmény 257 képzésére jelentkezhettek a pályázók.

A pályázati folyamat módosulása szükségessé tette a szabályzat módosítását: előkészítettük az új szabályzat tervezetét, úgy, hogy benne megteremtettük annak a lehetőségét is, hogy a Stipendium Hungaricum programhoz hasonlóan a későbbiekben a szabályzathoz kapcsolódó részletes végrehajtási útmutatót dolgozhassunk ki.

- **<u>Erasmus és Campus Mundi Alumni</u>**

Az Erasmus Alumni Hálózat az európai képzési programokban részt vett diákok, fiatal diplomások interaktív hálózata, amelyet a Tempus Közalapítvány hozott létre az általa koordinált programokra. 2019-ben folytatódott az Erasmus+ Alumni Hálózat népszerűsítése a külföldi ösztöndíjas időszakukról hazatért hallgatók körében. Ennek eredményeképpen az év végére a hálózatnak 4779 tagja lett (1891 fő Erasmus+, 2888 fő Campus Mundi ösztöndíjas volt). A tagok az év folyamán kéthavonta kaptak hírlevelet aktuális hírekről, további ösztöndíjlehetőségekről, rendezvényekről, valamint a céges partnerek által továbbított gyakornoki és álláslehetőségekről.

A Facebookon zajló nyereményjáték akcióinkkal széles körben sikerült megmozgatnunk a volt ösztöndíjasok közösségét. Az alumni tagok közül 15-en az év során rendszeresen közreműködtek a rendezvényeinken, személyes történeteikkel is hozzájárulva az ösztöndíjak népszerűsítéséhez.

A 2018-ban 5 fővel indult Alumni Tanácsadók csoport létszáma 2019-re 17 főre növekedett. Velük szorosan együtt dolgoztunk, online és offline kommunikációs akciók kidolgozásába vontuk be őket, több interjút adtak rádiós és televíziós csatornákon, továbbá a hallgatóknak szóló honlaptartalmaink frissítésében segítették a munkánkat.

II.5.2 Nemzetközi kapcsolatépítés

- **Erasmus+ Stratégiai partnerségek**

Az Erasmus+ Stratégiai partnerségek pályázattípus célja innovatív tartalmak, gyakorlatok, módszerek kidolgozása, fejlesztése és/vagy már létező innovatív ötletek eredményeinek terjesztése intézményi, helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten a felsőoktatás területén. A vállalt célok, a várt hatás, a partnerségben részt vevő szervezetek függvényében a projektek méretükben és tevékenységeikben is különbözőek lehetnek. A minimum három különböző ország legalább három intézményének partnerségéből létrejövő projektekben hangsúlyos elem az intézményfejlesztés, nemzetközi együttműködések kialakítása, valamint a felsőoktatás munkaerőpiachoz való közelítése. A pályázattípusban a felsőoktatás területén – más szektoroktól eltérően – nincs lehetőség jó gyakorlatok cseréjének támogatására, tapasztalatcserére, hanem kizárólag **innovációt támogató stratégiai partnerségek** pályázhatnak. A projektek keretében innovatív gyakorlatokat dolgoznak ki az oktatás fejlesztése érdekében.

- A stratégiai partnerségek pályázati forma költségvetése a **2019-es pályázati évben** a felsőoktatási szektorban összesen **2 369 038 euró** volt. 2019-ben összesen 20 pályázat érkezett be, ebből egy formai hibás volt, a 19 db tartalmi bírálatra bocsájtott pályázatból **nyolc magyar koordinálású projekt** nyert támogatást, **2 067 159 euró** összegben.

- A nyolc nyertes közül az Óbudai Egyetem *Open, online courses to develop social emotional skills (OPENSEL)* projektje az egyetemi hallgatók munkavállalása szempontjából fontos képességek fejlesztését tűzte ki célul. A második legmagasabb pontot kapott projekt, a Károli Gáspár Református Egyetem *Translanguaging for Equal Opportunities: Speaking Romani at School* a projekt célja a roma gyerekek nyelvi forrásainak integrálása és kiaknázása az egynyelvű iskolai környezetben. A Budapesti Gazdasági Egyetem *Coaching-oriented Online Resources for the Autonomous Learning of LSP (CORALL) projektjének célja* az önálló tanulási folyamatok támogatása a nyelvtanulás során az egyetemi hallgatók körében. A Hétfa Kutatóintézet Kft. projektje, az *Innovative and smart module FOr potential Research Managers and Administrators in higher educaTION (forMAtion)* a felsőoktatásban tanuló, jövendő kutatásvezető és végrehajtó hallgatók képességfejlesztését tűzte ki célul. A Széchenyi István Egyetem *Urban Sustainable Mobility in focus: student education, community involvement and participative planning (SUMP)* projektjének az egyetemi oktatás minőségének fejlesztése a célja. A Pécsi Tudományegyetem támogatott projektje, az *Educating Experts of the Future: Developing Bioinformatics and Biostatistics competencies of European Biomedical Students)* bioinformatikus és biostatisztikus hallgatóknak fejleszt tananyagot. Az Energiaklub Szakpolitikai Intézet Módszertani Központ Egyesület *Higher Education Package for Nearly Zero Energy and Smart Building Design (HI-SMART)* projektje oktatási csomagot dolgoz ki energiahatékony építési technológiák terén. A Pécsi Tudományegyetem másik nyertes projektje: *Network of Health Science Innovation Incubation Programs,* ennek a felsőoktatási innovációs folyamatok elősegítése a célja, segítve a tanítási technológiák modernizálását a digitális eszközök használatával.

- Mindegyik projekt innovatív, nagy ívű eredményeket vállalt, fejlesztve a felsőoktatást. A konzorciumok 3-8 partnerből állnak, a projektek közül a legtöbb 36 hónapos (4 db), három 32 hónapos, egy pedig 24 hónapos futamidejű.

- **Centralizált Erasmus+ pályázatok és Jean Monnet program**

A korábbiakhoz hasonlóan tájékoztató előadásokat, fórumokat, és pályázatíró szemináriumot szerveztünk, valamint személyes konzultációkat tartottunk a következőkkel kapcsolatban:

- **Erasmus Mundus közös mesterképzések**: kiváló európai közös mesterképzések támogatása és az Európai Felsőoktatási Térség népszerűsítése;
- **Felsőoktatási fejlesztési projektek** (Capacity building in the field of higher education): partnerországok felsőoktatásának modernizációja;
- **Jean Monnet tevékenységek**: európai tanulmányok és hálózatok támogatása világszerte;
- **Európai egyetemek szövetsége**: kísérleti pályázattípus transznacionális campusok létrehozására;
- **Tudásszövetségek**: a felsőoktatás és az üzleti szféra együttműködése.

2019 októberében a cseh, az osztrák és a szlovák partnerirodákkal közösen kétnapos közép-európai információs szemináriumot szerveztük, amelynek fókusza egyfelől a centralizált pályázatokon, másfelől az Európán kívüli együttműködéseken volt. A helyszín ezúttal Brno volt. A négy ország felsőoktatási intézményeinek képviselőin túl az Európai Bizottság, a libanoni, a moldovai és a montenegrói Erasmus+ nemzeti iroda képviselői is részt vettek. Egy sikeres magyar Erasmus Mundus koordinátor is előadással vett részt a tréningen.

A fentieken túl hálózatépítés és tudásátadás céljából több nemzetközi rendezvényen is megjelentünk, ill. különböző projektek tevékenységébe kapcsolódtunk be. Munkatársunk részt vesz az EB nemzetközi centralizált akciókkal foglalkozó munkacsoport ülésein is, ahol 2019-ben is rendszeresen napirendre került a következő programciklus előkészítése és a 2014-2020-as program eredményeinek feltárása. A nemzetközi programok (főleg a közös képzések) számára kedvező szabályozás érdekében rendszeresen egyeztettünk az EMMI-vel, az ITM-mel, az Oktatási Hivatallal és a Magyar Akkreditációs Bizottsággal és természetesen a projektgazdákkal is.

Pályázati eredmények:

- Erasmus Mundus: 44 kiválasztott konzorcium közül kettőbe szerepel magyar egyetem mindkét esetben ráadásul koordinátorként.
- Felsőoktatási fejlesztési projektek: 161 támogatott projektből kettőben szerepel magyar partner.
- Jean Monnet tevékenységek: 2019-ben összesen 283 pályázat kapott támogatást, ebből magyar nyertes projekt: 5.
- Európai egyetemek: Kiemelt figyelmet fordítottunk erre az új pályázattípusra, és a hazai felsőoktatási intézmények is nagy érdeklődést tanúsítottak. Az eredmények kiválóak lettek, a kiválasztott 17 szövetség közül ötben vesz részt magyar partner.

Európai Felsőoktatási Térség – Bolognai folyamat

A TKA nemzetközi együttműködésben vesz részt az Európai Felsőoktatási Térség reformjában és a Bolognai folyamat megvalósításában. Az erről szóló beszámoló a *II.5.3 A felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése* c. fejezetben olvasható.

II.5.3 A felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése

Háttér

A **Campus Mundi** – Felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési című programban az ösztöndíjazás mellett a Tempus Közalapítvány kiemelt hangsúlyt fektet a magyar felsőoktatás **nemzetköziesítését támogató, valamint a kifelé és befelé irányuló mobilitást segítő szakmai tevékenységekre**.

A **Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram** a Kormány Keleti és Déli nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt eszköze. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a **nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesedését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését**.

A két program nemzetköziesítési céljainak megfelelően, és az általuk kínált eszközök összehangolt működtetésével a Tempus Közalapítvány 2019-ben a következő tevékenységekkel járult hozzá a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítéséhez.

Intézmények szakmai fejlesztése

A felsőoktatás minőségének javítása, valamint a hazai felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növelése érdekében kiemelt fontossággal bír az **intézmények szakmai fejlesztése,** amelyhez a Közalapítvány szakmai rendezvények szervezésével járul hozzá. A rendezvények témái a felsőoktatási programok megvalósítása során és az intézményektől kapott visszajelzések mentén azonosított kulcsfontosságú területek köré szerveződnek.

Nemzetköziesítés itthon, intézményi és hallgatói szolgáltatások fejlesztése

A külföldi hallgatók száma évek óta emelkedő tendenciát mutat hazánkban. Míg 2008-ban közel 17 ezer hallgató tanult hazánkban, 2016 őszén 28 628, 2019-ben már 38 500 hallgató kezdte meg tanulmányait részképzésben, vagy diploma megszerzése céljából valamely magyar felsőoktatási intézményben. A felsőoktatásban megfigyelhető strukturális és demográfiai változásoknak köszönhetően, hosszú távon a külföldi hallgatók összes hallgatóhoz viszonyított aránya is növekvő tendenciát mutat. Ez az arány 2013 és 2019 között 7,2 százalékról 13,5 százalékra nőtt.

Ez a tendencia különösen fontossá teszi az intézményi és hallgatói szolgáltatások fejlesztését, az intézmények támogatását a nemzetközi hallgatók számának növekedésével járó új kihívások kezelésében. Továbbá a nemzetköziesítés itthon irányzat szellemében is kiemelt szerepet kap az intézmények hazai szolgáltatásfejlesztése, valamint a munkatársak kompetencia-fejlesztése.

A külföldi hallgatók integrációjának támogatása nemcsak a külföldi hallgatók beilleszkedését jelenti, hanem a hazai és a külföldi hallgatók képzési, kutatási, valamint kulturális színtereken való egyenlő részvételét, a heterogén hallgatói közösség megteremtését is. E cél támogatása érdekében a TKA megvalósult kapacitásfejlesztési projektjeinek folytatása mellett további kutatás-fejlesztési és képzési projektek megvalósítását is fontosnak tartja.

Szakmai műhelyek

Két napos angol nyelvű szakmai tréning keretében az *Student advising, developing intercultural competencies*, valamint *Development of international partnerships* témákat jártuk körbe felsőoktatási intézményi munkatársakkal külföldi trénerek segítségével.

2019-ben, csakúgy, mint az előző években, foglalkoztunk a *Hatékony nemzetközi megjelenések* témakörével egy szakmai műhely keretében. A rendezvény alkalmat adott az eddigi megjelenések

tapasztalatainak megosztására és a jövőbeli együttműködések szorosabbá tételére is. A rendezvény célja az intézményi nemzetközi megjelenésekben résztvevő munkatársak kapcsolatépítése, a csoportmunkán keresztül a tapasztalatok megosztása, valamint közös javaslatok megfogalmazása volt annak érdekében, hogy a jövőben minél hatékonyabban képviseljék intézményüket, valamint a magyar felsőoktatást a Study in Hungary brand név alatt a nemzetközi oktatási vásárokon.

EAIE Akadémia

Az EAIE, azaz a European Association for International Education, non-profit szervezet a felsőoktatás nemzetköziesítésében elismert európai központ. A szervezet évente kétszer szakmai tréning sorozatot szervez a nemzetköziesítésben résztvevő felsőoktatási szakértőknek. 2019. őszén az EAIE Akadémiának Budapest adott otthont. Nemzetközi szakértők, trénerek bevonásával szervezett, angol nyelvű kurzusokra a világ minden tájáról érkeznek résztvevők. A budapesti akadémián a Campus Mundi program keretében 20 felsőoktatásban nemzetköziesítési területen dolgozó szakértőnek biztosítottunk részvételi lehetőséget.
A kollégák a következő kurzusokon vehettek részt a projekt támogatásával: *Advising international student: building intercultural competencies; Building successful strategic international partnerships; Creating a positive international student experience; Design thinking and agile methodology: innovative tools for the international office; Developing and managing joint master programs: steps to success; How to create and develop a winning student ambassador programme; How to manage an international office; The fundamentals of building strategic internationalisation plan; How to plan and run a summer school successfully?; Recruiting 101: building a full cycle recruitment process*

Campus Mundi konferencia

Az éves Campus Mundi konferencia is alkalmat adott az intézményi nemzetköziesítés különböző aspektusainak megvitatására. *A felsőoktatás nemzetköziesítése hatékony eszközökkel* című rendezvény keretében a felsőoktatás nemzetköziesítése területén érintett szereplők tapasztalatainak, tudásának megosztásához, az intézményi folyamatok mélyebb megértéséhez kívántunk hozzájárulni az oktatók szerepére, lehetőségeire fókuszálva. A rendezvény kiemelt témakörei, kulcstémái, amelyeket különböző szekciók keretén belül dolgoztunk fel, a következők voltak:
A nemzetköziesítés átfogó megközelítése, fókuszban a tananyag nemzetköziesítésével; Nemzetközi stratégiai partnerkapcsolat-építés mint a nemzetköziesítés kiaknázásának eszköze; A hazai felsőoktatási intézmények gyakorlatai a nemzetköziesítés területén; Közép-kelet-európai regionális felsőoktatási együttműködések: belső erőforrások és külső lehetőségek; A doktori iskolák nemzetköziesítése.

Országos Nemzetközi Koordinátori találkozó

Minden évben sor kerül az intézmények nemzetközi ügyeivel foglalkozó munkatársainak, koordinátorainak találkozójára a Tempus Közalapítvány szervezésében. A rendezvény célja, hogy széles körben megvitassuk a felsőoktatási programokkal, nemzetközi tevékenységekkel, együttműködésekkel kapcsolatos tapasztalatokat, terveket, elképzeléseket, irányokat. A rendezvény keretében foglalkoztunk a nemzetközi mobilitás akadályainak kérdésével, a hallgatói mobilitással kapcsolatos adatgyűjtéssel, a Stipendium Hungaricum, az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak, az Erasmus+ és Campus Mundi és az Államközi ösztöndíjak programokkal. A résztvevők előadást hallhattak a Times Higher Education képviselőjétől egyetemi rangsorok témában (*Rankings: methodology and how to use them to improve performance*).
Műhelymunka keretében vitattuk meg többek között a következő témákat: *Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitás; WAHED – méltányosság a mobilitásban; Külföldi diákok szakmai gyakorlata itthon; A magyar nyelv oktatása a külföldi hallgatóknak; Intézményközi együttműködések – partneri hálózatok értékelése; Kreditelismerés: a Magyar Rektori Konferencia kreditelismerési munkacsoport jelentésének*

intézményi hatásai; Ösztöndíj-kommunikáció a gyakorlatban: alapelvek, eszközök, tippek; Nemzetköziesítés a társadalom szolgálatában – a nemzetközi osztályterem, a mobilitás és a „service learning" lehetőségei; Nyugat–balkáni együttműködések; Nyelvi és kulturális felkészítés a mobilitások előtt; Latin -amerikai és afrikai együttműködések; A nemzetközi alumni szerepe a hallgatótoborzásban; Erasmus Charter Higher Education önértékelő eszköz

Felsőoktatási műhelykonferencia külképviseleti és felsőoktatási munkatársak számára

Az elmúlt néhány év során kiemelkedően nőtt a magyar külképviseletek, TéT attasék és szakdiplomaták szerepvállalása a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítése terén. Segítségükkel komoly eredményeket sikerült elérni: a hazánkban tanuló külföldi hallgatók száma dinamikusan emelkedik. Az együttműködés még szorosabbá tétele és a közös munkához való hatékony szakmai támogatás érdekében a Tempus Közalapítvány a Külgazdasági és Külügyminisztérium Tudománydiplomáciai Főosztályával együttműködésben felsőoktatási műhelykonferenciát szervezett a külképviseleti, valamint a felsőoktatásban nemzetköziesítési területen dolgozó munkatársak számára Budapesten. A rendezvény résztvevőinek találkozási, tapasztalatszerzési és információmegosztási lehetőséget kívántunk biztosítani. A konferencián a következő területeket jártuk körbe: a magyar felsőoktatás népszerűsítésének elemei és módjai, a Study in Hungary brand láthatóságának növelése, felsőoktatási együttműködési lehetőségek, programok, alumni hálózat építése, külügyi munkatársak szerepvállalása a promócióban, együttműködések fejlesztésében. A konferencia továbbá lehetőséget biztosított a felsőoktatási intézmények és a külképviseleti munkatársak kapcsolatépítésére is.

A rendezvényt, a pozitív visszajelzéseket látva, a továbbiakban is meg kívánjuk rendezni.

Nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás

A fenti szakmai műhelyeken túl a Közalapítány egy hosszútávú, átfogó tevékenységgel, a nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárással (IQA – Internationalization Quality Assessment) is igyekszik hozzájárulni az intézmények nemzetköziesítési törekvéseinek támogatásához. Az IQA tevékenység keretében a Campus Hungary programban kifejlesztett és azóta a Campus Mundi programban tovább gondolt módszertan mentén az intézmények maguk tekintik át az intézményben zajló, a nemzetköziesítéshez szorosan kapcsolódó folyamataikat, tevékenységeiket. A fő cél, hogy az intézmény saját nemzetköziesítési folyamatainak belső és külső elemzése, értékelése révén képessé váljon ezeknek a folyamatoknak a még tudatosabb kezelésére, fejlesztésére. A külső értékelés folyamán hazai és külföldi szakértők részletes ajánlásokkal segítik az intézményt ebben a munkában. A támogató-tanácsadó jellegű értékelést két-három év múlva követő monitoring vizsgálat megerősíti és tanúsítja az elért eredményeket, illetve kitűzi a közeljövő nemzetköziesítési céljait. A támogató-tanácsadó jellegű nemzetköziesítési értékelés tehát koncepcionálisan azt a célt szolgálja, hogy támpontokat nyújtson az intézménynek a nemzetköziesítési munka továbbfejlesztéséhez.

2019-ben új intézmény nem csatlakozott az eljárási folyamat támogató-tanácsadói szakaszába, így öt intézményben is lehetőségünk nyílt elvégezni a monitoring vizsgálatot. A Szegedi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Budapesti Gazdasági Egyetem, a Miskolci Egyetem és a Debreceni Egyetem is a Campus Hungary program keretében vettek részt az eljárási folyamat első lépésében.

Az első 5 intézmény, amely a tanácsadó-értékelő eljárás utókövető monitoring szakaszán is részt vett *A felsőoktatás nemzetköziesítése hatékony eszközökkel* című éves Campus Mundi konferencia keretében átvehette az eljárásban való részvételt igazoló tanúsítványt.

A programok megvalósításának támogatása: információs és tudásháttér fejlesztése

A nemzetköziesítési tevékenységekhez kapcsolódóan elengedhetetlen a **szakmai elemzési és kutatási feladatok ellátása** a programelemek hatékonyságáról való visszajelzések, azok folyamatos tervezése, valamint a célcsoportokhoz való igazítása érdekében. Így 2019-ben is folytatódott a programok megvalósítását támogató tudás- és információs háttér fejlesztése. Olyan kutatások, elemzések valósultak meg, amelyek átfogó képet adnak az intézmények jelenlegi helyzetéről, a nemzetköziesedési folyamatok tendenciáiról, ugyanakkor lehetőség nyílik egy-egy téma részletesebb elemzésére is.

- Nyilvántartási, adminisztratív típusú adatbázisok: A Stipendium Hungaricum program megvalósításához, az intézményi és a hallgatói pályáztatáshoz, előrehaladáshoz kapcsolódó adminisztratív típusú adatbázisokban a jelentkezőkre, valamint a hallgatókra vonatkozó adatok érhetők el.
- Kutatások, elemzések:

Hallgatói véleményfelmérés

A hallgatói véleményfelmérés célja az SH ösztöndíjas hallgatók véleményének, visszajelzésének feltárása az SH program megvalósításához kapcsolódóan. 2019-ben a kutatás az alábbi témaköröket vizsgálta részletesen: a képzési program jellemzői; a különböző, egyetemi és az intézmény székhelye szerinti hallgatói és egyéb szolgáltatások; a tanítás és a tanulást meghatározó tényezők minősége; a magyar nyelv és kultúra mint idegen nyelv és kultúra tanítása; valamint a hallgató társadalmi és képzési háttere.
A kutatás kvantitatív (online kérdőíves kutatás) módszertani eszközöket alkalmaz. A hallgatói véleményfelmérés több hallgatói csoportot vizsgál: minden akadémiai év végén a beiratkozott elsőéves hallgatókat, a magasabb évfolyamon tanuló hallgatókat, valamint minden akadémiai félévkor az abszolvált, a végzés közelében lévő hallgatókat.
Az elmúlt években az adatok enyhén romló tendenciát mutatnak, az emögötti okok részletes feltárása további elemzések tárgya. A hallgatói felmérés adatai alapján látható, hogy a hallgatók a tanulmányi előmenetelük során, például a második vagy harmadik akadémiai évben, egyre kritikusabban ítélik meg az intézményi oktatási, képzési és a nem akadémiai élethez kapcsolódó szolgáltatásokat. Az intézmények, képzési programok értékelése függ a felsőoktatási intézménytől, a képzési szinttől és programtól. Az adatok alapján az mondható, hogy a hallgatói elégedettségét az akadémiai szempontok (például oktatás, képzés színvonala, oktatás minősége) határozzák meg leginkább.
A kutatás eredményei: kutatási összefoglaló készítése magyar és angol nyelven; releváns adatokat tartalmazó információs anyagok készítése a partnerországok részére; releváns adatokat tartalmazó információs anyagok készítése a felsőoktatási intézmények részére; az SH program tudás és információs hátterének bővítése; partnerország legfontosabb adatai tartalmazó fact sheetekhez táblázatok, grafikák összeállítása, amelyek a promócióhoz használhatók.

Nemzetközi megjelenések hatásvizsgálata

A nemzetközi intézményi kiállítások, illetve a hallgatói vásárok hatásmérésének fontos eszköze volt a rendezvényt megelőző és követő kérdőívek kitöltése. Az adatok azt jelzik, hogy a felsőoktatási intézmények elégedettek voltak ezen megjelenésekkel, eredményesnek értékelték a kiállításokat, vásárokat, valamint fontosnak értékelték a TKA által nyújtott lehetőséget. Az intézményi kiállításokat az intézményi munkatársak - a céloknak megfelelően – (1) az intézmény nemzetközi láthatóságának növelése, (2) az új partnerkapcsolatok építése külföldi felsőoktatási intézményekkel, valamint (3) a nemzetközi felsőoktatási helyzetkép feltérképezése területeken tartották eredményesnek. E rendezvények fő célcsoportjaiként a nemzetközi ügyekért felelős munkatársakat, és a felsőoktatási

szakértőket azonosították az intézmények. A kísérő rendezvények szerepét nagyon fontosnak tartják a munkatársak. A hallgatótoborzó vásárokat az intézmények fontos marketingeszköznek tartják a toborzásban, e megjelenések kiemelt céljai a felsőoktatási intézmények szerint (1) a mesterképzési hallgatók toborzása, valamint (2) a felsőoktatási intézmények láthatóságának növelése. A hallgatói vásári részvétel egyik fontos eredménye, hogy a 2017. évi SH jelentkezői kutatás alapján a vásárt látogató jelentkezők 24 százaléka, 2020-ban már 32 százalékuk (előzetes eredmény) számolt be arról, hogy magyarországi standot is meglátogatott a vásáron való részvétele során.

A befelé irányuló felsőoktatási mobilitás gazdasági hatásainak mérése c. kutatás

A kutatás témája a befelé irányuló felsőoktatási mobilitás helyi, illetve rendszerszintű gazdasági szempontú hatásának mérése, fókuszálva a befelé irányuló mobilitás foglalkoztatásban betöltött, valamint a gazdaságélénkítésben játszott hatására. A nemzetközi hallgatók jelenléte közvetlenül és közvetve is munkahelyeket hoz létre az adott felsőoktatási intézményben, térségben, valamint országos szinten egyaránt. A nemzetközi hallgatók gazdaságélénkítő szerepének elemzése kiterjedhet a nemzetközi hallgatók, mint fogyasztói réteg szerepének, valamint súlyának vizsgálatára, a gazdaságba áramló közvetlen kifizetések, illetve egyéb gazdaságélénkítő hatások feltérképezésére. Ezen felül a vizsgálat célja és témája geográfiai megközelítés mentén a külföldi hallgatóknak az egyes (vidéki) egyetemvárosok studentifikációs folyamataiban játszott szerepének feltárása a városi térhasználat dimenziójában. A kutatás az ún. kevert módszertant alkalmazza, egyaránt épített kvalitatív és kvantitatív elemekre. A kutatás három fő célcsoportot vizsgált: az Erasmus+ program keretében itt tanuló külföldi hallgatók, az SH hallgatók és az önköltséges hallgatók célcsoportja.
A megvalósítás időtartama: 2019. augusztus – 2020. május

Magyarországon végzett külföldi hallgatók pályakövetése c. kutatás

A kutatási feladat keretében azon külföldi diplomások pályakövető vizsgálata történik, akik legalább 1–5 éve végeztek, szereztek diplomát valamely hazai felsőoktatási intézményben. A nagymintás kutatás kiterjed valamennyi tudományterületre, hazai felsőoktatási intézményre és küldő országra. A kutatás eredményei hasznosíthatók lesznek a felsőoktatási intézmények fejlesztési tevékenységeiben, valamint hozzájárulnak a hazai diplomás pályakövető kutatások fejlesztéséhez, minőségi megvalósításához.

A nagymintás kutatás elvégzését az Oktatási Hivatallal (OH) történő együttműködésben valósítja meg a Tempus Közalapítvány. A kutatási feladat 2019 szeptemberében indult, 2020 első felében történt az adatok gyűjtése és elemzése. A kérdőív alábbi fő tematikus blokkokat tartalmazza:

- A magyarországi felsőoktatás retrospektív értékelése, megítélése,
- A magyarországi tanulás hátterének, tanulási környezet alapvető jellemzői, meghatározott hallgatói szolgáltatások minőségének retrospektív értékelése,
- A munka világába való átmenet, az elhelyezkedéssel kapcsolatos tapasztalatok,
- A diplomás jelenlegi munkaerőpiaci státusza, munkaerőpiaci tapasztalatai,
- A diplomás képzési és szociális hátterére, tanulmányi előmenetelére vonatkozó kérdések

A megvalósítás időtartama: 2019. szeptember – 2020. június.

Nemzetközi megjelenések

A nemzetköziesítési törekvések kiemelt célja a magyar felsőoktatási intézmények nemzetközi láthatóságának támogatása. A Campus Mundi és Stipendium Hungaricum programok ehhez a célhoz **intézményi fókuszú, valamint hallgatótoborozó vásárokon való megjelenések támogatása** révén járul hozzá.

A magyar felsőoktatás külföldi promóciója az egységes *Study in Hungary* brand alatt zajlik. A külföldi vásárokon is közös, egységes arculattal rendelkező Study in Hungary standon jelennek meg a felsőoktatási intézmények a Tempus Közalapítvány szervezésében és támogatásával.

A népszerűsítő munka eredményességét egyre több szakmai támogató tevékenység is segíti:

- kutatási eredmények (például a vásári megjelenések hatékonyságának mérése),
- az adatbázisok összehangolt kezelése,
- külkapcsolati munkatársak folyamatos képzése stb.

A Tempus Közalapítvány a szakmai vásárok, rendezvények keretében a hallgatótoborzó és intézményi kapcsolatépítő tevékenységet az alábbi eszközökkel támogatja:

- TKA által szervezett megjelenések a magyar külképviseletekkel, Magyar Kulturális Intézetekkel, külföldi szakmai partnerekkel szoros együttműködésben;
- TKA részvétele virtuális oktatási vásárokon, webináriumokon;
- Külképviseletek, Magyar Kulturális Intézetek részvétele a hallgatói vásárokon, illetve saját szervezésű hallgatótoborzó események megvalósítása (TKA szakmai támogató tevékenységet biztosít, lehetőség szerint TKA-s munkatárs részvételével).

A következő típusú nemzetközi megjelenéseken való részvételt valósítottuk meg 2019-ben:

- <u>Intézményi kiállítások és konferenciák</u>

A nagyszabású oktatási kiállítások keretében a magyar felsőoktatási intézmények lehetőséget kapnak nemzetközi színtéren való bemutatkozásra és partnerkapcsolatépítésre. A kiállításokhoz kapcsolódó konferenciák fontos lehetőséget biztosítanak a szakmai fejlődésre, az oktatási trendek megismerésére, valamint a hazai szakmai eredmények nemzetközi terjesztésére.

- <u>Hallgatótoborzó vásárok</u>

A nemzetközi hallgatótoborzó vásárokon való megjelenés célja a hazánkba irányuló mobilitás növelése, külföldi hallgatók toborzása akár ösztöndíjas, vagy önköltséges formában. A képzéskínálat és oktatási rendszer bemutatása mellett kiemelt feladatunk az ösztöndíj lehetőségek és az országgal kapcsolatos információk megismertetése.

- <u>Regionális fórumok, workshopok</u>

A nemzetközi kiállítások és hallgatótoborzó vásárok mellett egyéb szakmai rendezvényeket is szervezünk többnyire a külképviseletekkel és helyi partnerekkel együttműködésben. Ezek a szakmai rendezvények lehetnek intézményi partnerkapcsolatépítés támogató fórumok, hallgatói tájékoztatók, alumni találkozók és protokoll események, fogadások.

- <u>Külképviseletek megjelenése hallgatótoborzó vásárokon képviselve a magyar felsőoktatást</u>

Nem minden meghirdetett hallgatótoborzó vásárra van lehetőség TKA munkatársnak kiutazni, vagy felsőoktatási intézmény részvételét fedezni. Ilyen esetekben a helyi magyar külképviselet munkatársai képviselik a rendezvényen a magyar felsőoktatást. Ezekben az esetekben a TKA információval,

szóróanyagokkal, az arculati elemek grafikai megtervezésével, némely esetben a vásári standbérlési költségek fedezésével támogatja a külképviselet megjelenését.

- Virtuális hallgatótoborzó vásárok, webináriumok

Összefoglalóan az alábbi megjelenéseket szervezte a TKA 2019-ben:

Intézményi megjelenések

APAIE 2019 konferencia és kiállítás: 2019. március 26-28, Kuala Lumpur, Malajzia

A 2019. évi APAIE, azaz az Asia-Pacific Association for International Education szervezet éves konferenciával egybekötött intézményi fókuszú kiállításának 2019-ben a Délkelet-Ázsiában kiemelkedő és dinamikusan fejlődő – egyben a Stipendium Hungaricum programban résztvevő ország – Malajzia volt a házigazdája, így a részvétel kiváló alkalom volt a két ország közötti program elmélyítésére is. Az APAIE az egyik legkiválóbb intézményi kiállítás a felsőoktatás területén a teljes ázsiai és csendes-óceáni térségben. A rendezvényre 2019-ben 2544 résztvevő érkezett 58 országból a világ minden tájáról. A 14. alkalommal megrendezett eseményen immár ötödik alkalommal mutatkozhattak be a magyar felsőoktatás képviselői. A magyar jelenlétet a Közalapítvány két szekcióban és egy poszterbemutatóban való közreműködése erősítette, valamint a TKA által, a malajziai magyar nagykövetség közreműködésével szervezett magyar fogadás, amelyen csaknem 70 felsőoktatási képviselő vett részt 8 országból. A delegáció útját a University of Kuala Lumpur intézményben tett látogatás zárta. A 2019-es megjelenés különlegessége a külképviseleti munkatársak bekapcsolódása volt a régióból. Az 2019. évi eseményen a TKA munkatársai mellett 15 magyar felsőoktatási intézmény és a Magyar Rektori Konferencia, valamint a délkelet-ázsiai és távol-keleti régióból 10 magyar külképviselet (Bangkok, Hanoi, Jakarta, Manila, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Új-Delhi, Kuala Lumpur, Tajpej) állított ki a Study in Hungary standon. Az APAIE konferenciát megelőzően pedig a TKA Magyarország Kuala Lumpur-i Nagykövetségének közreműködésével és helyszínén fórumot szervezett a követségi munkatársak és a delegációtagok számára.

Faubai 2019: 2019. április 13-17, Belém, Brazília

A Brazilian Association for International Education szervezet éves kiállítása és konferenciája 2019. április 13-17. A 2019-es évben a FAUBAI szervezet éves konferenciájának és kiállításának Belém adott otthont, amelyen a Tempus Közalapítvány 4 magyar felsőoktatási intézmény a Magyar Rektori Konferencia valamint a Sao Paoloi Főkonzulátus képviselőivel vett részt. A kiállításon megközelítőleg 600 résztvevő jelent meg a világ minden pontjáról. A magyar jelenlétet a Közalapítvány két szekcióban való közreműködése erősítette. A TKA képviselőjének egyik előadása az „Internationalization at Home" c. szekcióban került megtartásra *"The role of Tempus Public Foundation in the internationalization of Higher Education" – A Hungarian Perspective"* címmel melynek célja a magyar felsőoktatás nemzetköziesítési törekvéseinek ismertetése volt a Tempus Közalapítvány által kezelt programok (pl. Campus Mundi, Stipendium Hungaricum, E+) bemutatásán keresztül.

Going Global 2019 Konferencia: 2019. május 13-15, Berlin, Németország

A Going Global Konferencia a British Council által szervezett éves szakmai, felsőoktatási rendezvény, amelyet idén a szervezést támogató német nemzeti iroda, a DAAD központjában, Berlinben rendeztek meg. A konferencia a felsőoktatás és kapcsolódó társterületek legaktuálisabb kérdéseit tematizálja. Az idei központi téma a tudásdiplomácia és a digitalizáció kihívásainak és lehetőségeinek áttekintése volt a felsőoktatásban. Magyarországot 2 TKA kolléga és 9 magyar felsőoktatási intézmények vezető beosztású munkatársa (BGE, BME, ELTE, KE, MET, PE, SZE, SZIE, TPF) képviselte. A konferencia három napja alatt számos plenáris előadás, workshop, panelbeszélgetés zajlott, valamint külön

időintervallumban poszterszekció, amelyen a TKA is bemutathatta *Cooperation with foreign missions in promoting higher education abroad c. poszter*ét, melynek alapja a magyar felsőoktatás népszerűsítésével és hallgatótoborzással kapcsolatban szerzett jó gyakorlatok a külképviseletekkel való együttműködésben. A harmadik legnagyobb delegációként lehetőséget kaptunk, hogy a magyar felsőoktatás bemutatkozhasson a British Council regionális vezetőivel megszervezett „Tour d'Europe: what's on the higher education menu in Europe?" szekción. A magyar asztalt Molnár Attila, a British Council budapesti igazgatója, valamint Nagy Balázs, a Magyar Rektori Konferencia Nemzetközi Bizottságának elnöke képviselte. Végül magyar érdekeltség a Let's make some noise – academic freedom, truth and diplomacy c. szekción volt, ahol az ELTE képviseletében Szalay Péter vett részt előadóként.

NAFSA 2019 konferencia és kiállítás: 2019. május 26-31, Washington D.C., USA

A NAFSA, az Association of International Educators szervezet éves eseménye a világ legnagyobb szabású felsőoktatási vásárainak egyikeként évente megrendezésre kerülő konferencia és felsőoktatási kiállítás. A rendezvény minden évben több ezer, nemzetközi oktatási együttműködések terén jártas oktatási szakembernek biztosít lehetőséget a tapasztalatcserére. A különböző felsőoktatási intézmények képviselői, és oktatási szakértők mellett hallgatói és intézményi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek munkatársai (pl. ügynöki hálózatok, diplomaelismertetéssel foglalkozó szervezetek, utazással, szállással és biztosítással foglalkozó hallgatói szolgáltatások stb.) is képviseltetik magukat. A 2019-es kiállításon közel 10 000 résztvevő jelent meg a világ minden pontjáról, száznál is több országból. A Tempus Közalapítvány szervezésében megvalósuló megjelenésen a TKA 3 kollégája mellett a Magyar Rektori Konferencia, valamint 7 magyar felsőoktatási intézmény vett részt. A konferencián a magyar jelenlétet erősítette a TKA a lengyel nemzeti irodával (NAWA) közösen tartott szekcióülése „Internationals at the university – special treatment or regular care" címmel, valamint a TKA poszterbemutatója is „Student perspectives on internationalization" címmel. 2019-es NAFSA konferencia kísérő rendezvényeként egy egynapos, TKA által szervezett *„Branding for Success - How to become a TOP 15 destination for US students"* workshopon is részt vett a magyar delegáció 2019. június 1-én, Washingtonban.

EAIE 2019 konferencia és kiállítás: 2019. szeptember 24-27, Helsinki, Finnország

Képviseltettük magunkat továbbá az EAIE, azaz a European Association for International Education szervezet éves oktatási kiállításán is. A 31. alkalommal megszervezett EAIE konferencián immár hatodik alkalommal állított ki a magyar felsőoktatás a Tempus Közalapítvány szervezésében. A Study in Hungary standon 2019-ben 18 magyar felsőoktatási intézmény mutatkozott be a világ minden tájáról érkező oktatási szakemberek számára, és a Közalapítvány mellett a Magyar Rektori Konferencia is képviseltette magát. A TKA munkatársai és az intézmények képviselői a standoláson túl számos szakmai előadáson, programon és tárgyaláson vettek részt. A Stipendium Hungaricum program szempontjából kiemelendő, hogy a kiállítás alatt a Stipendium Hungaricum pályázati felület fejlesztőivel, a DreamApply céggel is volt alkalmunk személyesen tárgyalni. Mr. Lauri Elevant-tal a DreamApply alapítójával és vezetőjével folytatott megbeszélés során visszacsatolást adtunk a pályázati rendszerrel kapcsolatban és egyeztettünk a jövőbeni fejlesztendő területekről is.

CAIE 2019: 2019. október 23-25, Bogotá, Kolumbia

Conference of the Americas on International Education éves konferenciája és kiállítása 2019. október 23-25, Kolumbia, Bogotá. A Tempus Közalapítvány által szervezett kolumbiai megjelenés célja az volt, hogy vonzóbbá tegyük a magyar felsőoktatást, pozícionáljuk a globális felsőoktatás piacon, kiemelten az amerikai, latin-amerikai térségben, elősegítve a hasonló területen dolgozó szakemberek tapasztalatcseréjét, valamint partnerkapcsolatok kiépítését és fejlesztését. A magyar felsőoktatás

szakmai képviseletén túl a latin-amerikai országokkal való együttműködés és a mobilitás serkentése került középpontba, különös tekintettel a Stipendium Hungaricum programra. A rendezvényre 950 résztvevő érkezett 41 országból. A konferencia plenáris előadásai, és 42 párhuzamos szekciója a tudás és az innováció szerepét járták körül társadalmunk fejlődésében. („Hubs Of knowledge and innovation: synergies for development")

Az eseményen a TKA munkatársai mellett 13 magyar felsőoktatási intézmény (PTE, BME, GFF, TE, SZIE,DE, LFZE, MKE,TPF, SZE, DUE, KJE, SZTE) és a Magyar Rektori Konferencia, valamint a latin-amerikai régióból 5 magyar külképviselet állított ki a Study in Hungary standon. A kiállításon a TKA által biztosított 30 m2-es „Study in Hungary" stand központi helyen képviselte a magyar felsőoktatást. A CAIE rendezvényen első alkalommal mutatkozhattak be a magyar felsőoktatás képviselői.

A megjelenés különlegessége a nagy létszámú magyar intézményi képviselet mellett, hogy a konferenciát megelőzően 2019. október 22-én a Tempus Közalapítvány Külképviseleti Fórumot szervezett a bogotái Magyar Nagykövetségen, melyen a régióból hat, Dél-Amerikában szolgálatot teljesítő és oktatásüggyel foglalkozó diplomata (Kalydy Vanda, Argentína; Sipos Éva, Ecuador; József Balázs, Brazília; Dr. Görömbölyi Dávid, Peru; Kanazirev Nikoletta és Dr. Beck András, Kolumbia) vett részt, hogy a magyarországi intézmények képviselőivel a nemzetköziesedés lehetőségeit és kihívásait megvitassák. A fórum a felsőoktatási intézmények és külképviseletek közötti együttműködési lehetőségekre fókuszált, emellett a régiós SH-tapasztalatok, a promóció és a nemzetközi alumni kapcsán működő jó gyakorlatok megosztását célozta.

CBIE 2019: 2019. november 17-20, Winnipeg, Kanada

A CBIE (Canadian Bureau for International Education) szervezet komoly szakmai háttérrel rendelkezik, éves rendezvénye 50 éves múltra tekint vissza, a legkiválóbb nemzetközi felsőoktatási konferencia és kiállítás, amely minden évben Kanadában kerül megrendezésre. A 2019 novemberében, Winnipegben megrendezett CBIE konferencia és kiállítás az oktatás nemzetköziesedésével foglalkozó szakértők számára tette lehetővé a kapcsolatfelvételt a fenti területen dolgozó kanadai, és a világ más részéről származó szakemberek számára, lehetőséget teremtett az oktatás nemzetköziesedési trendjeinek megismerésére, tudásmegosztásra. A rendezvényen közel 900 fő vett részt, 40 országból. A konferencia keretében több mint 50 szekció biztosított lehetőséget a legújabb felsőoktatási trendek megismerésére, intézményközi kapcsolatok lehetőségeinek feltérképezésére. A konferencián összegyűjtött szakmai kiadványok, meghallgatott szekciók anyagainak és szerzett kapcsolatoknak az összesítése és intézményen belüli és túli disszeminálása és az eredmények visszaforgatása kiemelt feladat.

A TKA megbeszélést kezdeményezett a kanadai magyar diaszpóra elérése kapcsán Maczó Kincsővel, aki a Körősi Csoma Sándor ösztöndíjprogram keretében a Manitobai Kanadai Magyar Kulturális Egyesületben tevékenykedik. A megbeszélés hasznos volt, a Körősi Csoma Sándor kanadai ösztöndíjasainak segítségével a jövőben gördülékenyebb lehet a kanadai magyar diaszpóra elérése, a TKA által kezelt programok Kanadában történő népszerűsítése.

<u>Hallgatótoborzó vásárok</u>

A Tempus Közalapítvány intenzív külföldi népszerűsítő tevékenységet végez, amellyel ösztönzi a befelé irányuló mobilitást. A promóció egyik legfontosabb eszköze a hallgatói vásárokon történő részvétel. A TKA által szervezett közös megjelenések célja a magyar felsőoktatás egységes képviselete, megjelenési lehetőséget biztosítva a magyar felsőoktatási intézmények számára is. Fontos szerepet kap a toborzó munka során a magyar felsőoktatási rendszer és képzési programok bemutatása mellett a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram és egyéb ösztöndíjlehetőségek (Erasmus+, Államközi Ösztöndíjak, Ceepus) megismertetése, valamint az önköltséggel hazánkba érkező diákok számának növelése.

A megjelenések tervezésekor a célországok kiválasztásánál kiemelt szempont az ösztöndíjprogram népszerűsítése, különös tekintettel azon országokra, ahol a rendelkezésre álló helyek nincsenek teljes mértékben kihasználva, vagy éppen új partner országról van szó, ahol az SH bevezetése, megismertetése a cél.

A Tempus Közalapítvány munkatársai a következő nemzetközi hallgatótoborzó vásárokon vettek részt a beszámolót lefedő időszakban:

	Megjelenés	Ország, város	Időpont	Résztvevők
1.	**Informativa 2019**	Szlovénia (Ljubljana)	2019.01.25 - 2019.01.26	TKA + FOI (SZTE, ANNYE, KE)
2.	**Bachelor and More 2019**	Németország (München)	2019.01.19	TKA
3.	**Recruit in Canada 2019**	Kanada (Montreál, Toronto, Vancouver)	2019.02.28 - 2019.03.03	TKA + 13 FOI (ÁTE, CEU, BCE, ELTE, LFZE, NKE, PE , PPKE, PTE SE, SZTE, SZIE, TE)
4.	**Higher Options Conference 2019**	Írország (Dublin)	2019.09.18 - 2019.09.20.	TKA + LFZE, PTE, SZTE, TPF
5.	**VIII.International Exhibition "HIGHER EDUCATION – 2019**	Ukrajna (Lviv)	2019.03.21	TKA, Főkonzulátus, 5 FOI (KRE, ÓE, PE, PTE, SzIE)
6.	**FPP EDU Media Eduexpo India 2019 (alumni találkozóval)**	India (Újdelhi, Mumbai, Bangalore)	2019.09.01 - 2019.09.07	Nagykövetség + TKA 3 fő + FOI (BEM, DUE, ELTE, PE, PTE, ÓE, SZE, SZIE, SZTE)
7.	**Begin Grad Tour Russia 2019 hallgatótoborzó vásár és intézménylátogatás**	Oroszország (Moszkva, Szentpétervár, Jekatyerinburg)	2019.10.05 - 2019.10.10	Nagykövetség + TKA + 10 FOI (BCE, DE, DUE, EKE, ELTE, PTE, ÓE, SE, SZIE, SZTE)
8.	**OCSC International Education Expo 2019**	Thaiföld (Bankok)	2019.10.31 - 2019.11.05	Nagykövetség + KKM + 3 TKA + MRK + 10 FOI (BCE, DUE, ELTE, ÓE, PA, PTE, SE, SOE, SZIE, SZTE)
9.	**EHEF Korea 2019 és Koreai-Magyar Feésőoktatási Fórum, Szöul**	Dél-Korea	2019.10.30 - 2019.11.05	Nagykövetség + 3 TKA + MRK + 10 FOI (BCE, BME, LFZE, ÓE, PE, PTE, SE, SZE, ELTE, SZTE)

10.	**EHEF Singapore 2019**	Szingapúr	2019. szeptember 27. – október 2.	Nagykövetség + 1 TKA

Regionális fórumok, workshopok

	Megjelenés	Ország, város	Időpont	Résztvevők
1.	**Magyar felsőoktatási tájékoztató + alumni találkozó (Magyar Ház)**	Kanada (Vancouver)	2019.02.27.	TKA + 13 FOI (ÁTE, CEU, BCE, ELTE, LFZE, NKE, PE , PPKE, PTE SE, SZTE, SZIE, TE)
2.	**Magyar felsőoktatási tájékoztató a Magyar Klubban**	Kanada (Montreál)	2019.03.01.	TKA + 13 FOI (ÁTE, CEU, BCE, ELTE, LFZE, NKE, PE , PPKE, PTE SE, SZTE, SZIE, TE)
3.	**Alumni találkozó, fogadás a torontói magyar főkonzuli rezidencián**	Kanada (Torontó)	2019.03.03	TKA + 13 FOI (ÁTE, CEU, BCE, ELTE, LFZE, NKE, PE , PPKE, PTE SE, SZTE, SZIE, TE)
4.	**TKA a Kuala Lumpur-i Magyar Nagykövetség közreműködésével és helyszínén fórumot szervezett a magyar delegációnak az APAIE konferenciát megelőzően. A fórum kiemelt témája volt a Stipendium Hungaricum program.**	Malajzia, Kuala Lumpur	2019.03.25	FOI delegáltak, nagykövetség, TKA, MRK, 9 külképviseleti munkatárs a régióból.
5.	**"Branding for Success How to become a TOP 15 destination for US students"**	Washington D.C, USA	2019. 06 01	1 MRK, 3 TKA, BCE, DE, PE, ELTE, EKE, PTE, SE, SZTE, SZIE, MRK
6.	**Fulbright alumni találkozó**	USA (New York)	2019. május 20.	
7.	**FPP EDU Media Eduexpo India 2019 (alumni találkozóval)**	India (Újdelhi, Mumbai, Bangalore)	2019.09.03.	Nagykövetség + TKA 3 fő + FOI (BEM, DUE, ELTE, PE, PTE, ÓE, SZE, SZIE, SZTE)
8.	**OCSC International Education Expo 2019**	Thaiföld (Bankok)	2019.11.01	Nagykövetség + KKM + 3 TKA + MRK + 10 FOI (BCE, DUE, ELTE, ÓE,

				PA, PTE, SE, SOE, SZIE, SZTE)
9.	**EHEF Korea 2019 és Koreai-Magyar Feésőoktatási Fórum, Szöul**	Dél-Korea	2019.11.04	Nagykövetség + 3 TKA + MRK + 10 FOI (BCE, BME, LFZE, ÓE, PE, PTE, SE, SZE, ELTE, SZTE)
10.	**CAIE (Külképviseleti Fórum)**	Kolumbia, Bogotá	2019. 10. 22	TKA, PTE, BME, GFF, TE, SZIE,DE, LFZE, MKE,TPF, SZE, DUE, KJE, SZTE, MRK
11.	**POLONIAE NATUM, HUNGARIAE EDUCATUM - Lengyelországi Magyar Felsőoktatási Nap**	Lengyelország (Varsó)	2019.11.14	TKA

Külképviseletek megjelenése hallgatótoborzó vásárokon képviselve a magyar felsőoktatást

	Megjelenés	Ország/város	Időpont	Résztvevők
1.	**Hongkongi Oktatási és Karrier Expo**	Hongkong	2019. 01.24-01.27	Főkonzulátus
2.	**Study in Europe Ukraine 2019**	Ukrajna (Kijev)	2019. 03.02.	Nagykövetség
3.	**World View Education Fair, Nigéria 2019**	Nigéria (Abuja)	2019.03.19.	Nagykövetség + SZTE, DE, PTE
4.	**European Higher Education Fair (EHEF) 2019 Japan**	Japán (Oszaka és Tokió)	2019.05.18 - 2019.05.20	Nagykövetség + BME, SZTE,
5.	**Bolashak Nemzetközi Felsőoktatási Vásár 2019**	Kazahsztán	2019.10.05 - 2019.10.16	Nagykövetség-Főkonzlátus + 10 FOI önköltséggel
6.	**Azerbaijan Interenational Education Expo 2019**	Azerbajdzsán (Baku)	2019.10.19.	Nagykövetség
7.	**European Higher Education Fair (EHEF) 2019**	Fülöp-szigetek (Manila)	2019.10.26.	Nagykövetség
8.	**Felsőoktatási szeminárium Ho Si Minh-városban**	Vietnám (Ho-Si-Minh)	2019.10.25	Magyarország Főkonzulátusa Ho-Si-Minh
9.	**EHEF Indonesia 2019**	Indonézia (Surabaya, Jakarta, Bandung)	2019.10.30 - 2019.11.06	Nagykövetség + FOI önköltség
10.	**Mexikói Nemzeti Autonóm Egyetem (UNAM) Természettudományi**	Mexikó (Mexikóváros)	2019.11.07	Nagykövetség

	Karának éves diákmobilitási börzéje			
11.	**Study in Europe Fair 2019 Etiópia (Addis Ababa)**	Etiópia (Addis Ababa)	2019.11.16.	Nagykövetség
12.	**Dél-afrikai Tudományos Fórum 2019**	Dél-Afrika (Pretória)	2019. december	Nagykövetség

Virtuális hallgatótoborzó vásárok, webináriumok

	Megjelenés	**Ország, város**	**Időpont**	**Résztvevők**
1.	Latin-Amerika webinárium (EduFindMe.com együttműködésben)	Latin-Amerika	2019. 01. 08	TKA
2.	FPP Virtual Fair Latin America 2019	Latin-Amerika	2019. november 27.	TKA
3.	Study in Europe Webinar Series Africa	Afrika	2019. november 27.	TKA

Az elmúlt néhány év során kiemelkedően nőtt a magyar külképviseletek, TéT attasék és szakdiplomaták szerepvállalása a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítése és ösztöndíjlehetőségek megismertetése terén. A népszerűsítés egyik leggyakoribb formája a hallgatói vásárokon történő megjelenés, tájékoztató előadások tartása és a modern, online kommunikáció adta lehetőségek kihasználása. Ezen tevékenységek komoly szakmai rákészülést, hátteret igényelnek. Az év legnagyobb részében távkapcsolatban áll a TKA ezen partnereivel, és igyekszik a kellő hátteret biztosítani a megjelenésekhez.

Összességében a TKA törekvése a magyar felsőoktatás külföldi népszerűsítését segítő tevékenységek összehangolására, szakmai támogatására számos eredményt hozott. A TKA célja, hogy a jövőben ezeket a szinergiákat tovább erősítsük.

- **Nemzetközi alumni hálózat**

A Campus Mundi projekt keretében megvalósuló nemzetközi alumni hálózat erősítése és bővítése tovább folytatódott.

Az Alumni Network Hungary portál központi kommunikációs csatornaként működik a hálózat tagjai számára. A portálon az év végére 3716 volt a beregisztrált alumni tagok száma, a weboldalon 23.179 egyedi látogatást rögzítettünk.

A regisztrált tagok számára készült coaching videó mellett ősszel elindult az online webinárium sorozat Mérő László, majd Polgár Judit előadásával, ezek népszerűsítését tagtoborzó akcióval is összekötöttük.

2019-ben 72 önkéntes segítette a hálózat építését (közülük 30 aktív tag): elsősorban a promóciós tartalmak készítéséhez járultak hozzá, illetve eljöttek a magyar standra nemzetközi hallgatótoborzó vásárokon. A szeptemberi indiai Study in Hungary megjelenés kísérő eseményeként egy helyi alumni találkozóra is sor került.

A magyar felsőoktatási intézményekkel folytatott szoros együttműködés és kommunikáció továbbra is fontos pillérét képezi a nemzetközi alumni tevékenységnek. 2019-ben az alumnival és nemzetközi ügyekkel foglalkozó intézményi munkatársak számára tartott tavaszi konzultáció témája a toborzás, valamint az intézmények és a TKA közti együttműködési lehetőségek voltak, az őszi képzésen pedig hazai jó gyakorlatok mellett a nemzetközi hálózatépítés lépéseiről szerveztünk műhelyfoglalkozást külföldi szakértő bevonásával.

A fentieken túl 2019 egyik kiemelt feladata volt a 2020 tavaszára tervezett, KKM által szervezett nemzetközi alumni konferencia előkészítésében való részvétel (a rendezvény a koronavírus járvány miatt bizonytalan időre elhalasztásra került).

- **Európai Felsőoktatási Térség reformjainak támogatása – szakpolitikai projektek**

A 2019 elején benyújtott záróbeszámolóval lezártuk az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen megvalósított, az Európai Felsőoktatási Térség Reformjának Támogatása EACEA/49/2015 című projektet. A beszámolót az Európai Bizottság kifogás nélkül elfogadta.

A Tempus Közalapítvány és az Információs és Technológiai Minisztérium közösen pályázott az Európai Bizottság - EACEA által meghirdetett, az Európai Felsőoktatási Térség reformja (EPLUS2020-EHEA09-2019) projektfelhívásra. A 2019 szeptemberében benyújtott PROFFORMANCE nevű, két éves felsőoktatási szakpolitikai projekt támogatást nyert.

A projekt teljes jogú partnerei közt szerepel a cseh, horvát és osztrák felsőoktatásért felelős minisztérium, a szerb és cseh Erasmus+ Nemzeti Iroda és a grúz Oktatásminőség-fejlesztési Központ. Társult partnerek az ACA (Academic Cooperation Association), az ESU (European Students Union), a Digitális Jólét Nonprofit Kft, valamint a portugál Universidade de Aveiro. Emellett közel 30 nemzetközi szakértő csatlakozott a projekthez.

A projekt célja egy értékelő eszköz és ösztönző rendszer kidolgozása a felsőoktatásban dolgozó oktatók teljesítményének fejlesztéséhez egy átfogó nemzetközi felmérés, szakértői műhelyek és az értékelő eszköz kidolgozás tesztelése révén. Az értékelőrendszer szempontjai alapján jó gyakorlatokat kívánunk online adatbázisba gyűjteni egy nemzetközi díj keretében. Az értékelőrendszer mellett intézményi, nemzeti, európai és EFT szintű ajánlásokat is megfogalmazunk majd.

A projektzárás és pályázási folyamat mellett folytattuk a felsőoktatási oktatók számára kínált tevékenységeinket.

A felsőoktatásban oktatók, oktatásszervezők számára szervezett felsőoktatás-módszertani műhelysorozat 2019-ben is folytatódott. A tematikus műhelyeken felvezető elméleti előadások után a Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj pályázóinak jó gyakorlat bemutatóira került sor, majd emellett lehetőség nyílt a bemutatott jó példák megvitatására, módszertani tapasztalatcserére és közös problémamegoldásra is. A 2019 májusában szervezett műhely fókusza a hallgatók tanulásmódszertani támogatásának lehetőségei álltak.

Továbbra is működtetjük az Innofor online oktatói Facebook-csoportot, ahol rendszeresen oktatási-tanulási és felsőoktatási szakmai információkat osztunk meg a közel 300 felsőoktatási oktatóval.

II.6 Önkormányzatok és civil szervezetek (Európa a polgárokért)

Az önkormányzatoknak és civil szervezeteknek az Európai Unió **Európa a polgárokért programja** kínál pályázati lehetőséget. A program célja, hogy segítse a polgárokat az Unió közös történelmének, sokszínűségének és működésének alaposabb megismerésében, az uniós szakpolitikák és döntéshozatali folyamatok megértésében, miközben aktív szerepvállalásra és demokratikus részvételre ösztönzi őket. A program centralizált, a TKA információs feladatokat lát el, pályáztatói tevékenységet nem végez. A TKA információs pontjának fő feladata a potenciális pályázók felkészítése a pályázásra, nagy hangsúlyt fektetve a projektmenedzsment ismeretek átadására és az eredmények terjesztésére is. Folyamatosan a pályázók rendelkezésére állunk pályázati információval és konzultációs lehetőséggel.

A Tempus Közalapítvány honlapján elérhető a program valamennyi pályázattípusának részletes leírása, valamint letölthetőek a pályázati dokumentumok, saját készítésű segédanyagok és az információs napok anyagai. Jó gyakorlatokat is bemutatunk, hogy kézzelfogható példákkal könnyítsük meg a tájékozódást a pályázók számára. A pályázati felhívások megjelentek a közalapítvány honlapján, a Facebook oldalunkon, a havonta kiküldött elektronikus hírlevélben, és további terjesztésre eljuttattuk a partner multiplikátor szervezeteknek és a sajtó képviselőinek is.

2019-ben **6 információs napra** és **3 projektíró szemináriumra** került sor, összesen **58 résztvevővel**. Emellett a Kreatív Európa Irodával és az Európa Ponttal együttműködésben közös információs napot rendeztünk, melyen 52 fő vett részt. Vidéki információs rendezvényekre is sor került; a Kreatív Európa Irodával közösen Debrecenben és Győrben tájékoztattunk a releváns pályázati lehetőségekről összesen **78 érdeklődőt**. Ismét közreműködtünk a kelet-közép európai nemzetközi partnerség építő szeminárium szervezésében és lebonyolításában is, ahol 3 magyar résztvevő volt jelen.

5 alkalommal vettünk részt partnerintézményeink rendezvényein (pl.: Uniós információszolgáltatók találkozója, Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok, Legjobb Testvérvárosi Gyakorlatok konferencia, Magyarország és Csehország testvérvárosainak találkozója, Magyar Fesztivál Szövetség Évadzáró Konferencia), ahol előadásokkal illetve információs anyagokkal tájékoztattuk röviden a résztvevőket az Európa a polgárokért programról. Ezeken a rendezvényeken **kb. 324 főt értünk el**.

Ahogy az elmúlt években, úgy 2019-ben is hangsúlyt fektettünk a nyertes magyar pályázókkal való kapcsolatfelvételre. Az év során **3 projektet látogattunk meg**. A projektekben elért eredmények terjesztését egy 18 résztvevőt megszólító disszeminációs műhellyel és egy jó példákat tartalmazó kétnyelvű interjúkötet előkészítésével is segítettük.

2019-ben összesen 37 magyar koordinálású pályázat, köztük 1 európai emlékezet, 31 testvérvárosi találkozó, 3 városok hálózatai és 2 civil társadalmi projekt kapott támogatást. Emellett **további 130 projektben vett részt hazai partner szervezet; összesen 231 magyar szervezet vett részt partnerként támogatott hazai és egyéb támogatható ország által koordinált projektben**. A legnépszerűbb pályázati kategória továbbra is a testvérvárosi találkozó.

III. Tudásmenedzsment

III.1 Szakmai projektek

III.1.1 STAIRS – Stakeholders Together Adapting Ideas to Readjust Local Systems to Promote Inclusive Education (Az inkluzív oktatást támogató helyi rendszerek újragondolása)

A Tempus Közalapítvány Tudásmenedzsment csoportja évek óta koordinál olyan projekteket, amelyek a társadalmi igazságosságot befolyásoló tényezőkkel, pl. a korai iskolaelhagyással foglalkoznak. Számos olyan szervezettel és intézménnyel építettünk ki szoros kapcsolatot Magyarországon és Európa-szerte, amelyek a társadalmi befogadás különféle aspektusaival foglalkoznak, annak előmozdításán fáradoznak. Evidens lépés volt a számunkra, hogy a legfrissebb lehetőségre, az Európai Bizottság Social Inclusion Through Education and Training elnevezésű szakpolitikai felhívására reagálva újabb projektötlettel álljunk elő STAIRS néven. A STAIRS elnevezésű projekt 2019. január 31-én indult, és 2022-ben fog zárulni (időtartam: 36 hónap). A projekt a társadalmi befogadás területén Európa-szerte fellelhető jó gyakorlatok adaptációjára, továbbá magára az adaptációs folyamatra fókuszál. A TKA mint koordinátorintézmény vesz részt, és további 6 intézmény (összesen 6 országból) fog együttműködni a projekt során.

A projekt célja, hogy a magasan teljesítő, ún. jógyakorlat-megosztó országokban (Írország, Portugália, továbbá Ausztria, esetleg Svédország, Dánia, Olaszország, Skócia és Észtország – előbbiek partnerként, utóbbiak közreműködőként) fellelhető, bevált jó gyakorlatokat szakértők segítségével összegyűjtse, melyekből aztán nemzeti szintű adaptációs tervek kerülhetnek kidolgozására a tanuló országokban (Magyarország, Csehország, Szlovénia és Horvátország). A projekt során születik majd egy Európai adaptációs útmutató is, a nemzeti adaptációs tervek létrejötte után. A nemzeti adaptációs tervek a négy kelet-közép-európai ország számára íródnak, alkotói pedig olyan helyi szakemberek lesznek, akiket célzottan választunk ki a tanulási folyamatban való részvételre és a tanultak helyi hasznosításában való közreműködésre. A tervek célja az lesz, hogy nemzeti szinten tegyék alkalmazhatóvá a látott jó gyakorlatokat az iskolák világában. Az Európai adaptációs útmutatót pedig a résztvevő országok szakemberei együttesen hozzák majd létre azzal a céllal, hogy a tanulási folyamat során szerzett tapasztalatok, valamint azok országspecifikus ajánlásai európai szintre emelkedhessenek, és más, tanulni és jó gyakorlatokat adaptálni kívánó ország is felhasználhassa a projekt során felhalmozódott tudást. Európai szintű szakpolitikai ajánlások kidolgozása szintén a projekt egyik kulcsfontosságú célkitűzése.

Projektünk erősíteni kívánja a társadalmi befogadás témájával foglalkozó szakemberek kapcsolatát országos, közép-kelet-európai és európai szinten, fejleszteni együttműködési stratégiáikat, elősegíteni a kihívások közös megértését, megfogalmazását, keretet teremteni a strukturált kollaborációnak, tiszteletben tartva a résztvevő országok heterogén kulturális kontextusát.

A projekt elsődleges célcsoportjai: szakpolitikusok, szakértők, szakszolgálatok munkatársai, hátrányos helyzetű célcsoportokkal foglalkozó szakemberek, ifjúsági szervezetek képviselői. További célcsoportok: iskolavezetők, tanár- és tanítóképzésben oktatók, civil szervezetek munkatársai, tanárok, szülők, egyetemi és főiskolai hallgatók. Már elérhetőek a projekt első eredményei a STAIRS projekt honlapján (https://stairs.tpf.hu/), illetve az ESLplus tudásportálon (http://eslplus.eu/), amely az elmélyült tanulást támogatja a korai iskolaelhagyás témakörében.

A 2019. évi eredmények:

- Szerződéskötés az Európa Bizottsággal és a 6 partnerszervezettel

- Két eredményes partnertalálkozó megszervezése
- Desk research és field research kutatási eredmények
- Country reportok 4 országból
- Társadalmi befogadással kapcsolatos jó gyakorlatok – 10 db, feltöltve az ESLPlus portálra
- Conception framework dokumentum a hazai country report megértéséhez, illetve az európai, témába vágó értékterületek keretbe foglalásához
- Kapcsolatfelvétel és sikeres együttműködés három, területen bevett szakértővel
- Projektmenedzser-váltás változáskezelése
- Számos disszeminációs akció Európa-szerte a partnerországokban

A STAIRS nagyban épít a korábbi projektek tapasztalataira, pl. az ESLPlus projektre és annak közvetlen termékére, az ESLPlus portálra. Az ESLPlus portál, ami egy online platform**,** (www.eslplus.eu), melyen a meglévő európai elméleti és gyakorlati tudásbázis kerül szintetizálásra. A portál fő funkciói:

- *Jó gyakorlat gyűjtemény* – kipróbált gyakorlatok olyan strukturált adatbázisa, amelyek ötletadóak lehetnek a korai iskolaelhagyással veszélyeztetett diákokkal dolgozó iskolai és iskolán kívüli szereplőknek megoldást találni a problémákra.
- *Interaktív statisztikák és országprofilok* – Strukturált, összehasonlítható és kereshető interaktív adatbázis a korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó különböző változókról és országos adatokról, az összehasonlítást támogató vizuális megjelenítéssel és megértést segítő magyarázatokkal, elsősorban kutatók és politikai döntéshozók számára.
- *Mobil applikáció* – A szakpolitikai tanulást támogató alkalmazás, ami egyrészről egy ön-fejlesztő eszköz a témáról való tanulás támogatására digitális formában, másrészről az ESLplus portál olyan külső felülete, ami a portállal való számos összekapcsolódása okán a felhasználót a portálra vezeti, ahol bővebb információt talál a témával kapcsolatos ismereteinek fejlesztésére.
- *ESL-könyvtár* – A korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó tanulmányok strukturált és kereshető gyűjteménye, amik kulcsszavakkal kapcsolódnak a portál egyéb szakmai tartalmához és a témát magyarázó szócikkekhez.
- *Személyes történetek* – Diákok, tanárok, iskolavezetők vagy a téma okán érintett szakmák munkatársai által megélt történetek rövid videóban vagy írott történetekben elmesélve azzal a céllal, hogy személyesebbé tegyék a korai iskolaelhagyás problémáját, és érzelmileg is támogassák a valódi megoldások felismerését.

III.2 Képzések

A Tempus Közalapítvány egyedülálló nemzetközi tapasztalattal 2000 óta fejleszt, koordinál és valósít meg szakmai továbbképzéseket. Az intézmény szervezeti keretein belül társadalmi vállalkozásként működő Képzőközpont a *közigazgatás*i hivatalok munkatársainak, önkormányzati és hatósági dolgozóknak; a *köznevelés*ben dolgozó pedagógusoknak, iskolavezetőknek, segítő szakembereknek, adminisztratív és gazdasági munkatársaknak; valamint a *felsőoktatás*ban dolgozó oktatóknak, és a munkájukat segítő adminisztratív és gazdasági szakembereknek kínál magas színvonalú képzési szolgáltatást. A kurzusok során a résztvevők számára európai kitekintést, gyakorlatba átültethető tudást, szakmai kapcsolatokat és szellemi feltöltődést nyújtunk. Képzéseink, műhelymunkáink, kiadványaink és saját fejlesztésű tananyagaink mind azt a célt szolgálják, hogy ügyfeleink hatékonyabban végezzék napi munkájukat hazai és nemzetközi környezetben egyaránt.

2019-ben a Képzőközpont folytatta a korábbi évben megkezdett profiltisztítását:

- A nyílt (szabadon, egyénileg jelentkezhető) képzések helyét a csoportos képzések, illetve az intézményi megkeresések vették át. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a korábbi fix

képzési naptárat és a meglévő képzési portfólió kínálását megfordítottuk: elsősorban a teljes képzési paletta népszerűsítésére és további akciókra fordítunk erőforrást a fix meghirdetett – és időnként nem kihasznált – továbbképzések helyett.
- Jelentős módosításokat végeztünk a fentieknek megfelelően a tka.hu/kepzesek weboldalon is, beleértve a képzéseinkről szóló adatlapokat és a hivatalos tájékoztatási formákat is.
- A felnőttképzési területen bekövetkezett jogszabályi változások miatt frissítettük a minőségirányítási kézikönyvet, ennek kapcsán számos szükséges dokumentáció készült el.

2019-ben két nagyobb területen zajlottak tevékenységek:

- EMMI munkatársainak képzése
- Pedagógus-továbbképzés szervezése
- Alkalmazkodás a felnőttképzési terület változásaihoz

Külső résztvevők számára szervezett képzések

2019. január 1. és 2019. december 31. között a Tempus Közalapítvány Képzőközpontja 18, külső résztvevők számára szervezett képzést tartott, az alábbi témákban:

- Szakpolitikai és EU-angol szaknyelvi képzéssorozat az EMMI munkatársai számára (12 képzés)
- Alma a fán – Az együttműködés támogatása IKT eszközökkel
- A tanulás jövője MOOC képzés
- pedagógus-továbbképző műhelyek (ECVET-képzések és az Erasmus+ disszeminációs tréningek, amelyeken részvételi igazolást adtunk ki).

Az **EMMI munkatársainak szakpolitikai és európai uniós szaknyelvi angol képzései** évek óta a Közalapítvány sikeres programjai, a résztvevők közigazgatási kreditpontokat is szerezhetnek a képzésekkel. A képzés tematikáját a megrendelő igényei alapján, továbbá a jelentkezőknek kiküldött előzetes igényfelmérő kérdőívek alapján állítottuk össze. Az egyes alkalmak végén a hallgatókat a képzés értékelésére kértük szóban és írásban, majd e-mailben online visszajelző kérdőívet is küldtünk ki a számukra. A résztvevők mind szóban, mind írásban kiemelték az oktatók felkészültségét, a tananyag gazdagságát és a képzéseken alkalmazott módszertanok hatékonyságát. A résztvevők nyilatkozatai alapján elmondható, hogy a képzésen elhangzottakat relevánsnak gondolták, és úgy ítélték meg, hogy a megszerzett ismereteket és készségeket alkalmazni tudják majd a mindennapokban.

A TKA Képzőközpont szervezésében piaci alapon szervezett képzések zajlottak le, valamint folytatódtak a pedagógus-továbbképző műhelyek is. A képzések értékelése egységes rendszer szerint, egy-egy képzési blokk lezárulása után, a résztvevőknek kiküldött elektronikus értékelő lap kitöltésével történik. A résztvevői értékelőlap rákérdez a képzéssel kapcsolatos tartalmi/ szakmai észrevételekre, valamint a képzésszervezéssel kapcsolatos elégedettségre is. A kérdőíveket képzésenként összesítjük. Minden képzés utolsó napján a résztvevők – papír alapon – kitöltik a törvényi előírásnak megfelelő elégedettségmérő kérdőívet, melynek eredményét a TKA honlapján, a képzéses honlapon, a Kötelező tájékoztatás menüpont alatt publikáljuk.

A képzések színvonalával kapcsolatos elégedettség tekintetében nem mutatkozott visszaesés a korábbi évekhez képest, de a negatív piaci hatások miatt erőteljesen csökkent a képzések iránti fizetőképes kereslet, így a Közalapítvány felsővezetésével közösen arra a döntésre jutottunk, hogy az akkreditált pedagógus-továbbképzéseket és engedélyeztetett felnőttképzéseket csak csoportos jelleggel hirdetjük meg, azaz nyílt képzési kurzusokat már nem hirdetünk.

A képzések elvégzéséről összesen 121 tanúsítványt és 357 kreditpontos részvételi igazolást adtunk ki. A képzések összesített értékelése: 96%.

Partnerelégedettségi adatok képzésenként (a képzések össz-értékelése):

Képzés címe	Képzés kezdete	Képzés vége	Kiadott tanúsítványok száma	Kiadott részvételi igazolások száma	Képzés értékelése összesen
EU-angol középfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.03.05	2019.03.05	6	0	98%
Szakpolitika-alkotás bevezető kurzus magyar nyelven	2019.03.06	2019.03.06	6	0	92%
Szakpolitika-alkotás bevezető kurzus magyar nyelven	2019.03.11	2019.03.11	7	0	98%
EU-angol középfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.03.14	2019.03.14	6	0	100%
EU-angol felsőfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.03.19	2019.03.19	6	0	99%
Szakpolitika-alkotás haladó kurzus és tárgyalástechnika angol nyelven	2019.03.20	2019.03.20	6	0	99%
EU-angol középfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.03.26	2019.03.26	7	0	100%
Szakpolitika-alkotás bevezető kurzus magyar nyelven	2019.03.27	2019.03.27	13	0	96%
EU-angol felsőfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.04.02	2019.04.02	11	0	96%
EU-angol középfokú nyelvtudással rendelkezők számára	2019.04.09	2019.04.09	15	0	97%
Szakpolitika-alkotás bevezető kurzus magyar nyelven	2019.04.10	2019.04.10	12	0	92%
Szakpolitika-alkotás haladó kurzus és tárgyalástechnika angol nyelven	2019.04.15	2019.04.15	9	0	100%
Tanulási eredmények alapú megközelítés a képzésfejlesztésben	2019.03.13	2019.03.14	0	10	98%

Tanulási eredmények alapú megközelítés a képzésfejlesztésben	2019.04.24	2019.04.25	0	19	94%
A tanulás jövője MOOC	2019.04.16	2019.05.21	0	277	93%
Alma a fán - Az együttműködő tanulás támogatása IKT eszközökkel	2019.08.21	2019.09.02	17	4	92%
Erasmus+ eredmények hatékony kommunikációja. Disszeminációs tréning Erasmus+ projektek megvalósítóinak.	2019.09.24	2019.09.24	0	34	84%
Eredményes Erasmus+: Motiváltabb tanulók, tudatosabb kollégák a tanulói és tanári mobilitásokban	2019.12.11	2019.12.12	0	13	100%
Összesen			**121**	**357**	**96%**

Engedélyeztetett és akkreditált képzésekből álló portfóliónk:

III.3 Tudástár

A Közalapítvány Digitális Módszertára azoknak a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó dokumentumoknak, módszertani ötleteknek ad helyet, melyek a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT-eszközök kreatív használatával, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A TKA hosszú évek óta fordít figyelmet egy kiemelten fontos célcsoport, a köznevelésben dolgozó pedagógusok szakmai módszertani támogatására, az egymástól való tanulás kultúrájának elterjesztésére és jó példák megosztására, kiemelésére. Ezért a Digitális Módszertár felhívását 2013-tól kezdődően évente egyszer meghirdetjük. A módszertárban eddig összegyűlt mintegy 400 ötlet a köznevelésben dolgozó pedagógusok széles körének jelent a mindennapi tanítási gyakorlat során hasznosítható módszertani forrást.[7] A tanárok által írt és kipróbált módszertani megoldások hiteles képet nyújtanak a kollégák számára, ezáltal segítik a pedagógiai célokhoz rendelt IKT-eszközök használatát a tanítási-tanulási folyamatban.

A július 22. és augusztus 26. között meghirdetetett 2019-es felhívásra bárki számára elérhető, kereshető és adaptálható ötletek megosztását vártuk, technikailag a Digitális Módszertár online felületére feltöltve. A Felhívás alapvető célkitűzésének megfelelő módszertani ötletek az értékelést követően publikussá váltak a Módszertár felületén, a legkiválóbb ötletek feltöltői pedig Digitális Pedagógus Díjban részesültek a Digitális Tér 2019 Konferencián.

A **Digitális Tér 2019 Konferencia** szervezői és egyben a konferencia alapítói: az ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete (OFOE) és a Tempus Közalapítvány. 2019-ben a legjobb 6 módszertani ötlet Digitális Pedagógus Díjjal történő elismerését, további 5 módszertani ötlet feltöltőjének oklevél átadását szorgalmaztuk a Kuratórium számára. A Digitális Pedagógus Konferenciát 2018-tól Digitális Tér Konferenciaként hirdettük meg, a rendezvény népszerűsége továbbra is töretlen (közel 300 résztvevő, közel 50 előadás vagy workshop egy nap alatt).

Régóta népszerű a szintén online elérhető, a korábbi résztvevők tapasztalataira épülő **Módszertani ötletgyűjtemény**, mely ötleteket, azonnal felhasználható módszereket, gyakorlatokat kínál minden érdeklődő számára. További inspirációs forrás a honlapunkon a projektbemutatók gyűjteménye, ahol többféle szempont szerint kereshető formában található meg számos sikeres projekt leírása, kiemelt helyen a nívódíjas együttműködések. A disszeminációhoz nyújtanak gyakorlati segítséget a *Hogyan tudom terjeszteni…?* részben összegyűjtött segédanyagok, eszközök, tanácsok.

A Tempus **digitális oktatási műhelye** komoly szerepet játszik a formálódó **Digitális Tér** koncepcióban, amely a körülöttünk lévő digitális oktatási környezetet egy a szereplőket, érintetteket összekötő és egyben tartalmilag gazdag, heterogén térnek látja, és amelynek hálózatosodásában, a kapcsolatok megerősítésében folyamatosan dolgozik. Ezt a célt szolgálja majd a 2019-ben indított **A tanulás jövője nyílt kurzus (MOOC)** is. Tavasszal zajlott Magyarország első digitális oktatással kapcsolatos tömeges nyílt online kurzusa, A tanulás jövője MOOC, amelyben több mint 1300 résztvevő kóstolt bele a digitális oktatás legújabb innovációiba. Tanárok, óvónők, felsőoktatási oktatók és oktatással foglakozó szakemberek mélyíthették el tudásukat többek között a játékosítás, a differenciálás és a kollaboratív tanulás témakörében, kiegészítve a tanulási-tanítási folyamatot hatékonyabbá és színesebbé tevő technológiai eszközökkel. A tanulás jövője MOOC egy egyedülálló kezdeményezés, amelynek célja, hogy létrehozzunk egy olyan közösséget a digitális oktatás iránt érdeklődő pedagógusoknak, ahol a tudásmegosztás természetes, és a résztvevők innovációja kölcsönösen pozitívan hat a tanulási folyamatra.

[7] A Digitális Módszertár, illetve a módszertár néhány kiemelkedő ötlete a Nemzeti Köznevelési Portálon és a Digitális Témahét Tudásbázis felületén is publikálásra került.

A kurzus néhány jellemzője:

- Tanárok készítették tanároknak.
- A kurzus témái az előzetes igényfelmérés alapján kerültek kialakításra.
- A részvétel teljesen ingyenes volt.
- A megadott időkereten belül rugalmasan volt elvégezhető.
- Kezdő és haladó tartalmakat is kínált, hogy mindenki találjon a saját szintjének megfelelő tananyagokat.
- Közösségi tanulás és közös tudásépítés valósult meg a tevékenységek által.
- A tanulási keretrendszerbe feltöltött anyagok a kurzust követően is elérhetőek a regisztráltak számára.

A kurzust egy előzetes igényfelmérő kérdőív kiküldése előzte meg, amelyet 650 fő töltött ki. Ezzel kívántuk megalapozni, hogy a kurzus aktuális legyen, és a pedagógusok valós igényeit tudja kiszolgálni. A kitöltések száma nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevő pedagógusok számára releváns, mai problémákra megoldást kínáló tartalmakat hozhassunk létre. A felmérésben résztvevők többek között szavazhattak témákról, konkrét online eszközökről és arról is, hogy milyen típusú tananyagok (pl. videók, szövegek) és tevékenységek (pl. fórumok, társértékelt feladatok) legyenek elérhetőek.

Az ingyenes, online kurzus online felületére végül több mint 1300 fő lépett be, és tekintette meg az ott található tananyagokat. Ezzel erre az időszakra ez lett Magyarország legnagyobb aktív tanári-oktatói közössége.

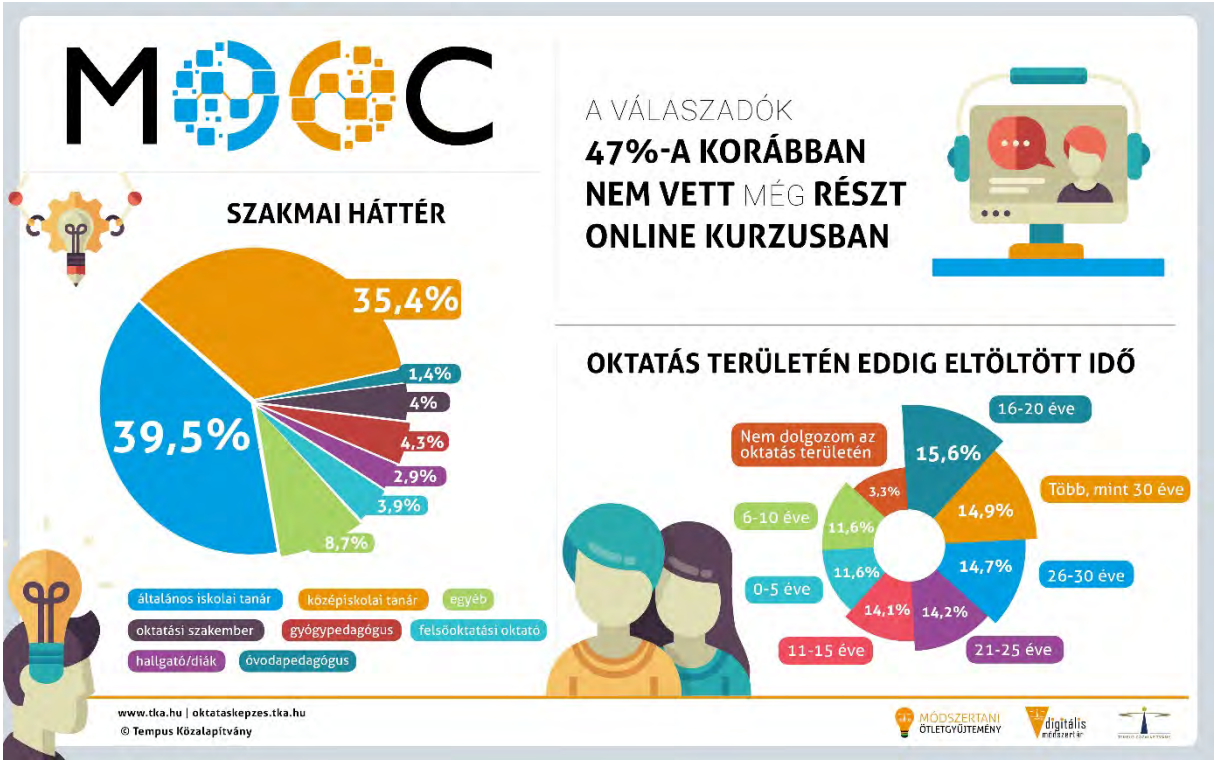

III.4 Belső tudásmenedzsment folyamatok

A Közalapítvány 2018 óta üzemeltet egy belső tanulásmenedzsment rendszert (Canvas), amelyben ma már számos szervezeti egységünk számos (több mint 40) kurzusa érhető el. A Canvas implementációja lassan befejeződik, azzal a sikerrel, hogy 2019 végére a TKA csaknem minden szervezeti egységének van már kurzusa a belső tanulásmenedzsment rendszerben.

A Canvas minden olyan eszközzel és tulajdonsággal rendelkezik, amely a korszerű tanulásszervezéshez és edukációs tevékenységhez szükséges. A rendszerben szervezeti egységenként van lehetőség kurzusok indítására, a kurzusok tartalmainak feltöltésére, résztvevők felvételére, egyéni vagy csoportos, változatos feladatok kiadására, illetve egyéni és csoportos visszajelzésekre is. A Canvas egyszerre képes tartalmakat hatékonyan és strukturáltan bemutatni, illetve ellenőrizni a tartalmak megtekintését, a feladatok elvégzését, illetve a legtöbb más LCMS rendszerhez képest sokkal inkább támogatja a fejlesztő értékelést és visszajelzést. A Canvas olyan eszközöket biztosít, amelyek egyfelől jól kiegészítik a személyes képzési / tanfolyami alkalmakat, de kizárólag online képzések / tanfolyamok / oktatási tevékenység megvalósítására is alkalmas. A rendszer résztvevői hozzáférnek minden olyan tartalomhoz, ami elérhető a közös kurzusfelületeiken, ahová beiratkoztak, továbbá tevékenységeket, feladatokat is találhatnak itt, amelyeket az oktatók azért hoztak létre számukra, hogy a tanulási célokat teljesítsék. A Canvasban kitűnően nyomon lehet követni egy-egy képzés témaköreit, illetve beszélgetéseket folytatni az itt létrehozott fórumokban.

A Tudásmenedzsment csoport 2019-ben új tevékenységeket vezetett be a köztudatba, a tanulószervezeti lét és erőfeszítések támogatására.

A **TKA Tudásbár** a belső tudásmegosztás eszköze, fóruma, amely a szervezeten belül keletkező vagy kívülről érkező tudás szervezeten belüli terjesztését, áramoltatását, az információk és tudás hatékony megosztását teszi lehetővé. A Tudásbár koncepcióját és kereteit a Közalapítvány közösen határozza meg és tartalommal is közösen töltjük meg. A Tudásbár célja, a munkatársak tudásának megosztása és bővítése facilitált workshopok keretében egy-egy olyan konkrét témában, ami segít a mindennapi munkánk hatékonyságának, 21. század konformitásának növelésében, így egy eredményesebb tanulószervezeti működés elérésében. A Tudásbár alkalmak téma javaslata bármely TKA munkatárstól érkezhet, a Tudásmenedzsment csoport a sikeres tudásmegosztáshoz a keretet biztosítja, vagyis facilitálja a céges tudásáramlást, és szükség esetén magát a workshopokat is. Ez minden esetben a témagazdával való szoros együttműködésben történik. A 2019-es évben három Tudásbár esemény valósult meg, amelynek segítségével a munkatársak hatékonyabb webináriumokat és online eseményeket tudnak szervezni, időspóroló Office stratégiákat sajátíthattak el és prezentációs technikákkal ismerkedhettek meg.

A szakpolitikai munkacsoport újraindítása a belső szakpolitikai tudás fejlesztését tűzte ki célul: a TKA felhalmozott/hozzáférhető, EU-s és hazai prioritásokkal és szakpolitikai kezdeményezések eredményeivel kapcsolatos tudásának felszínre hozása és a tudásbázisunk koncepcionális bővítése. Ezen belül az alábbi tevékenységek zajlottak:

- **Tudástérkép készítése:** Célja: feltérképezni, hogy a munkatársak milyen szakpolitikai témákról rendelkeznek tudással, kapnak és dolgoznak fel rendszeresen információt, ill. mi kell ahhoz, hogy ezt magabiztosan, tudatosan és célzottan tudják átadni; valamint, hogy mely témákban van szükség tudásuk, ismereteik bővítésére. A kérdőív eredménye hozzájárul a tudásmegosztó fórumok témáinak kiválasztásához.
- **PolCa-fé Tudásmegosztó műhelyek szervezése:** A tudásmegosztó műhelyek célja az, hogy fókuszba helyezzük, és megosszuk tudásunkat, tapasztalatainkat olyan szakpolitikai témákról,

amelyek folyamatosan jelen vannak a napi munkánkban. 2019-ben a tudástérkép elkészítését követően 2 műhelyt tartottunk.

- **Szakpolitikai hírlevél összeállítása és kiküldése:** Az *Oktatás és képzés az EU-ban és itthon* a Közalapítvány hírlevele, amely döntéselőkészítőknek, döntéshozóknak és oktatási szakértőknek nyújt tájékoztatást európai oktatással és képzéssel kapcsolatos szakpolitikai témákról. Az információközvetítésen túl a hírlevél kifejezett célja, hogy segítse az egyes szakpolitikai anyagok, diskurzusok értelmezését, egyrészt az ezek hátterében álló szakmai megfontolások, kutatási eredmények (evidence-base) összefoglalásával, másrészt a konkrét intézményi, oktatási-képzési gyakorlathoz való kapcsolódásuk feltárásával. 2019-ben 4 db hírlevélben tucatnyi cikk jelent meg a munkatársak tollából.

III.5 Europass

A **Nemzeti Europass Központ (NEK)** feladata az Europass dokumentumcsalád menedzselése, illetve a portfólió népszerűsítése. 2019-ben a NEK munkájának fókuszában a különböző igényekkel rendelkező célcsoportokra (álláskeresők, diákok, pedagógusok, oktatási intézmények, munkáltatók) szabott kommunikáció megvalósítása, illetve a különféle multiplikátorokkal való együttműködés fejlesztése álltak. Az idei év kiemelt tevékenysége volt továbbá az új Europass portál közelgő bevezetésével kapcsolatos szakmai feladatok ellátása.

- Az europass.hu honlapnak 2019-ben összesen **880 362** egyedi látogatója volt, **oldalainkat 1 204 663** alkalommal töltötték le. 2018-ban 644 367 egyedi látogatója volt az oldalnak, tehát **2019-ben 235 995-tel többen látogatták meg az oldalt**, ami **27%-os növekedést** jelent a 2018-as adatokhoz képest.
- Az Europass Magyarország Facebook oldal kedvelőinek száma **4596**-ről **4969-**re nőtt 2019-ben (7%-os növekedés), és az oldal posztjai **83000 egyéni** felhasználót értek el (28 napos egyediségre vetítve, átlagolva).
- 2019-ben az Europass Magyarország Facebook oldalon **19 hirdetési kampány** futott, **53** különböző hirdetéssel. A kampányok összesen **1 794 930** elérést eredményeztek, és átlagosan **176 288** egyéni elérés volt 28 napos egyediségre vetítve.
- 2019-ben összesen **5542** darab Europass mobilitási igazolvány állítottunk ki, **1231** igazolványt készítettek el az általunk fenntartott adatbázisokon keresztül, további **730** igazolványt kézzel állítottunk ki. 2019.06.03-án került bevezetésre a mobilitási igazolvány szerkesztőfelület, amelyen keresztül **3581** igazolványt készítettek el. (2018-ban összesen **3710** darab Europass mobilitási igazolványt állítottunk ki, ezek alapján elmondható, hogy idén **1951** db-bal több mobilitási igazolvány készült el, ami közel 33%-os növekedést jelent.
- **Állásbörzék, egyéb rendezvények:** 2019-ben összesen 15 állásbörzén, karrierbörzén és egyéb rendezvényen voltunk jelen standdal és/vagy előadással, és **1816 embert** értünk el személyesen. 2018-ban a hasonló börzék és rendezvények száma szintén 21 volt, összesen 1745 ember részvételével. Az összehasonlítás alapján az idei elérés **4 %-kal** nagyobb.
- Az összes rendezvényes (információs napok, tájékoztató jellegű események, állásbörzék, saját szervezésű rendezvények, előadások, workshopok stb.) megjelenés során összesen **3287** embert ért el a NEK célzott Europass tartalommal.
- Információs kampányaink és rendezvényeink során összesen **29109** információs anyagot juttattunk el a célcsoportjainkhoz. Ez a szám 2018-ban 51 953 volt (44%-os csökkenés). Ezen kívül **2442 db** promóciós tárgyat juttatunk el célcsoportjaink, ami a 2018-as 4474 db-hoz képest 45%-kal kevesebb.
- **850** promóciós tárgy került kiosztásra a Frissdiplomás.hu Mikulás csomag nevű promóciós akciójának keretén belül.

- A NEK 2019.04.03-án karriernapot szervezett a felsőoktatási Erasmus+ és Campus Mundi alumni tagok részére, amelyen összesen **19-**en vettek részt. Ősszel került megrendezésre a kibővített tanároknak szóló karrierinap **11 fő** pedagógus (szakképzés) aktív részvételével.

III.6 Eurodesk

A magyarországi Eurodesk hálózat 2016. szeptember 1-től működik a Tempus Közalapítvány Kommunikációs Egységében. Az Eurodesk alapvető célja mobilitási információk szolgáltatása a fiatalok számára, és ezáltal aktív állampolgári részvételük ösztönzése. A magyar hálózat 32 aktív partnerrel működik, a partnerek fiatalokkal foglalkozó vagy ifjúsági civil szervezetek, ifjúsági információs irodák, könyvtárak, közösségi házak és egyéb közintézmények országszerte. A hálózat helyi multiplikátorai az Eurodesk országos koordináció szervezésében folyamatos képzésben, tájékoztatásban részesülnek az aktualitásokról az Erasmus+ programmal és az Európai Szolidaritási Testülettel kapcsolatban, valamint egyéb pályázati és együttműködési lehetőségekről és a nemformális tanulás módszertanáról. A partnerek ezen túl hálózati projektek megvalósításához kapnak támogatást, melyekben a szervezetek régiós konzorciumokban vesznek részt, a projekteket az országos koordináció monitorozza

- *Hálózatfejlesztés*

2019-ban 2 országos találkozóra került sor az Eurodesk multiplikátorok számára, a két eseményen **összesen 75 résztvevővel**. Témák: az Erasmus+ és Európai Szolidaritási Testület aktualitásai, közösségi média használata a fiatalok hatékony elérése érdekében, a Tempus Közalapítvány tevékenységeinek megismerése, szinergiák keresése, régiós tevékenységek tervezése, új Eurodesk Intranet használata. Ezen túl régiós koordinátori találkozókat, Eurodesk online alapozó képzéseket, valamint az Európai Ifjúsági Portál újságíróinak szerkesztőségi üléseket tartottunk, **a 7 eseményen összesen 45 fő vett részt**.

- *Ifjúsági információszolgáltatás*

2019-ban az Eurodesk országos központja **8 saját szervezésű** és/vagy koprodukcióban megvalósuló **eseményen 983 fiatalt és fiatalokkal foglalkozó szakembert** ért el közvetlenül mobilitási lehetőségekkel. További rendezvényeken közreműködtünk előadással, standdal, műhelyfoglalkozással, amelyek révén összesen **2300 résztvevőnek** szolgáltattunk Európai Uniós és nemzetközi mobilitási információkat.

Személyes, telefonos és e-mailes formában összesen 350 megkeresést válaszoltunk meg.

Hálózati projektek keretében **7 régióban összesen 32 Eurodesk partnerszervezet** valósított meg képzéseket a nemzetközi mobilitásról **2019. április és június között. 31 tréningnap során 534 fiatal** kapott felkészítést az Erasmus+ programról, az Európai Szolidaritási Testületről és egyéb lehetőségekről. A projekt 2019 októberében megvalósuló, az Eurodesk európai **Time to Move** kampányához kapcsolódó, felkereső **szakaszában 80 eseményen összesen 6250** fiatalt értek el a hálózati partnerek. Az Európai Bizottság által meghirdetett **Európai Ifjúsági Héten** az Eurodesk partnerek aktív közreműködésével **61 esemény** valósult meg az országban, több mint **5000** fiatal elérésével.

- *Online szolgáltatások*

Az Ugródeszka online hírlevelet 2019-ban 12 alkalommal küldtük ki, a feliratkozók száma 1753 fő. Az Európai Ifjúsági Portál magyar aloldalának támogatására ifjúsági szerkesztőséget működtetünk, 2019-ban 184 cikket jelentettünk meg (ebből 127-et írtak az ifjúsági újságírók). Fontos kiemelnünk, hogy miután az Európai Bizottság 2018-ban útnak indította a DiscoverEU kezdeményezést, melynek keretében a 18 éves fiatalok utazási utalványhoz juthatnak, az Eurodesk hálózat látja el az Európai

Ifjúsági Portálon keresztül a kezdeményezés iránt érdeklődő fiatalok kérdéseinek pontos megválaszolását.

Az eurodesk.hu-n 71 cikket jelentettünk meg, az oldalnak 2019-ban 7.725 látogatója és 20.408 oldalmegtekintése volt. Az Erasmus+ Ifjúság és Eurodesk közös Facebook oldalának 2019 év végével 13.151 követője volt.

- *Partnerségek*

Az Eurodesk hálózat szorosan együttműködik más EU-s hálózatokkal, melyek közül az EURES, Euroguidence, a (szintén TKA-n belül működő) Europass és a Europe Direct. Az együttműködésnek több szintje és célja van: a hálózatok közösen jelennek meg különböző börzéken, karrier napokon, szakmai tartalommal járulnak hozzá egymás képzéseihez, találkozóihoz, műhelyeihez és tájékoztatóihoz. Szakmai kiadványainkat összehangoltan terjesztjük a hálózatok partnerei között. 2019-ben negyedik alkalommal rendeztük meg közösen a Navigátor elnevezésű szakmai műhelynapot, melynek fókuszában az életpálya-átmenetek és a mobilitást támogató hálózatok szerepe állt, és 108 érdeklődő szakember vett részt az eseményen.

IV. Kihívások és tervek

Az elmúlt évek dinamikus fejlődésének következményeként a Közalapítvány mint szervezet előtt álló kihívás továbbra is az, hogy a megnövekedett létszám és a komplexebb feladatok mellett is **képes legyen megőrizni a szervezeti értékeket, tovább erősíteni a szervezeti kohéziót és biztosítani a hatékony, szabályos, transzparens, magas minőségi kritériumok mentén végzett működést.** Ennek érdekében a Közalapítvány erősíteni kívánja a stratégiai irányítását, amit a **tervezés és nyomonkövetés** megerősítésén, a **vezetők támogatásán**, a **belső kommunikáció** és a szervezeti egységek közti **együttműködés és szinergiák, illetve a minőségbiztosítási folyamatok megerősítésén** keresztül kíván elérni. A komplex feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében kulcsszerep jut a **digitális megoldások,** az automatizált és hatékony ügyviteli és pályázattechnikai rendszerek kiterjesztett alkalmazásának. A szabályos működésünk fontos elemeként kiemelt figyelmet szánunk az **adatvédelmi tudatosságunk** erősítésének.

A 2020-as év legnagyobb kihívását a Covid-19 koronavírus okozta **globális veszélyhelyzet kezelése** és a működésünkre, elsősorban a mobilitási pályázattípusainkra és a felsőoktatás nemzetköziesítésének erősítésére vonatkozó tevékenységeinkre gyakorolt hatásának felmérése jelenti. A helyzetből adódó többlet tevékenységek (pl. vis maior esetek kezelése) mellett meg kell becsüljük a hosszabb távon jelentkező hatásokat is, úgymint a célcsoportjaink mobilitási hajlandóságának és a gyökeresen megváltozó gazdasági helyzetből adódó mobilitási képességének változását, vagy az Erasmus+ program folytatásának, pénzügyi kereteinek alakulását.

A veszélyhelyzet a **szervezeti működésünkben** is gyökeres változást hoz, jelentősen felértékeli a digitalizáció és a munkafolyamataink automatizálása irányába tett lépéseink fontosságát, valamint számos új munkaszervezési módszer gyakorlati alkalmazására is alkalmat teremt.

Az **Erasmus+** programban a köznevelési, szakképzési, felnőtt tanulási és ifjúságügyi szektorokban rendelkezésre álló, dinamikusan növekvő **források optimális felhasználása** érdekében a Közalapítvány egyrészt a **potenciális pályázói kör szélesítését** és a **programban való részvétel ösztönzését** tűzte ki célul, másrészt a pályázó szervezetek stratégiai tervezéshez, nemzetköziesítéshez és az eredmények fenntarthatóságának biztosításához kapcsolódó **kapacitásának fejlesztését**, melyhez a **szakértői munka** minőségének fejlesztésével is hozzá kívánunk járulni. Megkülönböztetett figyelmet kell fordítanunk a **felsőoktatási hallgatói mobilitás** elősegítésének, és ezáltal a hallgatói mobilitási keretek felhasználási mutatói javításának. Kiemelten fontosnak tartjuk a program **hazai ágazati beágyazottságának** további javítását, a pályáztatás szakmai relevanciájának erősítését, melyet a programértékelések eredményeinek visszacsatolásával is erősíteni kívánunk. Erasmus+ program 2021-től induló **új programszakaszának előkészítése** szintén kiemelt feladatunk lesz 2020-ban.

A **Külföldi Nyelvtanulási Program** kapcsán 2020-ban a vírushelyzet miatt egy évre felfüggesztett pályáztatási tevékenység minden részletének kidolgozása és a külföldi nyelviskolákkal kiépített együttműködés fenntartása lesz a feladatunk.

A **Stipendium Hungaricum** programban a pályáztatáshoz kapcsolódó feladatok vonatkozásában célunk egyrészt a **pályázók létszámának további növelése** azon országok esetében, ahol ez a kvótakihasználás érdekében még szükséges**,** hiszen a program minőségi fejlesztésének egyik kulcseleme, hogy megfelelő mennyiségű egyéni pályázat érkezzen a meghirdetett ösztöndíjakra. Ehhez kapcsolódik a **pályázati rendszer finomhangolása**; az új külföldi ösztöndíjasok beutazásának hatékonyabb támogatása, az új partnerek zökkenőmentes bevonása és felkészítése a programban való részvételre. Mindettől a kvótakihasználás további javulását várjuk. A mennyiségi növekedés mellett folytatni szükséges a minőségi szempontok érvényesítését, a hallgatók felvételiztetésében, a tanítás és a tanulás

feltételrendszerében és a hallgatói szolgáltatásokban. Fontos célkitűzés a nemzetköziesítés itthon jegyében a külföldi hallgatók integrálásának erősítése, a magyar nyelvű és az idegen nyelvű képzési programok közötti merev válaszfalak átjárhatóbbá tétele.

A felsőoktatás minőségi fejlesztésének és vonzereje növelésének alapvető kritériuma **az egész magyar felsőoktatás láthatóságának növelése: a nemzetközi hallgatói toborzás** és beiskolázás fókuszának kiszélesítése az ösztöndíjas hallgatók mellett az önköltséges hallgatók bevonásával. Ennek érdekében a Közalapítvány törekszik **nemzetközi kapcsolatrendszerének további erősítésére és kihasználására,** többek között a nemzetközi szervezetekkel és társszervezetekkel való együttműködés fokozására és közös tevékenységek előmozdítására, valamint a nemzetközi kommunikáció erősítésére. Szakmai kihívásként jelenik meg közalapítványunk előtt a **nemzetközi alumni hálózat** kormányzati elképzelésekkel összhangban történő nagyszabású bővítése, melynek fókuszában a Stipendium Hungaricum ösztöndíjasok állnak.

A felsőoktatási intézmények **nemzetköziesítésének** erősítése érdekében különösen fontos szempont a Stipendium Hungaricum és a Campus Mundi programok közötti szinergiák biztosítása (pl. az intézményi részvétel és a felsőoktatási intézmények nemzetközi megjelenésének támogatása; hallgatói szolgáltatások és képzések a felsőoktatási intézmények számára).

A **felsőoktatási ösztöndíjprogramok** pályáztatása kapcsán a legnagyobb kihívást **az egyes programok összehangolt, egymást erősítő koordinációj**a, valamint **a mobilitást gátló tényezők felszámolásának** előmozdítása jelenti. A célcsoportoknak szóló intenzív, a fiatalokra szabott és **nagy tömegeket elérő** kommunikációs megoldások előtérbe helyezése; illetve az intézményvezetők és a szakpolitikai vezetés aktív támogatásának elérése révén (elsősorban a kreditelismerés, a mobilitási ablakban rejlő lehetőségek kiaknázása, a szükséges intézményi erőforrások és ösztönzők biztosítása által) kívánunk előrelépést elérni. Az egységes fellépés továbbra is szükséges a leuven-i célok elérése érdekében, hiszen ehhez jelentős növekedést kell elérni a pályázók létszámában, a pályázói kedv növelésében.

A Közalapítvány kiemelt figyelmet szentel a **felsőoktatási mobilitási lehetőségek összehangolt promóciójára**, mely alapvető fontossággal bír az Erasmus+ programban megnyíló forrásbővülés és a Campus Mundi ösztöndíjprogramban rendelkezésre álló források lekötése szempontjából. Az előrelépés feltétele a mobilitási programjaink adatainak elemzése és értékelése, valamint a visszacsatolás az érintett célcsoportok felé (ITM, intézményvezetők, koordinátorok).

A **TKA tudásmenedzsment** tevékenysége részeként feladatunk a programjaink **eredményeinek szisztematikusabb feldolgozása** és célzottabb, eredményesebb szakmai **kommunikációja.** Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk statisztikai, adatgyűjtési és jelentéskészítési potenciálunk javítására; programjaink, tevékenységeink folyamatos elemzésére és a tapasztalatok visszacsatolására; egy integrált mobilitási statisztikai rendszer kialakítására és az adatszolgáltatások automatizálására, a jó gyakorlatok bemutatására építő eredménykommunikáció erősítésére valamint a digitális oktatás területén zajló szakmai kommunikáció és a téma körül kialakult együttműködések támogatására online és offline módon egyaránt.

Feladatunk továbbá a **társadalmi befogadás** területén megvalósuló nemzetközi projektünk sikeres koordinálása, a szakpolitikai kezdeményezések és a jó gyakorlatok megismertetése és értelmezése az oktatási és képzési ágazaton belüli, illetve a társágazatokkal folytatott párbeszéd további elősegítése.

Függelék

- táblázat a támogatásokról és a résztvevői létszámokról